

Årsredovisning 2023

Vårgårda kommun

Inledning.....	6
Kommunstyrelsen ordförande	6
Året i korthet.....	8
Förvaltningsberättelse.....	9
Översikt över kommunens utveckling.....	9
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	10
Politisk organisation	12
Förvaltningsorganisation.....	14
Vision och mål	14
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	17
Attraktivt boende	18
Hållbar miljö	19
Konkurrenskraftigt näringsliv	21
Utvecklande skola	22
Pensionsåtaganden	23
Finansanalys	23
Händelser av väsentlig betydelse.....	25
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	28
Måluppföljning per den 31 dec 2023	28
Attraktivt boende	29
Hållbar miljö	31
Utvecklande skola	34
Konkurrenskraftigt näringsliv	42
Social hållbarhet – omsorg och fritid	45
Social hållbarhet – organisation	52
Hållbar ekonomi och finansiering	56
Uppdrag till förvaltningen	58
Årets resultat och god ekonomisk hushållning	59
Intäkter	59
Kostnader	60
Skatteintäkter och generella bidrag	60
Nettoinvesteringar och självfinansieringsgrad.....	61
Soliditet	62
Skuldsättningsgrad	62
Väsentliga personalförhållanden	64

Personalstruktur	64
Sysselsättningsgrad	65
Arbetad tid	65
Företagshälsovård	66
Personalförmåner.....	66
Sjukfrånvaro	66
Lönepolitik.....	67
Ekonomi.....	67
Förväntad utveckling.....	68
Ekonomisk redovisning.....	69
Resultaträkning	69
Kassaflödesanalys.....	70
Balansräkning	71
Nyckeltal.....	72
Noter	73
Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper	73
Not 2 - Uppskattningar och bedömningar.....	76
Not 3 - Inköp och försäljningar mellan koncernföretag.....	76
Not 4 – Verksamhetens intäkter	76
Not 5 – Verksamhetens kostnader	77
Not 6 – Av- och nedskrivningar	77
Not 7 - Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.....	77
Not 8 – Finansiella intäkter	78
Not 9 – Finansiella kostnader.....	78
Not 10 - Immateriella anläggningstillgångar	78
Not 11 Materiella anläggningstillgångar	79
Not 12 Materiella anläggningstillgångar, forts.....	80
Not 13 – Finansiella anläggningstillgångar	81
Not 14 – Förråd/exploateringar	81
Not 15 – Fordringar	81
Not 16 – Kassa och bank	82
Not 17 - Eget kapital.....	82
Not 18 – Avsättningar.....	82
Not 19 – Långfristiga skulder.....	83
Not 20 - Kortfristiga skulder	84

Not 21 – Ansvarsförbindelse	84
Not 22 – Uppgifter om koncernbolag.....	84
Not 23 - Räkenskapsrevision (tkr)	85
Not 24 – Operationell leasing.....	85
Not 25 - Avtalssamverkan Vårgårda kommun	86
Driftredovisning.....	88
Investeringsredovisning	95
Övrigt.....	100
Begreppsförklaringar.....	100
Revisionsberättelse	103

Inledning

Kommunstyrelsen ordförande

Bengt Hilmersson

Kommunstyrelsens ordförande

Vårgårda kommun fortsätter att växa starkt i ett Sverige som inte haft så liten befolkningstillväxt på över 20 år. 105 nya bostäder blev klara varav 23 på landsbygd, vilket är oerhört glädjande i lågkonjunkturen. I Vårgårda ökar befolkningen procentuellt femte snabbast i Västra Götaland och fortsätter att ha ett födelseöverskott och en ung befolkning. Detta gör att befolkningen i arbetsför ålder ökar och bristen på kompetens är förhållandevis liten för att vara en landsbygdskommun. Det är nu tydligt hur viktigt det är för en kommun att ha tillväxt, för det ger både mer skatteintäkter, bättre kompetensförsörjning och fler som delar på investeringskostnaderna.

Bengt Hilmersson

2023 präglades av påverkan av kriget i Ukraina som bl. a förändrat handelsrutterna och därmed gett en stark inflation, ökade räntor och höga energipriser. Det har också starkt påverkat ekonomin i kommunen, och en ändringsbudget antogs för första gången i våras för att försöka möta de ökade kostnader som kommunens verksamhet hade. Så här när man har bokslutet i handen kan man konstatera att pengarna inte räckte, och förvaltningen går med ett rejält negativt resultat. Förutom inflationen så har pensionskostnaderna ökat enormt mycket och starkt bidragit till det svaga resultatet. Ökade skatteintäkter och ökad befolkning stärkte upp resultatet.

Måluppfyllelsen är också fortsatt svag. Resultaten i skolan är inte vad vi önskar trots att Vårgårda har genomsnittliga resurser. Bristen på mark att bygga på är fortsatt stor, men efter-frågan på att bygga har i och med konjunkturen minskat också, särskilt när det gäller bostäder. Troligen kommer det minskade byggandet visa sig i att kommunens befolkningsökning inte kommer vara så stark den närmaste tiden. En minskad andel ekologiska råvaror i kosten är en konsekvens av ekonomin, och då valde Alliansen att försöka upprätthålla andelen svenska råvaror. Det är också svårt att hitta fordon för gasdrift och det påverkar andelen fossilfria bilar då det inte finns tillgång till laddning av elbilar i alla verksamheter. Kommunen lyckas inte heller få så bra resultat i omsorgen heller. Några ljuspunkter finns, till exempel fler som klarar gymnasiet, minskad energiförbrukning, ökad andel heltidsanställningar och lägre sjukfrånvaro.

Investeringsnivån fortsätter att vara hög. 2023 investerade kommunen över 100 miljoner. Kesbergets förskola börjar närma sig färdigställande och då har Vårgårda ytterligare en för-skola med åtta avdelningar. Den ersätter Björkhyddan, Kesbergs förskola och Västerbo. Bygget av musikskola i anslutning till Kulturen startade under året. Den beräknas kunna tas i bruk hösten 2024. Under året har också partnering för nybyggnation i anslutning till Kullingshemmet startats. Projekteringen pågår för fullt och i första etappen beräknas det bli 63 platser. Tillbyggnaden av Vårgården blev klar under året också. Dessutom har renovering skett i Närunga skola.

Planering av nya områden för byggnation fortsätter. Under året antogs fördjupad översikts-plan "Småstaden Vårgårda 2040" och den är bra vägledning för fortsatt tillväxt. Runt om-kring småstaden är det mycket åkermark, och när exploatering sker bör det finnas en genomtänkt strategi för att ta vara på marken så mycket som möjligt. Två nya detaljplane-områden för verksamhet har startats, Vårgårda Östra, utmed väg 181 och Vårgårda Västra norr om Flygaren bredvid E20. En detaljplan för bostäder, Mjölaren, har antagits. Här finns också plats för den av regionen planerade nya vårdcentralen. I samverkan med de mest el-förbrukande företagen i Vårgårda har kommunen startat ett projekt kallat 3F (Förnybart, flex och företagande) med avsikten att i väntan på att elnätet förstärks kunna fördela den el som finns tillgänglig på ett bättre sätt så att topparna i förbrukningen undviks. Det handlar också om att ta vara på möjligheter till egenproduktion genom till exempel solceller och att sälja el till sin företagsgranne när produktionen finns.

I juni slutade kommunchef Lars Björkqvist efter 12 år som kommunchef och gick i pension. Vårgårda kommun fick många sökande till tjänsten och efter en process anställdes Ann-Charlotte Lilja som kommundirektör i augusti. Jag vill tacka henne, och alla andra som arbetar i Vårgårda kommun för ännu ett år av utveckling. Tillsammans har vi ju det finaste jobbet man kan ha, nämligen att serva Vårgårda kommuns invånare. Stort tack också till mina politiska kollegor som i de flesta fall tar sin fritid för att hjälpa till att utveckla Vårgårda till det bättre.

Bengt Hilmersson

Året i korthet

Årets resultat

6,1 miljoner kronor

Årets resultat motsvarar 0,7 procent av skatter och statsbidrag.

37,2 procent

Soliditeten är ett mått på den långsiktiga finansiella styrkan inom Vårgårda kommun och dess koncern.

105 stycken

Nya bostäder har byggts i Vårgårda kommun under 2023

1 117

Månadsavlönade arbetar i Vårgårda kommun. 81 procent är kvinnor och 19 procent är män.

Förvaltningsberättelse

Översikt över kommunens utveckling

Vårgårda kommunkoncern har under de senaste fem åren haft utveckling som pekar på minskad soliditet och ökade investeringsvolymer. Soliditeten för verksamhetsåret 2023 är i paritet med föregående år och den kommunala koncernen redovisar ett resultat på 6,4 mnkr. Vårgårda kommun står för 78 procent av koncernens totala omsättning efter koncernelimineringar.

Koncernen Vårgårda kommun	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter, mnkr	257	260	254	255	266
Verksamhetens kostnader, mnkr	-908	-1 001	-976	-979	-1 049
Skatteintäkter och stadsbidrag, mnkr	656	713	757	819	861
Årets resultat	0	-33	29	37	6
Soliditet, procent	30	25	25	27	26
Investeringar, mnkr	134	124	139	128	120
Långfristiga skulder, mnkr	622	757	740	820	896
Antal årsarbetare	817	823	831	851	865
Antal lägenheter	724	748	748	748	748
Uthyrningsgrad lägenheter, procent	93	94	96	100	99
Vårgårda kommun					
Antal invånare	11 810	11 946	12 180	12 268	12 384
- varav 0–6 år	1 083	1 101	1 106	1 086	1 043
- varav 7–17 år	1 584	1 603	1 698	1 733	1 788
- varav 18–64 år	6 674	6 732	6 826	6 868	6 938
- varav 65-år	2 469	2 506	2 550	2 581	2 615
Kommunalskatt, kr	21,21	21,61	21,61	21,61	21,61
Landstingsskatt, kr	11,48	11,48	11,48	11,48	11,48
Årets resultat efter finansiella poster	0	24	31	37	6
Soliditet, procent	39	37	40	40	37
Självfinansieringsgrad av invest, procent	27	130	90	77	44
Resultat/skatteintäkter + Statsbidrag, procent	0	3	4	5	1
Antal helårsarbetare*	804	811	819	837	851

Tabell: Översikt över Vårgårda kommuns utveckling 2019–2023

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunens grunduppdrag är att tillhandahålla service och välfärdstjänster samt att utveckla orten. Kommunens verksamhet bedrivs till största delen på uppdrag av staten och regleras via olika lagar och förordningar.

Den kommunala koncernen

Förutom Vårgårda kommun består den kommunala koncernen av Räddningstjänstförbundet Alingsås och Vårgårda samt Vårgårda Bostäder AB. Vårgårda kommun är medlemmar i Tolkförmedling Väst, Sjuhärads kommunalförbund, Inera, Netwest, Coompanion och Kommuninvest.

Vårgårda Bostäder AB

Vårgårda Bostäder AB är ett kommunalt bostadsföretag som äger och förvaltar fastigheter i Vårgårda kommun. Vårgårda Bostäder AB ägs till 100 procent av Vårgårda kommun. I Vårgårda Bostäder AB ingår dotterföretaget Vårgårda Utveckling AB.

Då Vårgårda utveckling AB inte bedrivit någon verksamhet under 2021, trädde en fusion i kraft under 2022.

Ändamålet med Vårgårda Bostäder AB:s verksamhet är att i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i kommunen. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska vara ett instrument för ägaren att verkställa bostadspolitiska beslut vad gäller att trygga den framtida bostadsförsörjningen, verka för integration samt ökad valfrihet och inflytande i boendet. Kommunens bolag Vårgårda Bostäder AB ska i sin verksamhet förhålla sig till två övergripande lagar, dels kommunallagen (KL) och dels aktiebolagslagen (ABL). Det innebär att bolaget har en sammansatt uppgift där det ska råda balans mellan allmännyttan (nytta för medborgarna) och affärsmässighet (en strikt företagsekonomisk lönsamhet). Det ska finans en aktiv dialog och kommunikation mellan kommunen och dotterbolaget. Verksamheten regleras, förutom genom lag och författning, även genom bolagsordning, företagspolicy, ägardirektiv samt avtal som kan finnas mellan kommunen och bolaget.

Styrelseledamöterna utses av kommunfullmäktige och anmäls på bolagsstämman. Bolagets styrelse svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Styrelsen har det operativa ansvaret för bolaget och att verksamheten bedrivs enligt med vad som har beslutats på

årsstämman. Styrelsen ska se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Styrelsen utser verkställande direktör.

Räddningstjänstförbundet Alingsås och Vårgårda

Räddningstjänstförbundet styrs av en politiskt vald styrelse, kallad direktionen.

Ledamöterna i direktionen utses av respektive kommuns fullmäktige varje mandatperiod. Direktionen

Räddningstjänsten
ALINGSÅS-VÅRGÅRDA

sammanträder fem gånger per år och handlägger övergripande frågor om mål och inriktning för verksamheten. Politikerna fördelar även de ekonomiska resurser som krävs för finansiering av förbundet och dess verksamhet.

Alingsås kommun representeras av fem ledamöter och har alltid ordförandeposten. Vårgårda kommun representeras av fyra ledamöter och har posten som vice ordförande.

Då Vårgårda kommuns andel av Räddningstjänstförbundet är 22 procent ingår inte förbundet i de sammanställda räkenskaperna.

Politisk organisation

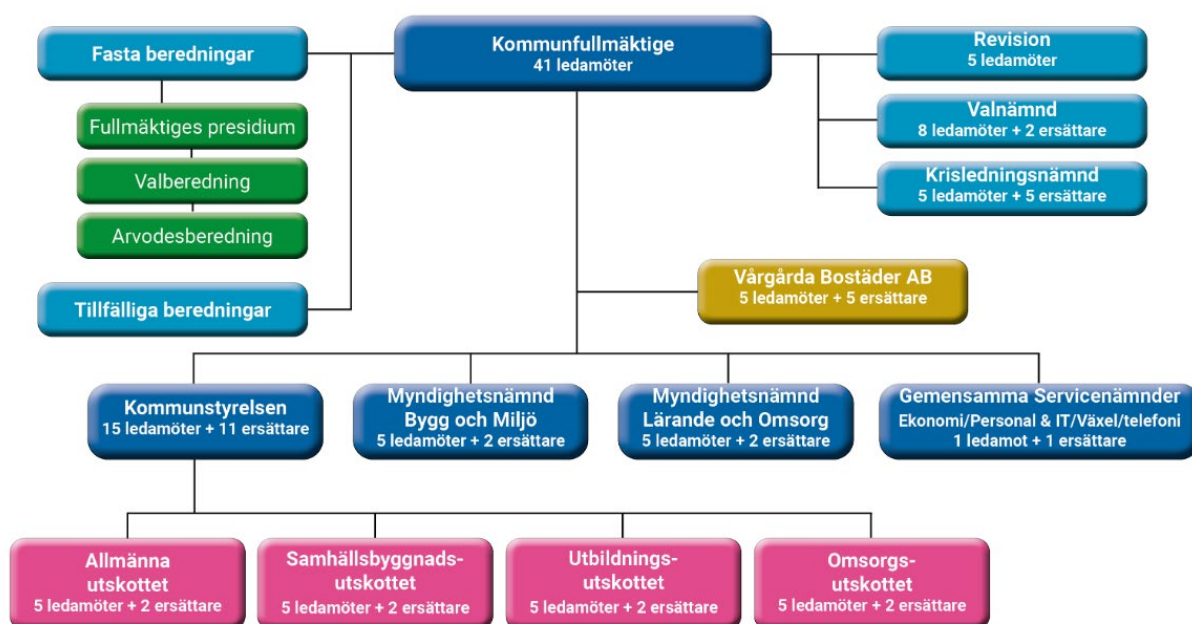
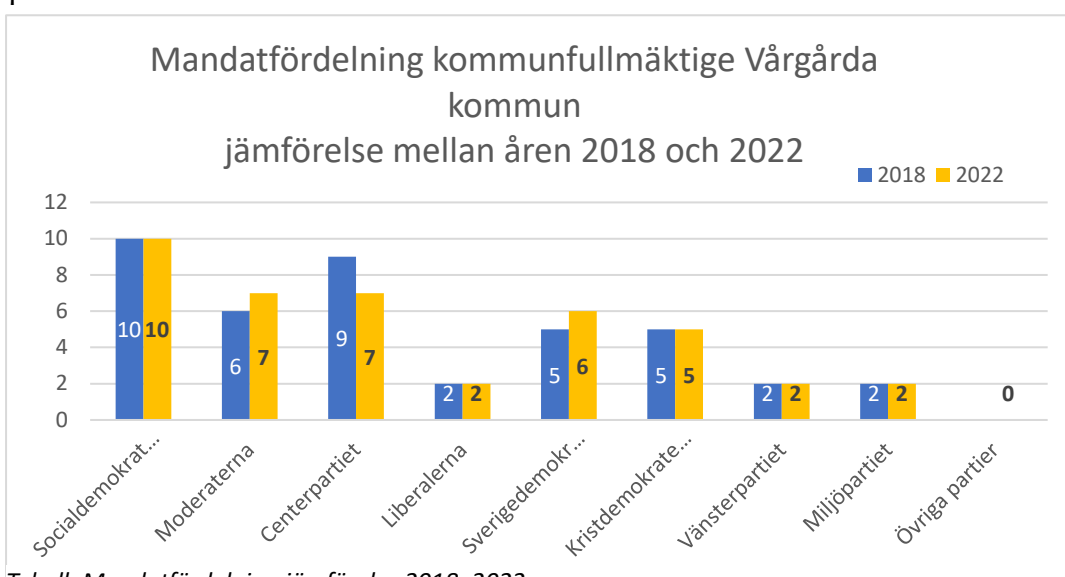

Bild 1: Den kommunala organisationen

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande instans. Vart fjärde år väljer Vårgårdaborna vilka som ska sitta i kommunfullmäktige genom att rösta i kommunvalet. Kommunfullmäktiges ansvar är de strategiska frågorna. Vad avser den årliga verksamhetsplanen beslutar fullmäktige om mål och riktlinjer för verksamheten, samt bud-get, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor.

Fullmäktige ska även vara ett forum för idéer, debatt och information. Kommunfullmäktige tar initiativ till samhällsutveckling bland annat genom att belysa frågor i fullmäktigeberedningar som bereds av kommunfullmäktiges presidium.

Tabell: Mandatfördelning jämförelse 2018–2022

Varje år följer Kommunfullmäktige upp hur det går med de beslut som har tagits baserat på förslag från olika beredningar. Kommunfullmäktige väljer också vilka som ska vara med i Kommunstyrelsen och styrelsen för kommunens bolag. Revisorerna för kommunen är valda av och berättar direkt för fullmäktige hur det går med revisionen.

Kommunstyrelsen är den politiska grupp som har hand om den dagliga verksamheten. Styrelser och nämnder är ansvariga för de områden som kommunfullmäktige beslutar och de uppgifter som ålagts dem enligt lag. Förutom kommunstyrelsen måste en kommun ha en valnämnd, en revision samt en överförmyndare/överförmyndarnämnd.

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen har uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i det helägda bolaget och kommunalförbund som kommunen är medlem i. Kommunstyrelsen har beredningsansvar för kommunfullmäktige.

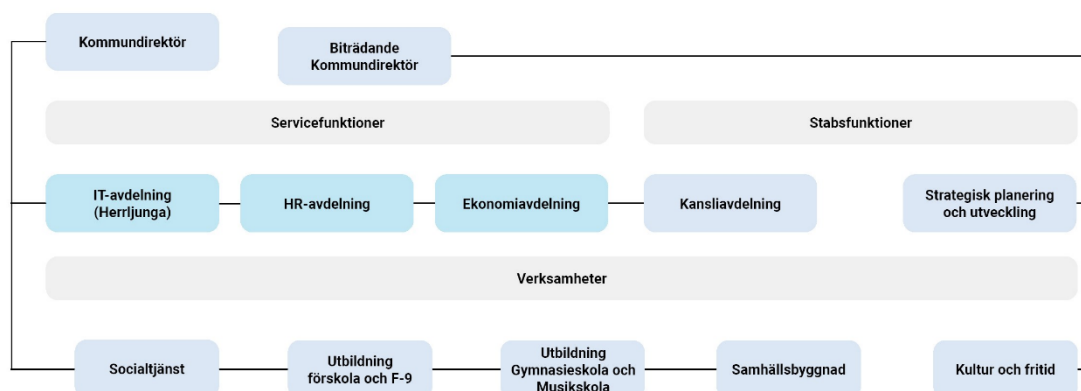
Kommunstyrelsen är enda verksamhetsnämnd i Vårgårda kommun och svarar därmed för all verksamhet och för förvaltningens personal.

Vårgårda och Herrljunga kommuner har två gemensamma servicenämnder med verksamhetsstödande funktioner. Vårgårda kommun är värdkommun för servicenämnd ekonomi/personal och Herrljunga kommun är värdkommun för servicenämnd IT/växel/telefoni.

Kommunstyrelsen styr och följer upp verksamheten med hjälp av mål och resultatuppföljning. Förutom genom redovisningar i uppföljningar, har kommunstyrelsen en Plan för intern kontroll där uppföljning görs. En väl genomarbetad intern kontroll bidrar till en effektiv och säker verksamhet med god ekonomisk hushållning, vilket är en viktig del i en väl fungerande styrning och uppföljning.

Varje år tar förvaltningen också fram en Lokalförsörjningsrapport med verksamheternas lokalbehov, denna ligger som grund för investeringsbudget.

Förvaltningsorganisation

Det är politikerna som tar beslut i kommunen. Tjänstepersonerna förbereder frågor och utför det politikerna beslutat. Revisorerna kontrollerar att allt gjorts på bästa vis. Under kommunstyrelsen lyder kommunens olika verksamheter där anställd personal/tjänstepersoner verkställer politikernas beslut och driver de olika verksamheterna.

Det är kommunstyrelsen som anställer kommundirektören, vilken är kommunens ledande tjänsteperson och chef för hela förvaltningsorganisationen. Kommundirektören har till sin hjälp verksamhetschefer som ansvarar för sina verksamheter samt service-funktionschefer.

Vision och mål

Kommunens styrning utgår från kommunfullmäktiges viljeinriktning som uttrycks i vision och mål. Kommunens förtroendevalda bestämmer vad som ska göras och när det ska göras genom att prioritera insatser, fördela resurser och följa upp resultat. Kommunens verksamheter bestämmer hur det ska göras och av vem utifrån inriktning och tillgängliga resurser.

Kommuner ska ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom till exempel helägda bolag. Kommunfullmäktige ska fastställa mål för god ekonomisk hushållning.

Målen utgår från visionens fokusområden och inriktningar. Budget och verksamhetsplan för Vårgårda kommun 2023–2025 innehåller sju inriktningsmål till de olika fokusområdena. Inriktningsmålen är långsiktiga och har i sin tur ett antal delmål med tillhörande målvärden. Alla verksamheter har inte ett eget mål. Det betyder inte att de är mindre viktiga. Kommunens verksamheter arbetar kontinuerligt med att uppnå de mål som finns och att genomföra de uppdrag som angivits genom tjänster och service till de som bor, lever och verkar i Vårgårda.

Hållbar utveckling i tre dimensioner

2015 antogs världens ledare en agenda för hållbar utveckling med 17 tillhörande globala mål. Målen ska bidra till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling och vara uppnådda till år 2030 i världens alla länder. De 17 målen är indelade i 169 delmål. Alla mål är viktiga för att skapa en hållbar utveckling. Flera av målen är beroende och direkt kopplade till varandra.

Bild: Agenda 2030, med 17 globala mål

En hållbar utveckling innebär att tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillfredsställa sina behov. Det betyder att alla måste leva på ett sätt idag som innebär att framtida generationer ska kunna ha samma möjligheter. Kommunerna är viktiga för omställningen mot hållbar utveckling. Enligt Svenska FN-förbundet påverkar kommunernas välfärdstjänster och service, möjligheterna att nå de globala målen, det som görs lokalt får effekter globalt.

De globala målen finns integrerade i styrning och uppföljning.

De tre dimensionerna av hållbar utveckling, det vill säga de ekonomiska, sociala och miljömässiga, är delar i de globala målen. De tre perspektiven genomsyrar målen för att skapa en hållbar, inkluderande och rättvis utveckling för alla.

Kommunens fokusområden som syftar till att nå visionen är inriktade mot hållbarhet i tre dimensioner – ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

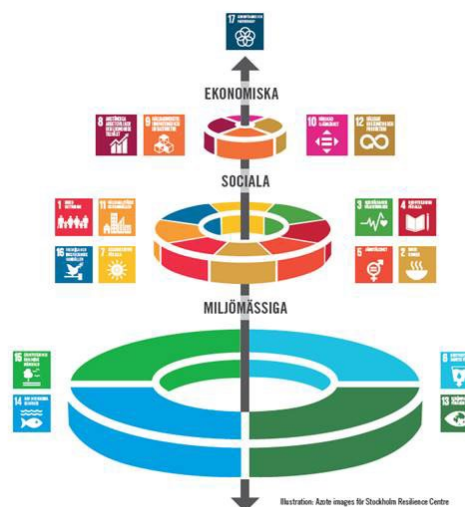

Bild: De tre olika dimensionerna

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Vårgårda kommun har under de senaste åren haft en stark befolkningsutveckling som mattats av något de två senaste åren. Befolkningsökningen tillsammans med högre lönesummor och fler arbetade timmar har bidragit till högre skatteintäkter och intäkter från generella statsbidrag och utjämningsystem. Antalet invånare ökade under 2023 även om det nu sker i lägre takt.

Befolkningsutvecklingen har också inneburit utmaningar inom olika verksamhetsområden. Inte minst märks detta inom förskolan och skolan. Antalet invånare i dessa åldersgrupper har ökat under flera år men nu märks minskning av antalet yngsta invånare i åldrarna 0–6 år. Den demografiska utvecklingen kommer att ge stora utmaningar och långsiktiga effekter på ekonomi och bemanning framöver.

Befolkningsutveckling

Kommunens invånarantal uppgick den 31 december 2023 till 12 384 vilket är en ökning med 116 personer jämfört med året innan. Vårgårda kommun har haft en stark befolkningsökning som mattats av under 2022 och 2023. Andelen och antalet barn i åldrarna 0–6 år minskar andra året i rad medan andelen 7–17-åringar fortsätter att öka. Mellan åren 2016 och 2021 ökade befolkningen i genomsnitt med 169 invånare årligen. Invånarnas medelålder är 41,5 år, jämfört med 41,7 år i riket.

Vårgårda kommun är för sin framtida utveckling beroende av att det sker en tillväxt av befolkningen. Då kommunen har ett attraktivt näringsliv och bra kommunikationsmöjligheter så pendlar många till Vårgårda kommun från andra kommuner. För att stimulera till ökad inflyttning är det viktigt att kommunen skapar attraktiva boendemiljöer både i tätorten och på landsbygden.

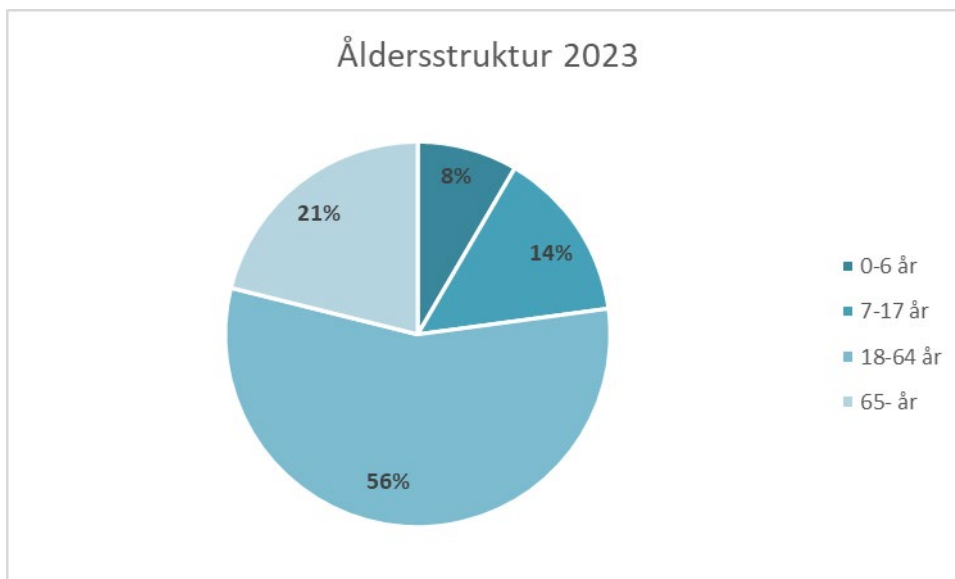

Diagram: Åldersstruktur 2023 i Vårgårda kommun

Arbetsmarknad

Vårgårda kommun hade 2023-12-31 totalt 153 personer som var öppet arbetslösa. Mot-svarade siffra 2022 var 124 personer vilket innebär att arbetslösheten har ökat med 29 personer. Den öppna arbetslösheten motsvarar 2,5 (2,1) procent av den registerbaserade arbetskraften. För riket låg arbetslösheten på 3,4 procent av registrerad arbets-kraft och för Västra Götaland på 2,9 procent. Personer i program med aktivitetsstöd uppgick 2023-12-31 till 143 (175) personer. Bland ungdomar (18–24 år) var 21 (10) personer öppet arbetslösa 2023-12-31.

Attraktivt boende

I början av året antog kommunfullmäktige en fördjupad översiktsplan för Vårgårda tätort - en plan som ger uttryck för hur kommunen vill att tätorten och dess omgivning utvecklas de kommande åren. Det är en tydlig bild som vuxit fram där vi tillsammans vill utveckla de styrkor som finns i tätorten, med arbetsplatser längs kommunens starka infrastrukturstråk och nära kopplingar till natur och rekreation.

Den fördjupade översiktsplanen kommer påverka den fysiska planeringen under många år, men redan nu märker kommunen att intressen för vissa i planen utpekade områden ökar. Detta har resulterat i nya arbeten med detaljplaner för verksamhetsmark i de områden som är aktuella i planen – längs med E20 och väg 181.

Under året blev sammanlagt 105 bostäder inflyttningsklara i kommunen, 82 i tätorten och 23 på landsbygden. Färdigställande av bostäder föregås av bygglov, vilket gör att förvaltningen befarar att resultatet riskerar att försämrats 2024.

Den nya detaljplanen för Mjölnaren har antagits. Planen innehåller en ny vårdcentral, som ersättning för den befintliga och möjlighet att förtäta byggnationen där vårdcentralen är belägen idag. Förhoppningen är att det kan ge ett välkommet tillskott av bostadsbyggnation de närmaste åren.

Planeringen av utökningen inom vatten- och avloppsanläggningarna har pågått under flera år. Förstärkning har skett för leverans av vatten och under året har förvaltningen kunnat presentera utredningar och förslag på nytt vattenverk. Även reningsverket står inför kommande investeringar samtidigt som behovet av underhåll i det befintliga ledningsnätet dras med stora behov. Liksom med andra frågor tydliggörs vikten av att fatta väl avvägda beslut inför framtiden som säkrar kommunens tillgång på tjänsterna samtidigt som det sker på ett så effektivt sätt som möjligt.

Hållbar miljö

Kommunen har ett systematiskt och förankrat arbete med miljömässig hållbarhet och antog också nya Klimatlöften under året. Klimatlöftena består av konkreta åtgärder där kommunen har rådighet, som är beprövade och som om de genomförs förväntas ge stor utsläppsminskning. Kommunen ansvarar för att de antagna klimatlöftena genomförs under perioden och de olika verksamheterna har en viktig roll i genomförandet av åtgärderna.

Miljöberedningen har startat upp sitt arbete, Arbetet ska utmytna i en ny miljöstrategi som ska antas av fullmäktige 2024.

Frågor om el, effekt och överföringskapacitet i elnätet har varit i fokus. Arbetet med att utreda och diskutera vidare har fortsatt under året. 2022 genomfördes med hjälp av en konsult en dialog med de 15 största elförbrukande företagen för att tillsammans med både dessa och elnätsägaren (Vattenfall) utreda hur situationen är i Vårgårda. Utredningen visar att det är viktigt att snarast vidta ett antal åtgärder tillsammans med berörda aktörer (näringslivet, grannkommuner, Vattenfall) för att säkerställa en fortsatt god möjlighet för både befintliga verksamheter att utvecklas och för nya företag att i framtiden etablera sig. Arbetet fortsätter 2024 under ledning av kommunen och COI.

Koldioxidbudget Vårgårda

Enligt beslut i kommunfullmäktige 2019 ska en förenklad koldioxidbudget för Vårgårda kommun redovisas. Beräkningsmodellen som används i den koldioxidbudget som Västra Götalandsregionen har tagit fram kan även användas för kommuner. Denna kol-dioxidbudget siktar på att uppfylla målet för maximalt två graders uppvärmning utifrån Parisavtalet. Observera att beräkningsmodellen och det resultat som visas i dia-gramform har ett globalt rättviseperspektiv och därmed bygger på antagandet att samtliga människor i världen har en lika stor utsläppsbudget från 2022 och framåt.

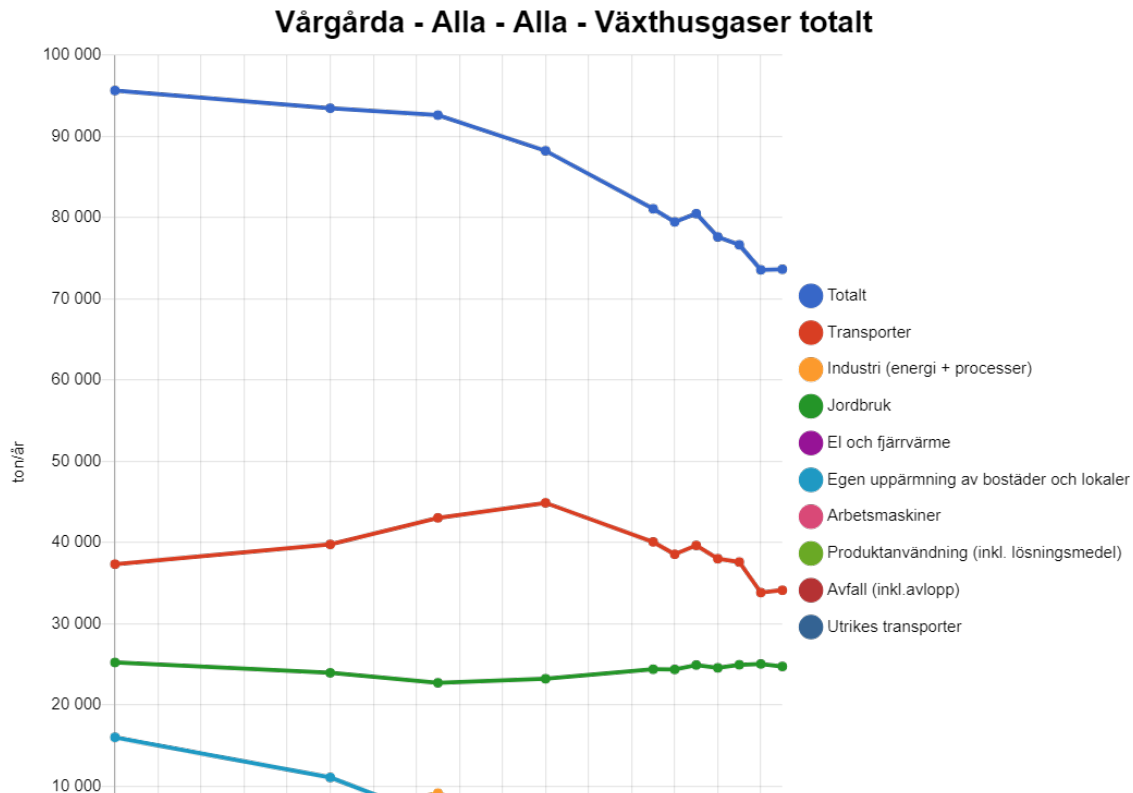

Fig. 1. Total mängd utsläpp av växthusgaser omvandlat till koldioxidekvivalenter fördelat på olika utsläppssektorer/verksamheter i den geografiska kommunen Vårgårda. Data från nationella emissionsdatabasen RUS. <https://nationellaemissionsdatabasen.smhi.se/>

I den nationella emissionsdatabasen (RUS) sammanställs all tillgängligt utsläppsdata för alla växthusgaser i Sverige. Utsläppen är omräknade till koldioxidekvivalenter. I Vårgårda som geografiskt område visar denna data att utsläppen successivt har minskat de senaste åren. En särskilt stor minskning kunde noteras i transportsektorn under 2020. (Fig. 1) Troligen berodde det på att resandet med bil, särskilt arbetspendlandet, under pandemin då minskade. Under 2021 vände dock utsläppen för transporter, lik-som de totala utsläppen, uppåt igen.

Utifrån denna utsläppsdata är det möjligt att för respektive geografiskt område (län eller kommun) göra en uppskattning av om respektive område håller sig inom en för området särskilt beräknad koldioxidbudget. En sådan uppskattning för hela Västra Götalandsregionen gjordes på uppdrag av VGR 2019 och utifrån den beräkningsmodellen går det att för alla kommuner göra en uppskattning av återstående utsläppsutrymme av växthusgaser för samtliga verksamheter som finns inom respektive geografiskt område. Vad denna uppskattning innebär för Vårgårdas del går att utläsa av grafen nedan (Fig. 2). Om utsläppen för 2022 och 2023 blir lika stora som de var 2021 återstår i så fall fram till och med 2029 sex år till av liknande utsläpp innan utsläppsutrymmet beräknas vara slut. Om de årliga utsläppen ökar så minskar däremot tiden fram tills koldioxid-budgeten är slut. Ju mer de årliga utsläppen minskar desto längre räcker den lokala utsläppsbudgeten.

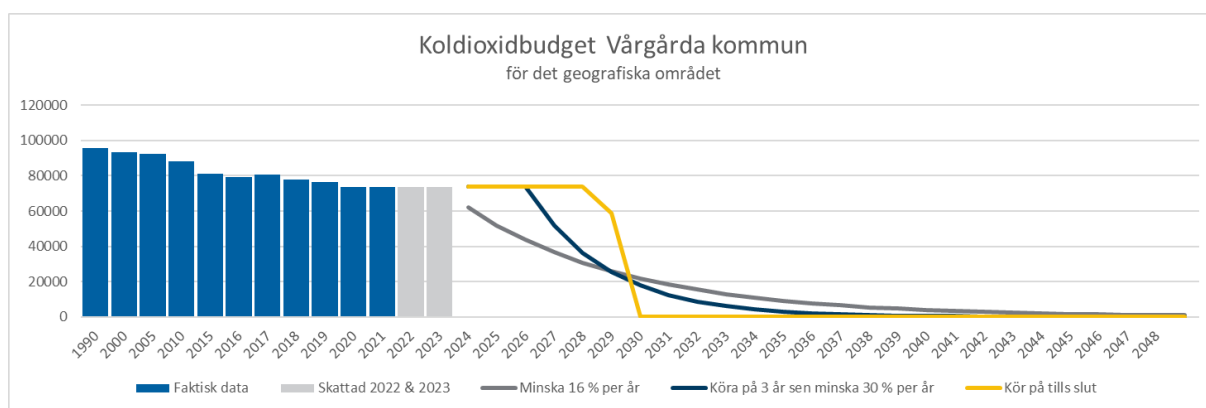

Fig. 2. Utsläppsdata från nationella emissionsdatabasen RUS. <https://nationellaemissionsdatabasen.smhi.se/> Koldioxidbudgeten beräknad utifrån Västra Götalandsregionens totala utsläppsutrymme omvandlad till Vårgårdas utsläppsutrymme för att klara målen i Parisavtalet. Modell framtagen på uppdrag av VGR. (KOLDIOXIDBUDGET 2020-2040 VÄSTRA GÖTALANDSREGION, 2019-05-31, Uppsala Universitet, Kevin Anderson, Jesse Schrage, Isak Stoddard, Aaron Tuckey & Martin Wetterstedt)

Konkurrenskraftigt näringsliv

Kommunen har ett aktivt samarbete med ortens företag genom nätverket Center of Innovation (COI), som bildades 1994. COI har en tjänsteperson anställd och driver näringslivsfrågor i kommunen.

Vårgårda kommun har ett gott näringslivsklimat vilket återspeglas i Svenskt Närings-livs ranking avseende näringslivsklimatet. 2023 placerade sig Vårgårda kommun återigen på en förstaplats av landets 290 kommuner. Kommunens tjänstepersoner har lång tid fått ett väldigt gott betyg från kommunens företagare i bemötande, ser-vice och hur kommunen jobbar med upphandling. Med ett bra företagsklimat i kommunen blir det lättare att starta och utveckla framgångsrika företag.

År 2023 registrerades 77 nya företag i Vårgårda kommun, varav 17 också var registrerade som arbetsgivare. Nyföretagandet är av stor betydelse för den samhällsekonomiska utvecklingen, eftersom de nya företagen skapar tillväxt, sysselsättning och export.

Utvecklande skola

Födelseföretalen har sjunkit under de två senaste åren, vilket medfört att antalet barn inom förskolan minskat. Enligt gällande prognoser visar kommande tioårsperiod sta-bila volymer för kommunen som helhet.

De kommunala förskolorna arbetar med att synliggöra samtliga läroplansmål och öka förskolans likvärdighet. Målet är att det systematiska kvalitetsarbetet ska tydliggöras utifrån vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och kollegialt lärande. Under läsåret 23/24

kommer särskilda kompetensinsatser riktas mot förbättrad språkutveckling och medveten lärmiljö.

Skolorna fortsätter arbetet inom de tre fokusområdena professionsutveckling, stöd och ökad närvaro. Under föregående läsår genomfördes flera utbildningsinsatser och föreläsningar kring områdena, men från och med detta läsår sker arbetet i högre grad enhetsvis. Kommunövergripande sker även riktade satsningar kring språk- och läsinlärning inom hela verksamhetsområdet.

För att kunna ge alla barn och elever de bästa tänkbara förutsättningarna för ökade kunskaper och ett bra liv, sker kontinuerlig samverkan med många aktörer. Dels ge-nom riktade insatser i samverkan med socialtjänst och kultur och fritid, dels genom olika projekt med företagare och näringsliv.

Sedan flera år tillbaka har det skett en systematisk satsning inom gymnasieskolan på skolans elevhälsoarbete för att nå den politiska målsättningen kring fullföljda studier. De senaste åren har arbetet i hög utsträckning fokuserats kring

elevhälsans samverkan med andra instanser, bland annat socialtjänst och vård. Detta utvecklingsarbete kommer att fortsätta framgent.

Fortsatt arbete sker inom gymnasieskolan kring elevinflytande, närvaro och värdegrund. Många elever har högre frånvaro nu än innan pandemin. Skolan utvecklar där för sina rutiner kring frånvaroutredningar.

Pensionsåtaganden

Kommunen tillämpar den så kallade blandmodellen för redovisning av pensionsskuld. Detta innebär att den skuld som är intjänad innan 1998 är medtagen under ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Den pensionsskuld som är uppkommen efter 1998 är till stora delar försäkrad och skulden är beräknad inklusive särskild löneskatt.

Pensionsåtagande	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Pensionsförpliktelser		
<i>Avsättning inkl. särskild löneskatt</i>	8,9	9,4
<i>Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt</i>	202,8	208,6
<i>Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring</i>	21,2	9,2
<i>Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse</i>	-	-
Summa pensionsförpliktelser (inkl. försäkring och stiftelse)	233,0	227,2
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde		
<i>Totalt pensionsförsäkringskapital</i>	28,8	11,2
<i> varav överskottsmedel</i>	3,2	2,8
<i>Totalt kapital pensionsstiftelse</i>	-	-
<i>Finansiella placeringar avseende pensionsmedel (egen förvaltning)</i>	-	-
Summa förvaltade pensionsmedel	28,8	11,2
Finansiering		
<i>Återlånade medel</i>	204,2	216,0
<i>Konsolideringsgrad (procent)</i>	12,4	4,9

Tabell: Vårgårda kommuns pensionsåtagande 2022—2023

Finansanalys

Vårgårda kommunkoncerns totala låneskuld i bokslut 2023 uppgick till 849 mnr. I koncernen ingår de två låntagarna Vårgårda Bostäder AB med en andel på 53 procent (449 mnr) och Vårgårda kommun med andel på 47 procent (400 mnr). Den genomsnittliga räntan de senaste 12 månaderna uppgår till 2,3 procent och räntekostnaderna till 17,6 (6,8 mnr). Vårgårda bostäder har lån på 50 mnr hos SEB och 399 mnr hos Kommuninvest. Vårgårda kommun har sin låneportfölj hos Kommuninvest.

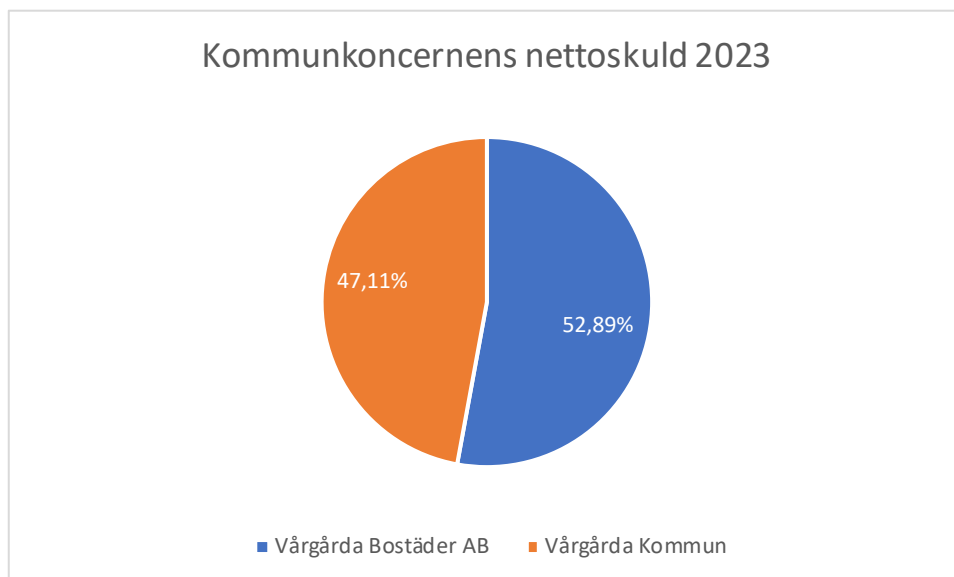

Diagram: Vårgårda kommunkoncerns samlade låneskuld hos Kommuninvest och SEB

Skuldportföljen hos Kommuninvest visar en genomsnittlig kapitalbindning på 1,32 år och den genomsnittliga räntebindningen är 1,75 år. Av portföljen har 55,57 procent en kapitalbindning på 1 år eller kortare och 51,19 procent har en räntebindning på 1 år eller kortare. Utan derivat hade 69,96 procent av portföljen haft en räntebindning på 1 år eller kortare.

Ränterisken för Vårgårda Bostäder AB definieras i bolagets finanspolicy samt säkrings-dokumentation. Bolaget ska på kort och lång sikt sträva efter en balanserad ekonomisk utveckling med utgångspunkt från bolagets uppdrag, investeringsbehov och ekonomiska risker.

De långfristiga skulderna är föremål för risker/möjligheter vid förändringar av marknadsräntorna. För att hantera dessa risker/möjligheter använder Vårgårda Bostäder AB finansiella derivatinstrument, så kallade ränteswapar. På detta sätt kan räntebindningen och kapitalbindningen hanteras med full flexibilitet. Förutsättningar skapas för att, när som helst, förändra räntebindingstiden och bättre möta förändringar på ränte-marknaden.

Per bokslutsdagen finns ränteswapar som totalt uppgår till 333 mkr (333). Den genom-snittliga räntebindingstiden för den totala skuldportföljen uppgår till 3,43 år (4,17) och den genomsnittliga effektiva räntan uppgår till 1,74 % (1,38). Marknadsvärdet på ränteswaparna uppgår till 26,8 mkr (44,4).

Händelser av väsentlig betydelse

2023 var ett år präglad av osäkerheten i omvärlden, där kriget i Ukraina gick in i sitt andra år och med en ekonomisk lågkonjunktur som en global trend, med såväl regionala som lokala konsekvenser.

Den första delen av året har präglats av de ekonomiska förutsättningar som påbörjades innan 2023. Inom flera områden har prisutvecklingen fått stor påverkan på ekonomin. Kommunen påverkas naturligtvis negativt ekonomiskt av högre priser men även näringslivet påverkas negativt. Planerade bostads- och industriprojekt pausas eller ställs in och osäkerheten har ökat inför flera upphandlingar.

I juni gick kommunchef Lasse Björkqvist i pension. Under våren rekryterades en ny kommundirektör, som tillträdde i augusti. Ann-Charlotte Lilja anställdes som ny kom-mundirektör och startade sin anställning i augusti.

Inför kommande verksamhetsplan skedde ett målarbete i dialog mellan politiker och tjänstepersoner under hösten, där utvecklingsarbetet med förbättringskultur och fokus på syfte togs vidare in i verksamhetsplanarbetet. Detta resulterade i färre inriktningsmål inför kommande år, med delvis nya formuleringar. Syfte med verksamheten och effekt för invånarna är i fokus i de nya målen. Kommunledningsgruppen har under senhösten arbetat med stärkt fokus på målen i ett koncernperspektiv.

Barn och unga

Inom IFO (Individ – och familjeomsorg) och resursenheten kommer arbetet med förhållningssättet Signs of Safety att fortsätta. Där är målsättningen att fortsatt hitta lösningar på hemmaplan och att alla Vårgårda-bor ska få möjlighet att växa och utvecklas i det egna samhället med stöd av den egna familjen. För de barn som trots allt är placerade så har verksamheten börjat använda sig av metoden "Förälder på avstånd" som syftar till att stötta föräldrar till placerade barn. Detta förväntas leda till bättre relationer mellan placerade barn och biologiska föräldrar.

En förutsättning för att kunna nå de kommunala målen är en utökad samverkan mellan verksamheterna samt mellan kommun och övriga myndigheter och organisationer i samhället. Detta inte minst när det kommer till barn och ungas uppväxtvillkor där det behöver finnas breda satsningar för att tillförsäkra att alla barn har goda uppväxtvillkor. Under året har verksamheterna samverkat inom förbättringsteam för att hitta lösningar på gemensamma utmaningar. Utöver detta så har socialtjänst och skola samverkat kring det kommunala aktivitetsansvaret, familjebehandlare har genomfört en särskilt riktad föräldrautbildning i skolans särskilda undervisningsgrupp och det redan etablerade TSI-arbetet (tidiga samordnade insatser) och samverkan inom

Familjecentralen har fortsatt. I enskilda individärenden är verksamheternas uppfattning att samverkan fungerar väl.

Omsorg om personer med funktionsvariation

Inom området funktionsstöd pågår även där ett förbättringsarbete. Under föregående år har den dagliga verksamheten förändrats för att bättre möta målgruppens behov. Ett arbete som skett är att tillsammans med det lokala näringslivet skapa praktikplatser för personer med funktionsnedsättningar. Under hösten startade ett arbete kring mänskliga rättigheter upp inom samtliga medarbetargrupper, fokus ligger där på skydds- och begränsningsåtgärder.

Försäkringskassans förändrade praxis vad gäller åtstramningar inom personlig assistans har under flera år påverkat kommunen. Vid årsskiftet trädde förändringar inom LSS-lagstiftningen i kraft som förväntades underlätta för individer med stort behov av stöd att få tillgång till statlig assistans. Det har dock ännu inte märkts någon effekt av detta i den kommunala sektorn.

Omsorg om äldre

Inom vård och omsorg har fokus under året varit att skapa förutsättningar för en hållbarhet och ett fokus på uppdraget. Under hela året har verksamheten tappats med stort ekonomiskt underskott. Det har påverkat verksamheten och analysen har bland annat varit att det är stora kostnader för övertid och sjukskrivningar, framför allt inom hemtjänsten. Med många nya medarbetare och vikarier ökar också riskerna för fel och kvalitetsbrister. Att bli bättre på att behålla och utveckla de medarbetare som finns i verksamheten är därför en av förvaltningens viktigaste strategiska utmaningar. Under året har verksamheten satsat på ett arbetsmiljöprojekt inom hemtjänsten med Sunt arbetsliv som grund.

Under året har det skett ett omtag kring "Trygg hemgång" som är ett alternativ till korttidsvård, och arbete kring detta fortskrider. Ett arbete kring en sammanhållen de-mensvård har också påbörjats och detta kommer fortsätta 2024. Syftet där är att individer som har en demens ska kunna få en sömlös och kvalitativ vård.

Under föregående år genomförde IVO en granskning av samtliga särskilda boenden i Sverige. Under våren fick Vårgårda sitt beslut där det framkom kritik. Åtgärder har genomförts och rapporterats till IVO som därefter avslutat ärendet.

Vårgårda som besöksmål

Arbete har inletts kring destinationsutveckling och att utveckla Vårgårda som besöksmål. Dessutom har det satsats på ett bredare och fylligare utbud av kulturaktiviteter för medborgare i alla åldrar. Att utveckla byggnaden Kulturen till en öppnare mötesplats är en del av detta arbete.

Kommunikation

Kommunens nya webbplats lanserades under hösten, med syfte att bli en lättillgänglig och tydlig kanal för invånare, företag, föreningar och besökare som vill få information om kommunens verksamheter. Den nya webbplatsen har utvecklats med hög användbarhet, god funktionalitet och högre tillgänglighet.

Lokalförsörjning

Arbetet med lokalförsörjning fortsätter och kommunens investeringsintensiva period fortgår. Under året har projekten med ny förskola i tätorten och ny musikskola kommit vidare till byggnation och när det gäller nytt äldreboende har partneringupphandling genomförts. Den höga graden av investeringar tillsammans med prisökningar inom byggsektorn gör det tydligt att kommunen måste arbeta med lokaleffektivitet och göra kloka val framöver för att kunna bibehålla en kvalitativ verksamhet.

I början av 2023 kompletterades Fridhemskolans lokaler med motsvarande åtta klassrum. Detta för att ha kapacitet att utöka verksamheten från en klass till två inom varje årskurs. Näst på tur lokalmässigt är Kesbergets förskola, som beräknas stå klar sommaren 2024. Kesbergets förskola övertar befintlig verksamhet i Tånga, Paviljongen och Västerbo. Den nya förskolan inrymmer åtta avdelningar och är lokaliserad där Björkhyddans förskola tidigare låg.

Musikskolan finns alltså kvar i Kesbergskolans lokaler, vilket förblir problematiskt ur arbetsmiljösynpunkt. Byggnation av musikskolan i anslutning till Kulturen pågår och kommer att vara färdig 2024.

Under året har det även blivit klart med entreprenör som ska finnas med och bygga det nya särskilda boendet för äldre som planeras. Projektering av detta har påbörjats och sker i samverkan med fastighetsavdelningen. Medarbetare och fackliga företrädare har varit delaktiga genom en referensgrupp som varit löpande sedan 2022.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Måluppföljning per den 31 dec 2023

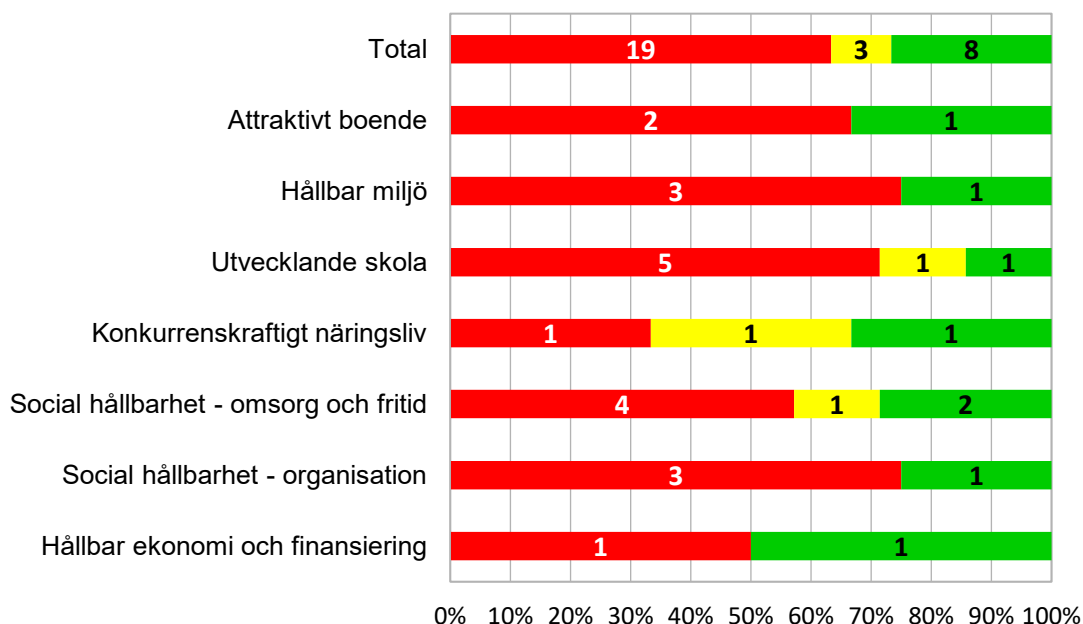
Kommunfullmäktige har i Budget och verksamhetsplan 2023–2025 fastställt finansiella mål och verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

Verksamhetens utfall 2023 är delvis förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten.

Av fullmäktiges beslutade mål för verksamheten bedöms 8 av 30 delmålen vara uppfyllda, 19 är inte uppfyllda och tre är delvis uppfyllda. Högst måluppfyllelse finns inom fokusområde Social hållbarhet – omsorg och fritid. Lägst måluppfyllelse finns inom fokusområdena Utvecklande skola, Hållbar miljö samt Social Hållbarhet organisation.

Utfallssymbolerna ska tolkas enligt följande:

😊	=	Delmålet bedöms bli uppfyllt under året.
😐	=	Delmålet bedöms bli delvis uppfyllt under året eller kan inte mätas/bedömas.
😞	=	Delmålet bedöms inte bli uppfyllt under året

Attraktivt boende

Inriktningsmål

Vårgårda kommun ska ha en mångfald av boenden i attraktiva och goda livsmiljöer.

Vårgårda kommun ska öka antalet invånare.

Delmål 1

Antalet invånare i Vårgårda ska bli fler.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Ökningen av antalet invånare per år	234	88	≥130	116	☹️
kvinnor	109	51		48	
män	125	37		68	

Uppföljning och analys

Vårgårdas befolkning uppgick till 12 384 personer per den 31 december 2023. Antalet invånare har ökat med 116 personer (48 kvinnor och 68 män). Det har fötts 123 barn (60 flickor och 63 pojkar) under året och födelseöverskottet är 16 personer.

679 personer flyttade in i kommunen och 579 flyttade ut, vilket ger ett flyttningsnetto på 100 personer.

Dock finns det en stor osäkerhet hur läget ser ut de närmaste åren, målnivån med att öka med fler än 130 invånare kan komma bli svår att uppnå i ett kortare perspektiv. I ett längre perspektiv ser förutsättningar för en god befolkningstillväxt gynnsamma ut.

Åtgärder för förbättringar

Förvaltningen gör bedömningen att kommunen lagt en god grund i det arbete som sker. Detta arbete behöver dock kontinuerligt utvärderas, justeras och utvecklas.

Hur väl kommunen lyckas med att leverera byggnadsklar tomtmark samt bevilja bygglov påverkar storleken på ökning av invånarantalet. Samarbetet med

bostadsmarknadens aktörer är fortsatt viktigt. Genom att arbeta tillsammans stärks Vårgårdas attraktionskraft. Implementeringen av visionen ger kraft i detta arbete, likaså arbetet kring kommunens översiktsplanering.

Erforderliga politiska beslut behöver fattas för att tydligt peka ut framtida bostadsområden för att fortsätta arbetet med att öka invånarantalet i enlighet med visionen.

Delmål 2

Antalet lägenheter/villor i Vårgårda kommun ska öka.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Antalet nya lägenheter/villor per år	107	46 26 tätort, 20 landsbygd	≥65	105 82 tätort, 23 landsbygd	😊

Uppföljning och analys

Under perioden har 105 nya bostäder färdigställts. Av dessa består en stor del av lägenheter i flerbostadshus (74) i tätorten. Åtta villor är färdigställda i tätorten och 23 bostäder har färdigställts på landsbygden. Färdigställande av bostäder föregås av bygglov, vilket gör att förvaltningen befarar att resultat riskerar att försämrars under 2024.

Åtgärder för förbättringar

För att kunna upprätthålla en kontinuerligt hög bostadsbyggnation behöver något större flerbostadshus färdigställas årligen. Under 2023 stod flerbostadshus för 90% av de nya bostäderna och kommunen behöver planera för ytterligare byggnation i större skala för att kunna nå den uppsatta målnivån de kommande åren.

Delmål 3

Det ska finnas byggklara tomter i Vårgårda kommun.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Antalet tillgängliga byggklara småhustomter som kommunen kan förmedla	5	1	>25	1	😞

Uppföljning och analys

Under året har flera bostäder färdigställts på Hjultorps kulle, som är kommunens senaste område med tillgängliga småhustomter. Allt fler tomter köps i spekulativt syfte även av privatpersoner, vilket bedöms göra själva byggnationen mer osäker än innan.

Åtgärder för förbättringar

Förvaltningen behöver i det fortsatta planarbetet tillskapa möjlighet för utbyggnad av erforderlig infrastruktur och service. Dessutom krävs det en aktiv markpolitik och bevakning av försäljning av mark i attraktiva lägen i tätorten som en viktig förutsättning för att kommunen ska kunna komma åt nya potentiella markområde för småhustomter. Fortsatt dialog med markägare är nödvändig.

Kommunen bör se över om det nuvarande systemet med kommunal tomtkö och prissättning utifrån exploateringskostnader ska överges för en mer marknadsstyrd process.

Hållbar miljö

Inriktningsmål

Vårgårda kommun ska ha en stark miljöprofil där kommunens verksamheter är ledande och ett föredöme i arbetet att skapa det hållbara samhället.

Delmål 1

Andelen ekologiska livsmedel ska öka.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Andelen (%) ekologiska livsmedel mätt i kronor.	32	27	≥30	23	☹️

Uppföljning och analys

Under 2023 och framför allt de första månaderna av året fortsatte priserna på livsmedel att stiga. Det har under andra halvan planat ut och legat stabilt. Kostenheten har därför bland annat gjort valet att i stället för att köpa in ekologisk utländskt producerad köttfärs köpa svensk köttfärs till ett lägre pris. Samma val har gjorts för ytterligare några produkter, bland annat rotfrukter.

Detta har gjort att andelen ekologiska livsmedel har minskat. Samtidigt har dock andelen svenskproducerade livsmedel ökat till 76% 2023

Åtgärder för förbättringar

För att målet om en ökande andel ekologiska livsmedel ska kunna nås kommer mer resurser behöva tillföras. Det kostenheten gjorde under hösten var att ta bort mellanmjölk som dryckesalternativ i skola och förskola. Då 10-liters lättmjölk är KRAV-märkt till skillnad från

10-liters mellanmjölk så gör detta att andelen ekologiska livsmedel ökar. Lättmjölk innehåller samma mängd D-vitamin som mellanmjölk, men mindre mängd mättat fett, vilket är positivt.

Resultatet av detta var att det ökade drickandet av mjölk på våra skolor och förskolor med ca 1200 kg under hösten. Lättmjölk innehåller samma mängd D-vitamin som mellanmjölk, men mindre mängd mättat fett, vilket är positivt då troligtvis eleverna har fått i sig mer vitaminer och mindre mättat fett av detta. Någon ekonomisk skillnad gjorde alltså inte detta.

Delmål 2

Andelen fossilfria fordon i kommunkoncernen ska öka.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Andelen (%) - gasfordon					
- fossilfria fordon	55	54	70	53	☹️
av det totala antalet personbilar och lätta lastbilar i förvaltningen och kommunens bolag.	81	80	100	79	

(Definition av "fordon" = personbilar och lätta lastbilar. Arbetsmaskiner/traktorer och större lastbilar räknas ej.)

Uppföljning och analys

Andelen gasfordon i kommunkoncernen fortsätter att sakta men säkert minska. Detsamma gäller andelen fossilfria fordon, eftersom två nya fordon som går på diesel har tillkommit sedan i maj. Anledningen är att det är svårt att få fram gasfordon då en del tillverkare slutat att tillverka gasfordon och att de alternativ som då bedömts vara bäst för verksamheten har varit dieselfordon.

Det är också fortsatt långa leveranstider för alla slags fordon, inte minst gas- och elfordon.

Det blir sannolikt svårt att nå båda delmålen de kommande åren. Utvecklingen inom fordonsbranschen för lätta fordon går mot att i princip alla fordon kommer att elektrifieras. Därmed kommer utbudet av fordon med förbränningsmotorer, inklusive gasfordon, framöver successivt att minska.

Åtgärder för förbättringar

På några års sikt kommer det troligtvis att bli en lägre andel gasfordon och en betydligt högre andel elfordon.

Inom till exempel hemtjänsten finns önskemål om att börja övergå till elbilar, men då krävs att det finns laddinfrastruktur på plats. Dialog med berörda verksamheter om hur elektrifiering av deras fordon kan genomföras pågår. Riktlinjer för laddinfrastruktur har antagits.

Delmål 3

Minst hälften av matavfallet ska återvinnas genom biologisk behandling.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Andelen (%) av uppkommet matavfall i kommunen som återvinns genom biologisk behandling.	44 (56)	44 (56)	≥50	42 (54)	

Uppföljning och analys

Fortfarande hamnar en stor del av uppkommen mängd matavfall i restavfallet (brännbart) och kan ej användas som en resurs för att producera biogas.

Det negativa i detta delmål är att en stor del av uppkommen mängd matavfall fortsatt hamnar i restavfallet (brännbart) och att trenden inte går mot ökad insamling. Utfallet för detta delmål beräknas delvis via olika schabloner vilket ger en viss osäkerhet.

Vid uppföljningen presenteras två olika värden. Huvudvärdet beräknas genom att göra avdrag för diverse processförluster (bland annat rejekt-förluster vid behandlingsanläggningen orsakade av felsortering). En fördel med detta sätt att räkna är att man kan jämföra sig med alla Sveriges kommuner på ett enkelt sätt. Den gamla beräkningsmodellen som inkluderar hemkompostering redovisas inom parentes.

Ungefär var tredje år genomför kommunen en plockanalys där man undersöker innehållet i en sopbil. Eftersom man använder samma rutt kan man se förändringar i en vanlig soppåse. Viktandelen matavfall som ligger kvar i restavfallet har minskat från 29 % 2014, 23 % 2017 till 11 % 2021. Om denna mätning antas vara representativ för allt insamlat restavfall i kommunen så har den totala mängden matavfall som slängs i restavfallet minskat från 650 ton 2014, 380 ton 2017 till 172 ton 2021 vilket är mycket positivt.

En annan positiv trend är att den totala insamlade mängden mat- och restavfall per person har minskat med närmare 30 procent på tio år.

Åtgärder för förbättringar

I samband med att kommunerna den 1 januari 2024 får ansvaret för insamling av förpackningar kan kommunen ytterligare förtydliga hur hushållen ska agera i samband med utsortering av avfall. Stora informationsinsatser planeras till hushållen de närmaste åren.

Delmål 4

Kommunens verksamhetslokaler ska bli mer energieffektiva.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Kilowattimmar per kvadratmeter och år (normalårsjusterat)	147,7 (minskning med 5 %)	142,6 (minskning med 3,5 %)	Minskning 3 % mot 2022	137,8 (minskning med 3,4 %)	😊

Uppföljning och analys

2023 minskade energianvändningen med 3,4 % i kommunens lokaler och det uppsatta målet för 2023 uppnåddes således. Olika energibesparande åtgärder, både akuta kortsiktiga och mer planlagda långsiktiga har genomförts. Bland de åtgärder som genomförts är bland annat på ventilationen samt anpassa den till de tider då det är många medarbetare på plats, byte av värmesystem på Västerbo förskola, byte av fönster och fasad samt ventilation på Närunga skola.

Det pågår utbyte av belysning med lysrör som ersätts med LED-belysning samt översyn av ventilation. Fastighet har utökat uppkopplingen för överordnat styrsystem med syfte att bättre kunna övervaka och styra värme och ventilation i kommunens verksamhetslokaler.

Åtgärder för förbättringar

Det löpande arbetet med att långsiktigt minska energiförbrukningen i kommunens lokaler behöver fortsätta kommande år för att målet ska nås från år till år. För detta krävs både planering och att medel för att genomföra dessa åtgärder avsätts i budget. Vid varje projektering och upphandling inför byggnation eller renovering av verksamhetslokaler finns höga krav på god energiprestanda med som en prioriterad fråga. Det krävs också mycket kunskap bland driftpersonalen för att löpande kunna reglera till exempel ventilation och uppvärmning och annat under året och löpande anpassa denna till verksamheternas behov.

På Algutstorp förskola pågår justering av värmesystemet. Ventilation i Kulturen ses över i samband med byggnation av ny musikskola.

Utvecklande skola

Inriktningsmål

Kunskapsmålen ska vara i centrum så den enskilde eleven når den nivå som är möjlig att uppnå utifrån de egna förutsättningarna.

Delmål 1

Förskolan i Vårgårda ska stimulera barns språkutveckling.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
<p>Enkät till vårdnadshavare. Andelen (%) vårdnadshavare som på en fyrgradig skala svarat instämmer helt och hållet och stämmer ganska bra (positiva svar) på frågan "Förskolan stimulerar mitt barns språkutveckling"</p>	95	91	100	90	☹️

Uppföljning och analys

90% av vårdnadshavarna upplever att "Förskolan bidrar till mitt barns språkutveckling". För påståendet "Förskolan stimulerar mitt barns utveckling och lärande", är resultatet 95%.

Den sammanlagda svarsfrekvensen är 60,5% med en variation från 17% till 86% inom de olika förskolorna. Skillnad i svarsfrekvens antas bero på hur väl pedagoger och rektorer involverat vårdnadshavarna i distribution av enkäten samt involverat dem i enkätens betydelse för förbättringsarbetet. Det går även att utläsa skillnader i svarsfrekvens utifrån socioekonomiska förutsättningar, där områden med högre invandrabakgrund har lägre svarsfrekvens. Här kan bristande språkkunskaper försvåra möjligheten att genomföra enkäten.

Verksamheten ser även skillnader gällande resultat mellan olika förskolor/enheter. Detta kan dels bero på kvaliteten och innehållet, dvs hur väl verksamheten arbetar med språkutvecklande insatser, dels hur väl detta arbete kommunicerats till vårdnadshavarna.

Åtgärder för förbättringar

Ett av förskolans viktigaste uppdrag är att främja barns språkutveckling. Hösten 2023 utarbetades en språkplan för förskolan. Tanken är att den ska kopplas samman med språkplan för grundskolan, vilken är under upprättande. Språkutvecklande kompetensutveckling sker kommunövergripande genom målgrupper där initialt arbete sker centralt för att sedan genomföras inom varje förskola/avdelning. Genom denna arbetsmodell säkerställs kontinuerlig utveckling och likvärdigheten ökar inom Vårgårdas förskolor. Flera enheter har även kunnat ta del av andras förbättringsarbeten och applicera nya modeller och arbetssätt lokalt.

Förskolan lägger stor vikt vid att involvera vårdnadshavarna och göra dem delaktiga i förskolans uppdrag och värdegrund. Förskolorna tydliggör läroplansmålen (ex språk och kommunikation) vid föräldramöten, föräldraråd, inskolningssamtal samt involverar vårdnadshavarna i de övergripande insatser som sker för att stärka barns språkutveckling. Exempel på sådana är TRAS (tidig registrering av språkutveckling), AKK (alternativ och

kompletterande kommunikation), bildstöd och scaffolding. Utöver muntlig information, ska förskolorna förbättra den digitala kommunikationen med vårdnadshavarna på individ och gruppnivå genom lärplattformen Edlevo.

Delmål 2

Alla elever ska kunna läsa när de slutar årskurs 1.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Andelen elever (i %) i årskurs 1 som kan läsa i enlighet med fastställd nivå.	92	Sv/SvA 94/84	100	Sv/SvA 93/59	☹️
flickor	97	Sv/SvA 97/90		Sv/SvA 90/86	
pojkar	88	Sv/SvA 90/80		Sv/SvA 95/31	

Uppföljning och analys

Resultatet efter höstterminen 22 visade att 71 % av eleverna i åk. 1 som läser ämnet svenska nådde läsmålet.

Resultatet efter ht 23 visar att 85 %, av eleverna i åk.1 som läser ämnet svenska nådde läsmålet. Det handlar om 23 elever som ännu ej når kunskapskraven i ämnet svenska.

Resultatet för de elever som läser svenska som andra språk, sva, i åk.1 visar i december 2023 att 35% av eleverna (7 elever) nådde kunskapskraven för åk.1. 13 elever har ännu ej nått kunskapskraven i ämnet.

Tidiga och intensiva läsinsatser har god effekt på läsavkodning, läshastighet och läsförståelse. Dessa insatser har gett eleverna möjlighet att lära sig att läsa samt bibehålla och utveckla sin läsning. Språk-läs- och skrivutvecklare har varit med i förskolans språkutvecklingsgrupp. Samtliga enheter i förskolan har informerats om resultaten i Vårgårda kommun utifrån de nationella och obligatoriska kartläggningmaterialen i F-klass som ingår i Läsa-, skriva-räknagarantin. Förskolans personal har tagit med sig informationen om resultaten i kommande planering av undervisning. Verksamhetens samlade bedömning är att förskolans och förskoleklassens språkutvecklande undervisning skapar goda förutsättningar för elevers läsande.

Åtgärder för förbättringar

Från F-klass till åk 9 följs resultat systematiskt upp på huvudmannanivå. Syftet är att främja arbete för en likvärdig skola och att stödja skolors arbete samt att kvalitetssäkra verksamheten. Fortsatt prioritet på läsmålet, med kontinuerliga avstämningar och insatser kopplade till nuläget.

Det gemensamma målet för all utbildningsverksamhet i Vårgårda är att alla elever ska avsluta årskurs 9 med godkända betyg samtidigt som de upplever välbefinnande. För att uppnå detta behöver ett medvetet språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt initieras i förskolan och vikten av ett gemensamt övergripande arbetssätt genomsyra samtliga verksamheter där det ska finnas en helhetssyn på under-visning, omsorg och lärande.

Delmål 3

Elevernas meritvärde i årskurs 6 ska vara högt.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål-värde 2023	Utfall 2023	Utfalls-symbol
Meritvärdet i grundskolan i årskurs 6.	231	231	≥235	209	☹️
flickor	239	248		220	
pojkar	220	216		201	

Uppföljning och analys

Resultat från vt 23: De generellt försämrade resultaten omfattar både flickor och pojkar och påverkar utfallet i alla ämnen.

Resultaten för ht 23 betyg visar något förbättrade värden. Fler elever når måluppfyllelse i alla ämnen och resultaten inom svenska och engelska är något högre. Matematikresultaten har minskat något, vilket flera enheter kopplar till

Under läsåret 23/24 har övergripande fokus bland annat handlat om ledarskap, språk- och läsutveckling och kontinuerliga resultatuppföljningar följt av insatser kopplat mot nuläget. Det systematiska kvalitetsarbetet har utvecklats inom fler enheter, vilket lett till att enheterna följt upp och arbetar vidare med sitt förbättringsarbete. Parametrar som lyfts som positiva är skickliga pedagoger, elevers delaktighet, progression kring tillgänglig lärmiljö, dvs bredare stöd för alla redan vid planering av lektioner. Som motsats till detta lyfts också farhågor i de fall ledarskapet i klassrummet inte fungerar tillfredställande och att undervisningen inte anpassats utifrån elevernas behov.

Åtgärder för förbättringar

På kommunövergripande nivå fortsätter fokus riktas mot ledarskap i klassrummet följt av utvärdering av undervisning. Samtliga enheter arbetar också med systematiska resultatuppföljningar och insatser för att stärka läs-, och språkutveckling. Språk-, läs-, och skrivutvecklare, utvecklingsledare och barn- och elevhälsochef håller återkommande resultatdialoger med samtliga grundskoleenheter för att följa upp och stödja varje skola utifrån deras behov.

Ökad samverkan med vårdnadshavare och externa aktörer kommer att ske utifrån olika satsningar. På kommunövergripande nivå planeras ett flertal möten med vårdnadshavare för förskoleklass för att diskutera förväntningar och hur vi tillsammans kan arbeta för att skapa så gynnsam utveckling som möjligt för varje barn. Detta arbete sker i samverkan med bland annat socialtjänst och kultur och fritid.

Delmål 4

Elevers syn på skolan och undervisningen i årskurs 8 ska vara god.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Enkät från Skolinspektionen, elever i årskurs 8 Jag är nöjd med min skola som helhet (positiva svar andel i %)	64	63*	>75	73	😊
flickor	72	58*		66	
pojkar	57	61*		81	

*) Skolinspektionen ändrade sina rutiner kring genomförande av skolenkäten 2022. Förändringen innebär att enkäten numera riktas till alla elever i åk 8 i stället för åk 9. Detta för att ge elever och personal bättre möjligheter att använda sig av resultatet i förbättringsarbetet

Uppföljning och analys

32 pojkar och 53 flickor svarade på enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 59%. En av anledningarna till att svarsfrekvensen är låg beror på att skolan även genomfört lokala enkäter vid samma tidpunkt. Detta innebär att åk 8 svarat på två liknande enkäter, vilket tyvärr skapat missförstånd vid genomförande.

Det är inte enkelt att säkerställa vad varje elev lägger in i påståendet "Jag är nöjd med min skola som helhet". Utifrån dialog inom elevrådet uppkom många olika uppfattningar om frågans betydelse. Information om elevernas tolkning och förbättringsområden har gett skolans som helhet värdefull information att arbeta vidare med.

Åtgärder för förbättringar

För att öka svarsfrekvensen framåt kommer Gullhögskolans mentorer att ansvara för att gå igenom enkätfrågorna med eleverna innan genomförande samt säkerställa att alla klasser genomför enkäten.

För att tillgodose förbättringar kopplat till elevernas synpunkter kring påståendet "Jag är nöjd med min skola som helhet" har flera behov omhändertagits inom pågående/kommande värdegrundsarbete. Arbetet bygger på fyra olika teman kopplat till enkäten där kurator och mentorer arbetar tillsammans i klasserna.

Del ett har temat Välkommen till Gullhögskolan, där arbetet riktas mot ökad trygghet och studiero. Del två heter Vi på Gullhögskolan och handlar om arbete för att minska kränkningar och öka skolnärvaron. Del tre heter Kärlek på Gullhögskolan och där inriktar sig arbetet mot relationer och normer. Den sista delen, nummer fyra heter Hälsa på Gullhögskolan och inom det området avhandlas bland annat områdena stress, hälsa och kost. Dessa teman har utarbetats och leds av kurator tillsammans med skolans fyra mentorer. De undervisande lärarna är också delaktiga och lyfter in delar ur sina respektive ämnen där det passar in årshjulet.

Delmål 5

Elevernas meritvärde i årskurs 9 ska vara högt.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
- Meritvärdet i grundskolan i årskurs 9.	215	208	≥230	212	☹️
- Andel elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen.	76	72	≥80	64	
flickor	222	222		229	
- meritvärde	78	71		78	
- uppnått kunskapskraven i alla ämnen (%)	208	196		197	
pojkar	208	196		197	
- meritvärde	74	72		51	
- uppnått kunskapskraven i alla ämnen (%)					

Uppföljning och analys

Under vt. 23 var niornas genomsnittliga meritvärde 213,7 poäng. Den främsta orsaken till att det sammanlagda resultatet förbättrats beror på att fler flickor uppnått kunskapskraven och att flickornas samlade meritvärde ökat. Den främsta anledningen till pojkarnas försämrade resultat gällande parametern uppnått kunskapskraven i alla ämnen beror på att en stor andel pojkar saknade betyg i ämnet moderna språk.

Av skolans totalt 144 elever (82 flickor och 62 pojkar) är det samlade meritvärdet 177 för ht 23. Flickornas resultat är 192 och pojkarnas 158. Fyra elever har noll poäng och högst meritvärde är 315 poäng. De ämnen som har lägst måluppfyllelse är fysik och biologi vilka omfattar både pojkar och flickor. Det ämne som har högst måluppfyllelse är för flickorna hem- och konsumentkunskap och för pojkarna slöjd.

Frånvaron är fortsatt hög för årskursen. 46 av 144 elever har en frånvaro som överstiger 20% vilket påverkar meritvärdet i stor utsträckning.

Åtgärder för förbättringar

Övergripande förbättringsarbete riktas till att öka elevernas närvaro och motivation. De insatser som genomförts har inte givit förväntad/önskvärd effekt. För att möta upp med rätt

insatser behöver verksamheten ökad förståelse för elevernas behov och upplevelser. Parallellt med detta pågår arbete kring organisationskultur, dvs insatser för att vända perspektiv och i stället för att utgå från eleven, arbeta med vad skolan kan göra för att ge elever möjlighet att nå målen och utvecklas så långt som möjligt.

Gullhögskolan har en lärarbehörighet som överstiger 90%, personalomsättningen är låg och tidigare svårrekryterade tjänster inom bland annat elevhälsan är tillsatta. Grundförutsättningarna är med andra ord goda. I samarbete med Språk-, läs- och skrivutvecklare, utvecklingsledare och barn- och elevhälsochef fortsätter skolans rektorer att följa resultat och anpassa insatser till nuläget.

Delmål 6

Eleverna i Vårgårdas grundskolor ska vara behöriga till ett nationellt program på gymnasieskolan.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Andelen elever (%) i grundskolan som är behöriga till ett nationellt program på gymnasieskolan.	88	85	Ska öka	83	☹️
flickor	89	84		83	
pojkar	88	86		83	

Uppföljning och analys

De två senaste åren har Vårgårda haft en högre behörighet till gymnasiet än riket i stort. Läsåret 22/23 sjönk denna siffra, då 83,1% av eleverna nådde gymnasiebehörighet. Motsvarande siffra för riket var 83,7%.

Den höga frånvaron är ett stort bekymmer som påverkar både måluppfyllelse och gymnasiebehörighet negativt. Som tidigare beskrivits upplever också enheten utmaningar i att fånga elevernas motivation. Många av de elever som vid höstterminens slut inte nådde behörighet har en komplex livssituation, där fungerande samverkan med andra instanser är av yttersta vikt.

Åtgärder för förbättringar

De åtgärder som nämnts under delmål 5 har alla till syfte att förbättra förutsättningarna för elever att nå målen. Dessa insatser bör även verka för högre gymnasiebehörighet. För att så många elever som möjligt ska kunna bli behöriga till gymnasiet har kartläggning av ämneskunskaper kopplat till betygskriterier genomförts för de 42 elever som efter höstterminen inte nått behörighet. Skolan har därefter sett över hur resterande skoltid kan användas optimalt för att ge eleverna förutsättningar att nå målen.

Delmål 7

Andelen elever som påbörjade en utbildning på Sundlergymnasiet vilka nått gymnasieexamen ska vara hög.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Andelen elever (%) som påbörjade en utbildning på Sundlergymnasiet vilka nått gymnasieexamen ska öka. (Inom fyra år enl def SKR)	70	73	Ska öka	74	😊
flickor	78	75		80	
pojkar	64	72		69	

Uppföljning och analys

Andelen elever som fullföljt med examen ökar något i förhållande till föregående år. Ökningen sker dock utifrån en låg nivå. De 25 elever som inte nått examen fördelar sig enligt följande:

- Nio elever med studiebevis (innebär att de gått tre år i gymnasiet, men inte upp-fyllt examenskraven)
- Tre elever med gymnasieintyg (elever som följt ett program trots att de saknar betyg i grundskolans engelska)
- Tolv elever som avbrutit sina gymnasiestudier
- En elev läser ett femte år på gymnasieskolan.

Eleverna som slutat skolgången med studiebevis gör det av olika anledningar.

I gruppen finns bland annat två elever med specifika språkliga svårigheter, tre elever med medicinska svårigheter samt tre elever med hög frånvaro i årskurs 3.

Av de tolv elever som avbrutit sina studier var sex boende i Vårgårda när de gick på Sundlergymnasiet. Tre av dessa har gått vidare till andra typer av studier och en av eleverna slutade då han fick arbete.

Åtgärder för förbättringar

De senaste årens satsning på stärkt elevhälsoarbete fortsätter. Samverkan med socialtjänst och vård är fortsatt prioriterat område. Samverkan med socialtjänst fungerar numera

mycket väl. Detta gäller även delar av värden. Här sker ett fortsatt arbete för att förbättra samverka.

Konkurrenskraftigt näringsliv

Inriktningsmål

Vårgårda ska ha ett gott näringslivsklimat och fler företag och branscher ska etablera sig i kommunen.

Delmål 1

Vårgårda kommun ska ha ett konkurrenskraftigt och växande näringsliv.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Antal nya företagsetableringar per år.	2	3	≥2	0	☹️

Uppföljning och analys

Intresset för etableringar följer konjunkturen i stort och även i Vårgårda märks ett minskat intresse för etableringsmark. Samtidigt finns aktörer som använder nedgången i ekonomin till att planera för fortsatt utveckling för sitt företag när konjunkturen vänder. Det finns i dagsläget relativt lite mark i stråket Göteborg-Vårgårda som kan erbjudas, men flera andra kommuner planerar för utökade verksamhetsområden längs stråket.

Kommunens strategi, att erbjuda flexibla tomter där den som vill etablera kan styra hur tomten ser ut, skapar potentiella problem ju fler etableringar som görs i ett område. Det är naturligt att de mindre attraktiva lägena blir kvar sist och eftersom tidigare etableringar har fått styra utformningen så kan det vara svårt att skapa funktionella tomter mot slutet.

Åtgärder för förbättringar

Kommunen behöver ständigt arbeta för att få fler företag att etablera sig i Vårgårda och därmed möjliggöra fler arbetstillfällen.

Etableringar sker i samverkan mellan Center of Innovation och förvaltningen. Förvaltningen jobbar kontinuerligt med att hitta etableringar. Arbetet med att hitta nya markområden pågår och prioriteras.

Fortsatt arbete i etableringsgruppen, aktivt arbete med de befintliga köparna av industrimark så de är fortsatt nöjda med servicen samt samordning av intressenter till

industrimark med byggföretag, befintliga företag i Vårgårda samt andra aktörer som är intresserade.

Delmål 2

Antalet nystartade företag per 1000 invånare ska öka.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Antalet nystartade företag per 1000 invånare.	8,3	8,6	≥6,5	6,3	☹️

Uppföljning och analys

Resultatet för detta mål är inte direkt kopplat till den verksamhet som kommunen bedriver och kommunen har relativt liten möjlighet att påverka resultatet. Det är många faktorer som påverkar resultatet som kommunen inte kan styra över.

Utifrån den statistik som finns tillgänglig i statistikdatabasen Bisnis Analys med företagsfakta har det registrerats 77 nya företag i kommunen 2023. 39 enskild firma (13 kvinnor och 26 män) samt 38 privata aktiebolag. 17 av de nyregistrerade företagen var registrerade som arbetsgivare, att jämföra med 23 företag 2022.

Motsvarande statistik avseende nystartade företag tidigare år är 105 st. 2022, 99 st. 2021 och 75 st. 2020. Nyföretagandet är av stor betydelse för den samhällsekonomiska utvecklingen, eftersom de nya företagen skapar tillväxt, sysselsättning och export.

Åtgärder för förbättringar

Kommunen hanterar många frågor som är direkt avgörande för möjligheten att starta nya företag. Det handlar om olika tillstånd, tillsyn och bygglov samt tillgången till mark och lokaler.

Myndighetsutövningen har en avgörande betydelse för förutsättningarna att starta och utveckla ett företag på en ort. För att bibehålla det goda företagsklimatet behöver kommunen även fortsatt skapa förutsättningar för myndighetsrollen att utvecklas.

Handläggningstiderna är en av de allra viktigaste frågorna för företagen. Ju snabbare ett företag kan få sitt tillstånd beviljat, desto snabbare kan de komma i gång med sin verksamhet. En längre tidsperiod utan besked kan innebära att en företagare står med kostnader för lokaler och egen lön, utan att kunna bedriva verksamhet och få intäkter.

För att stimulera nyföretagande finns det möjlighet till nyföretagarrådgivning och det anordnas olika typer av aktiviteter såsom drop in-kvällar för företagare.

Delmål 3

Vårgårda ska vara bland de 20 bästa kommunerna i Sverige på företagsklimat.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Placering i Svenskt Näringslivs företagsranking.	1	1	≤20	1	😊

Uppföljning och analys

Vårgårda kommun bibehöll första plats i Svenskt Näringslivs totala ranking 2023.

Kommunens företag och de människor som är verksamma inom dem lägger en god grund för kommunens välfärd. De beslut som tas inom företagen, med strävan om att växa, anställa, investera, importera, exportera eller lägga ner sin verksamhet ger effekter på flera områden. Det påverkar sysselsättning, skatteintäkter och utbudet av varor och tjänster.

Vad som krävs för ett bra företagsklimat i en kommun är det bara företagarna i respektive kommun som kan svara på. Resultatet av enkäten som mäter det lokala företagsklimatet utgör en viktig del i rankingen av alla kommuner. Den definition av företagsklimat som Svenskt Näringsliv satt upp är: summan av de institutioner, attityder, regler och kunskaper som möter företagaren i vardagen. Det är den definition som frågorna i enkätundersökningen baserats på.

Vårgårda har i flera år legat stabilt i toppen på Svenskt Näringslivs ranking för företagsklimat. Det kräver ett ständigt arbete att ligga kvar där, men att det lokala näringslivet har en stark kraft in i kommunen i form av COI är starkt bidragande. Center of Innovation har jobbat hårt och målmedvetet med aktiviteter i syfte att stärka och bevara det goda företagsklimatet. Kommunens tjänstepersoner som skattas i absoluta toppen i Sverige har ett fokus där de försöker se lösningar på företagarnas utvecklingstankar. Både politik och förvaltning är starkt medvetna om att kommunen är till för medborgarnas service. Att träffas regelbundet, såsom med soppluncherna är också viktigt.

Det långsiktigt goda samarbetet i Vårgårda grundar sig i att förvaltningen har en mycket bra kommunikation med företagen och att man har en stor förståelse för att kommunen har andra villkor än näringslivet för sin verksamhet.

Åtgärder för förbättringar

Vårgårdas näringsliv ska växa genom att kommunen fortsatt månar om utvecklingen hos befintliga företag samt uppmuntra nya att starta och på så sätt skapa nya arbetstillfällen.

Kommunens arbete för ett gott företagsklimat, är en viktig pusselbit för att fortsatt ha växande och konkurrenskraftiga företag. En stor utmaning för företagen i Vårgårda är att hitta medarbetare med relevant utbildning. Därav arbetar COI och kommunen i samverkan kring kompetensförsörjningsfrågor.

Social hållbarhet – omsorg och fritid

Inriktningsmål

Alla Vårgårdabor ska ha möjlighet att leva ett gott liv i Vårgårda och utifrån sina behov få insatser av god kvalitet.

Delmål 1

Kontinuiteten för brukarna inom hemtjänsten ska vara god.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Antalet medarbetare som brukaren möter under en tvåveckorsperiod. (KKiK)	15	15	≤12	18	☹️

Uppföljning och analys

Årets kontinuitetsmätning visar att hemtjänsten inte lever upp till det målvärde som är satt. Insatser har gjorts för att förändra denna negativa trend, fokus under hösten har varit på att förbättra arbetsmiljön och minska sjuktalet. Projektet "Vård i annans hem" har pågått och pågår fortfarande. Förhoppningen var att detta skulle leda till att minskade sjuktal, men detta har ännu inte visat sig. Under året har även en förändring i hemtjänstgrupperna gjorts i syfte att få mindre grupper och därmed bättre kontinuitet,

Åtgärder för förbättringar

Mätningen visar på ett resultat under en tvåveckorsperiod. Denna har gjort manuellt. Framledes är planen att detta ska mätas betydligt mer ofta än vid ett tillfälle. Dels för att det är ett viktigt mått, dels för att medarbetare lättare ska se om olika åtgärder ger resultat. I övrigt behöver verksamheten fortsatt analysera siffrorna och varför resultatet fortsätter att avvika mot målvärdet.

Delmål 2

Brukarna ska alltid bli bemötta på ett bra sätt inom särskilt boende.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Andel brukare (i %) som svarar att de alltid bli bemötta på ett bra sätt i SKR:s brukarenkät.	Statistik saknas	96	100	89	☹️
kvinnor	Statistik saknas	Statistik uppdelad på kön saknas		Statistik uppdelad på kön saknas	
män	Statistik saknas	Statistik uppdelad på kön saknas		Statistik uppdelad på kön saknas	

Uppföljning och analys

Brükarenkäten genomförs under våren en gång per år, men resultatet kommer inte förrän under hösten varför resultatet inte redovisas förrän i samband med årsredovisningen. Utfallet för Vårgårda i stort är sämre än tidigare år. Noterbart är dock att Vårgården har nått målvärdet på 100% medan Kullingshemmet hamnat på 86%. Det är naturligtvis mycket glädjande att se siffran för Vårgården, men det kan samtidigt konstateras att Kullingshemmet har ett arbete att göra för att nå högre siffror. Att brukare alltid ska bli bemötta på ett bra sätt är en viktig parameter i kvalitetsarbetet och målsättningen för verksamheten måste alltid vara att nå målvärdet om 100%.

Åtgärder för förbättringar

På Vårgården har man fortsatt att arbeta med bemötande och kanske framför allt lågaffektivt bemötande där det varit en utbildningsinsats kring detta i samtliga arbetsgrupper. Det har även påbörjats ett arbete med BPSD (beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom) med bemötandeplaner och aktivitetsplaner för att bättre utgå från den enskildes vilja och tolka dennes signaler för att förstå individens vilja och lust till saker. Detta tycks ha gett ett gott resultat.

På Kullingshemmet är fokus framåt tre utvecklingsområden; information, anhöriga och goda aktiviteter, där framför allt de första två delarna syftar till att bland annat höja detta målvärde. Boendet behöver bli bättre på att ge information till såväl brukare som anhöriga och se till att informationen tagits emot. Detta för att säkerställa en trygghet och förutsägbarhet i vardagen. Detta underlättar upplevelsen av ett gott bemötande och att de boende trivs med sin dag. Vidare är anhöriga en viktig part att involvera och göras delaktiga. Dels för att få kunskap om den enskilde och hur denna önskar bli bemött, dels för att anhöriga är den viktigaste relationen för de boende och ger mycket glädje.

Delmål 3

Önskemål och åsikter från brukare ska tas tillvara vid omsorgsplaneringen.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Andel brukare (i %) som svarar att personalen tar hänsyn till åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras (SKR:s brukarenkät) - SÄBO - Hemtjänst	Statistik saknas	SÄBO: 71 Hemtjänst: 81	≥90	SÄBO: 63 Hemtjänst: 89	☹️
Kvinnor - SÄBO - Hemtjänst	Statistik saknas	SÄBO: könsuppdelad statistik saknas Hemtjänst: 79		SÄBO: könsuppdelad statistik saknas Hemtjänst: 86	
Män - SÄBO - Hemtjänst	Statistik saknas	SÄBO: könsuppdelad statistik saknas Hemtjänst: 87		SÄBO: könsuppdelad statistik saknas Hemtjänst: 93	

Uppföljning och analys

Även detta nyckeltal kommer från brukarundersökningen som genomfördes våren 2023, men resultatet publicerades inte förrän under hösten. Nyckeltalet visar på den enskildes upplevelse av om personalen tar hänsyn till hur den enskilde önskar få sin hjälp utförd. Det är uppdelat mellan hemtjänst och särskilt boende.

Inom hemtjänsten syns en positiv trend. Under året har ett fokus varit att arbeta med brukarinflytande och att öka medarbetarnas förståelse kring genomförandeplanens betydelse. Detta tycks ha gett resultat.

Inom särskilt boende är trenden den motsatta, dvs en negativ trend. Om resultatet delas upp mellan kommunens två boende framkommer att även här har Vårgården fina siffror där resultatet är 100%. På Kullingshemmet ligger siffran på 56%. Vårgårdens resultat antas bero på det arbete som görs där individen är med i planeringen, men även de anhöriga som finns med dels genom möten, dels genom levnadsberättelsen. Boendet arbetar med att ha individen och dennes behov i fokus och har, vilket tidigare nämnts börjat arbeta med BPSD (beteendemässiga och psykiska symtom vid demens-sjukdom). Utifrån detta görs bemötandeplaner och aktivitetsplaner för att anpassa vården och omsorgen till den enskildes önskan. Detta hjälper medarbetarna att förstå individens vilja och lust till saker och förväntas leda till en ökad förståelse för hur brukaren önskar ha saker i sin vardag.

På Kullingshemmet har ett arbete gjorts för att få individen mer delaktig, dels genom genomförandeplaner, dels genom att omsorgsplanerare på verksamhetsmöten informerat om den enskildes önskemål.

Åtgärder för förbättringar

Inom Vårgården fortsätter det arbete som redan görs. De har även skapat verktyg för ökad delaktighet för den enskilde att uttrycka sin upplevda hälsa och önskade hälsomål.

Inom hemtjänsten fortsätter också arbetet med "Vård i annans hem" som syftar till att förbättra arbetsmiljön, men även att förbättra de insatser som verksamheten ger, och på vilket sätt de ges.

Kullingshemmet är den del av verksamheten som ligger lägst i denna del av brukarundersökningen. Efter sommaren så har den största avdelningen delats upp i två i syfte att få en mindre personalgrupp som kan vara mer lyhörd gentemot den enskilde. I övrigt så är fokus framåt, vilket nämnts ovan, information anhöriga och aktiviteter, samt ett aktivt arbete med undersökningens resultat. Vårgården ser att en del i deras fina resultat är just det nära arbetet med anhöriga. Detta kommer även Kullingshemmet att arbeta vidare med, både på boendet i stort, och genom regelbundna teammöten med de enskilda boende där anhöriga kommer göras delaktiga.

Delmål 4

Brukare som bor i grupp- eller servicebostad ska känna sig trygg med sin personal (LSS).

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Andel brukare (i %) som svarar att de känner sig trygga med all sin personal i SKRs brukarenkät.					
- Gruppboendestad	67	89	≥85	88	😊
- Serviceboendestad	86	62		57	
Kvinnor	Statistik saknas	Statistik saknas		Statistik saknas	
- Gruppboendestad - Serviceboendestad	Statistik saknas	Statistik saknas		Statistik saknas	
Män	Statistik saknas	Statistik saknas		Statistik saknas	
- Gruppboendestad - Serviceboendestad	Statistik saknas	Statistik saknas		Statistik saknas	

Uppföljning och analys

Resultatet på årets brukarundersökning är marginellt lägre än tidigare år. När resultatet delas upp på mellan grupp- och serviceboendestad märks att Skolgatan (som är Vårgårdas enda serviceboende) har ett något lägre resultat. Verksamhetens analys av detta är att det varit viss frånvaro i personalen samt viss personalomsättning som troligtvis påverkat brukarnas upplevda trygghet.

Under flera år har verksamheten arbetat med verksamhetsbeskrivningar som syftar till att tydliggöra grunduppdraget. För att även timvikarier ska kunna ha nytta av dem har det under året tagits fram kortversioner av dem i form av tavlor. Även verksamhetens utbildningsbank används löpande och vikarier har genomgått introduktionsutbildning inför sommaren.

Åtgärder för förbättringar

Verksamheten ser AKK (alternativ kompletterande kommunikation) som en central del i arbetet för att nå målet och kommer fortsätta jobba med detta 2024. I verksamheten finns AKK-ombud som har särskilt uppdrag att stärka personalgruppernas kompetens inom området. Under året påbörjades ett arbete kring mänskliga rättigheter och skydds- och begränsningsåtgärder som kommer fortsätta under nästkommande år.

Under året har det införts en personalpool i syfte att öka personalkontinuiteten på boendena.

Delmål 5

Utredningsenhetens myndighetsutövning och övriga tjänster ska utövas med respekt för den enskilde och – så långt det är möjligt – ska utredning och val av insats genomföras och utformas tillsammans med Vårgårdabon.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Sammanvägda värdet på enkät Signs of Safety - andelen positiva svar	Nytt mål 2023	Nytt mål 2023	80	92	😊
kvinnor	Nytt mål 2023	Nytt mål 2023		Statistik saknas	
män	Nytt mål 2023	Nytt mål 2023		Statistik saknas	

Uppföljning och analys

De målgrupper som enkäten vänder sig till är barn, föräldrar, vuxna samt brukare och anhöriga inom LSS. Nyckeltalet är det sammanvägda värdet av alla målgruppers enkäter. Precis som vid tidigare uppföljningar är svarsfrekvensen är låg och det är därför inte rimligt att dra för stora slutsatser av resultatet. Verksamheten försöker öka svarsfrekvensen genom olika åtgärder.

Arbetet med att implementera arbetssättet Signs of safety fortsätter. Det har direkt bäring på målet då uppfattningen från verksamheten är att detta är ett arbetssätt som gynnar den enskildes upplevelse av socialtjänsten och den hjälp som kan ges. Engagemanget kring detta är fortsatt stort hos medarbetare och ledning och uppföljning av detta sker intern genom att följa fler indikatorer än den ovan nämnda enkäten.

Åtgärder för förbättringar

Verksamheten genomförde vid årsskiftet 2023–2024 en organisationsförändring i syfte att skapa ett mer nära ledarskap och det finns numer två enhetschefer inom IFO som i sina tjänster har uppgifter som förste socialsekreterare. Detta förväntas ge förutsättningar att arbeta mer med dessa frågor. I verksamhetens uppföljningar syns positiva förändringar,

bland annat att utredningar skrivs med enklare språk och att orsaken till varje utredning tydliggörs mer och bättre för den enskilde.

Under senare delen av 2023 har det funnits vakanta socialsekreterartjänster som är svåra att tillsätta. Detta gör att det är svårare att hinna arbeta med utveckling och förbättringar. Rekryteringar pågår.

Delmål 6

Förkorta genomsnittstiden för Vårgårdabor i behov av ekonomiskt bistånd.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Andel vuxna biståndstagare (i %) med långvarigt ekonomiskt bistånd.	26,4	24,3	bland de 25 % av kommunerna i riket med bäst resultat	bland de 25 % av kommunerna i riket med bäst resultat	😊
kvinnor	28,8	26,7	bland de 25 % av kommunerna i riket med bäst resultat	bland de 25 % av kommunerna i riket med bäst resultat	
män	24,2	21,8		bland de 25 % av kommunerna i riket med bäst resultat	

Uppföljning och analys

Senast tillgängliga nyckeltal är från 2022. Under 2022 har en liten ökning av antalet med långvarigt ekonomiskt bistånd uppmärksamats. En förklaring till detta är att det året innan var en nedgång då många kom in via extratjänster till arbete. Antalet ärenden med

ekonomiskt bistånd 2023 har minskat, enligt egen statistik med 26 ärenden. Dock ökar den totala kostnaden då riksnormen har gått upp.

Bland de som uppbär ekonomiskt bistånd är det allt fler som mår psykiskt dåligt och är sjukskrivna vilket gör att de inte står till arbetsmarknadens förfogande men fortfarande uppbär ekonomiskt bistånd som försörjning. Denna grupp är svårare att arbeta med mot egen försörjning.

Åtgärder för förbättringar

För att få människor i egen försörjning behöver verksamheten arbeta med att stötta

individer med sjukskrivningar i deras kontakt med vård samt rehabilitering. Nära samverkan med vården är etablerad.

AME och Vård och Omsorg tittar tillsammans på möjligheter till stödanställningar för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Delmål 7

Fler barn och ungdomar ska ha en meningsfull fritid.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Antal deltagartillfällen i idrottsföreningar, per invånare barn och ungdomar 7–20 år.	17	16	≥25	19	☹️
flickor	15	15		17	
pojkar	19	17		22	

Uppföljning och analys

Deltagartillfällena ökar jämfört med 2022, för pojkar är ökningen större än för flickor. Dock ligger antalet deltagartillfällen fortfarande långt under rikssnittet som är 25 för flickor och 35 för män.

För åldersgruppen 7–12 år ses en ökning för båda könen, vad gäller 13–16-åringar minskar deltagartillfällena för flickor men ökar för pojkar. För de äldre ungdomarna 17–20 år ökar deltagartillfällena för både pojkar och flickor. Den åldersgruppen där Vårgårdas ungdomar skiljer sig mest från rikssnittet är gruppen mellan 13–16 år där flickor har 18 deltagartillfällen (jämfört med rikets flickor 30) pojkar har 26 deltagartillfällen i Vårgårda (jämfört med rikets pojkar 42).

Förvaltningen har haft föreningsträffar där vikten av att rapportera in aktivitetstillfällen har lyfts. Det diskuterades även kring deltagartillfällen och vilket stöd föreningarna behöver för

att öka antalet tillfällen. Föreningarna påtalade att bristen på halltider är den största orsaken till att man inte kan utöka verksamheten med träningsgrupper fler åldrar eller tillfällen per vecka. En annan utmaning som lyfts är att rekrytera unga ledare som stannar över tid i föreningarna. Nya sporter har inte möjlighet att starta upp verksamhet i kommunen på grund av hallbristen.

Åtgärder för förbättringar

Förvaltningen arbetar med en rad åtgärder för att öka antalet deltagartillfällen bland annat genom fortsatt deltagande i Generation Peps kommunsatsning.

Tillsammans med RF-SISU och Herrljunga kommun har förvaltningen också tagit fram ett utbildningsprogram som ska stärka föreningarna i deras arbete med jämställdhet, diskriminering och droger kallat Utmärkt förening.

Förvaltningen planerar att fortsatt möta föreningarna genom gemensamma träffar och föreningsbesök för att ta reda på hur kommunen kan stötta föreningarna i att öka antalet deltagartillfällen för barn och unga.

Social hållbarhet – organisation

Inriktningsmål

Kommunen ska uppnå god kvalitet, ökad effektivitet och ökat värdeskapande för Vårgårdaborna. Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare där aktivt jämställdhetsarbete ska genomsyra kommunens verksamheter.

Delmål 1

Andelen heltidsanställningar månadsavlönade ska öka.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Andelen heltidsanställda månadsavlönade i %.	91	92	Ska öka	93	😊
kvinnor	91	92		93	
män	93	93		95	

Uppföljning och analys

Andelen tillsvidareanställda heltidsanställda ökar för varje år. En nivå på 100 % är dock svårt att uppnå, då det finns vissa anställningar där det är mycket svårt att få till heltidsanställning hos en och samma arbetsgivare. Vidare finns det medarbetare som inte velat ändra sina anställningsavtal till heltid.

Åtgärder för förbättringar

Alla planerade åtgärder är vidtagna.

Delmål 2

Vårgårda kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare med hög personalkontinuitet.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Personalomsättning - andel medarbetare avgångna till extern arbetsgivare. (redovisas per verksamhet)	Statistik saknas	12,8 15,8*)	<10	13,3 14,4*)	☹️

*) Om man räknar in samtliga avgångsorsaker (så som till exempel arbetsbrist och omorganisation) var personalomsättningen 14,4 %.

Uppföljning och analys

Personalomsättningen mellan 1 jan. 2023 till och med 31 dec. 2023 är 13,3 % i Vårgårda kommun, under året har 136 personer valt att avsluta sin anställning i kommunen. Av dessa är det 17 personer som gått i pension. Vad gäller avgångsenkäter som skickas ut från personalavdelningen (ska inte blandas ihop med avgångsintervjuer mellan chef och medarbetare) till de tillsvidareanställda som avslutat sin anställning har det hitintills inkommit 24 svar (18 %). Avgångsorsakerna är mångfacetterade och har flera orsaksgrunder. Av de som svarat anges som avgångsorsaker bland annat organisatoriska och sociala arbetsmiljön, resväg, lön, arbetets innehåll, utveckling och ledarskap.

Åtgärder för förbättringar

Personalomsättningen följs upp per enhet i samband med de personalekonomiska uppföljningarna. Analyser och förbättringsåtgärder är fokus i dessa uppföljningar.

Rent generellt påverkar förstås andra områden personalomsättningen, så som arbetsmiljöarbetet i stort, ledarskapet, medarbetarskapet och därmed möjlighet att påverka utveckling och engagemang samt också ekonomin i kommunen och verksamheten.

Delmål 3

Sjukfrånvaron ska vara låg.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Sjukfrånvaro i % av arbetstid.	6,7	7,8	<5	7,3	☹️
kvinnor	7,2	8,5		8,1	
män	4,6	5,2		4,1	

Uppföljning och analys

Den totala sjukfrånvaron uppgår till 7,3 % vilket är en minskning med 0,5 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år som låg på 7,8.

Långtidssjukfrånvaron (sjukfrånvaro mer än 60 dagar) står för 42,4 % av den totala sjukfrånvaron, att jämföra med 39,2 % förra året. Män har en långtidssjukfrånvaro på 28,8 % och kvinnor 44,0 %.

Sjukfrånvaron har minskat för båda könen men är totalt sett högre bland kvinnor än män.

Åtgärder för förbättringar

Att komma till rätta med sjukfrånvaron är ett långsiktigt arbete. Det systematiska förbättringsarbetet gällande arbetsmiljö och förebyggande åtgärder har störst effekt.

Ett större arbete med Vård och omsorg har påbörjats under hösten tillsammans med Sunt arbetsliv med syftet att förbättra arbetsmiljö och sänka sjukfrånvaron. Inom skolan har man arbetat med hot och våld utifrån lärares arbetsituation med utbildning utifrån den organisatoriska och sociala arbetsituationen som råder där.

Sjuktalen följs också upp och analyseras i personaluppföljningarna som sker i respektive verksamhet. Åtgärder sätts in utifrån analyserna.

Delmål 4

Hållbart medarbetarengagemang för kommunens medarbetare ska öka.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfallsymbol
Sammanvägt index för frågorna kring hållbart medarbetarengagemang (HME) i medarbetarenkäten	74	77	>85	77	☹️
- motivation	75	78		78	
- ledarskap	73	76		78	
- styrning	75	78		76	
kvinnor	Insamlings per kön ej genomförd	77		77	
- motivation		78		77	
- ledarskap		75		78	
- styrning		77		77	
män	78	78		78	
- motivation	78	78		78	
- ledarskap	79	79	80		
- styrning	76	76	76		

Uppföljning och analys

Hållbart medarbetarengagemang (HME) är uppdelat på tre delindex Motivation, Ledarskap och Styrning. Dessa har på olika sätt och i olika utsträckning bäring på nivån på, förutsättningarna för- och förmågan att ta vara på medarbetarengagemanget. Vid studier av framgångsfaktorer för verksamheter i kommuner och regioner har dessa områden också framstått som särskilt viktiga.

Medarbetarenkäten i Vårgårda innehåller bland annat de nio HME-frågorna. Fram tills 2020 har enkäten genomförts vartannat år, men från och med 2020 genomförs den årligen. 2023 svarade 2/3 av alla medarbetare på enkäten.

Delfrågor	Delindex 2021	Delindex 2022	Delindex 2023	Kvinnor 2023	Män 2023
Hållbart medarbetarengagemang					
Motivation	75	78	76	77	78
1a. Mitt arbete känns meningsfullt	85	87	86	86	85
1b. Jag lär nytt och utvecklas i mitt dagliga arbete	70	75	73	73	75
1c. Jag ser fram emot att gå till arbetet	69	72	70	70	74
Ledarskap	73	76	78	78	80
2a. Min närmaste chef visar uppskattning för mina arbetsinsatser	68	74	76	72	77
2b. Min närmaste chef visar förtroende för mig som medarbetare	77	75	82	82	84
2c. Min närmaste chef ger mig förutsättningar att ta ansvar i mitt arbete	73	79	78	78	81

Styrning	75	78	76	77	76
3a. Jag är insatt i min arbetsplats mål	81	82	81	81	81
3b. Min arbetsplats mål följs upp och utvärderas på ett bra sätt	64	65	65	65	65
3c. Jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete	86	85	84	85	82

Det sammantagna resultatet av samtliga frågeställningar utgör totalindex hållbart medarbetarengagemang (HME). Begreppet hållbart markerar att detta index för medarbetarengagemang, till skillnad från de flesta andra, inte primärt fokuserar på själva nivån på engagemanget utan snarare på chefernas och organisationens förmåga att främja, ta tillvara, och bygga vidare på detta engagemang. Generellt har resultaten på de nio delfrågorna försämrats jämfört med föregående år.

Åtgärder för förbättringar

Analys av enheternas resultat samt framtagande av förbättringsåtgärder ska ske på respektive enhet tillsammans med medarbetarna för att ta fram styrkor och utvecklingsområden. Det är viktigt att kontinuerligt följa effekterna av förbättringsåtgärderna inom respektive enhet under året för att se om dessa ger effekt.

Hållbar ekonomi och finansiering

Inriktningsmål

I Vårgårda kommun är innebörden av god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv att:

- varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

Delmål 1

Det ekonomiska resultatet i Vårgårda kommun ska under åren i snitt vara > 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfalls-symbol
Resultatet (%) i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag.	4,1	4,5	2,0	0,7	😊

Uppföljning och analys

Resultatet i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag 2023, uppgår till 0,7 procent. Kommunen har under den senaste treårsperioden haft ett resultat som i snitt uppgår till 3,0 procent vilket är i nivå med kommunens långsiktiga målsättning.

Åtgärder för förbättringar

För att långsiktigt klara den finansiella målsättningen måste kommunen strategiskt arbeta med att förbättra budgetföljsamheten i verksamheterna samtidigt som höga driftspåverkande poster som kapital- och räntekostnader inte ökar. För att lyckas med att nå ett resultat som även framöver når minst 2 procent krävs det att förvaltningen ständigt tittar på effektiviseringsmöjligheter och har en långsiktig strategi för att hålla nere kostnadsnivån i verksamheterna.

Delmål 2

Soliditeten (eget kapital i förhållande till balansomslutning) ska uppgå till minst 40 procent.

Mätmetod	Utfall 2021	Utfall 2022	Målvärde 2023	Utfall 2023	Utfalls-symbol
Eget kapital (%) i förhållande till balansomslutning.	40,4	39,3	>40	37,2	☹️

Uppföljning och analys

Soliditeten påverkas av hur stor andel av tillgångarnas värde som finansierats av eget kapital. Soliditeten år 2023 uppgår till 37,2 procent och det innebär att kommunen inte når upp till målet om 40 procent.

Åtgärder för förbättringar

Kommunen har valt att hålla en hög investeringsnivå i förhållande till resultatnivå tillsammans med avskrivningar. För att nå upp till målsättningen behöver kommunens egna kapital öka i samma eller i högre takt än balansomslutningen. Investeringsnivån i kommunen innebär att budgeterade resultat behöver hållas, samtidigt som investeringsbehovet måste utvärderas kontinuerligt.

Uppdrag till förvaltningen

Uppdrag:

Alliansen ger förvaltningen i uppdrag att utarbeta en handlingsplan inom förebyggande verksamhet gällande barn och ungdomar.

I uppdraget ingår att instifta en uppsökande verksamhet med hembesök samt utöka samarbetet mellan skola, socialtjänst och polismyndighet.

Uppföljning:

Förvaltningen har under året gett muntlig återkoppling kring detta uppdrag. Kommunstyrelsen fattade då ett separat beslut om att en handlingsplan ska tas fram och redovisas under våren. Med anledning av det återkommer förvaltningen specifikt i denna fråga i nämnda ärende.

Uppdrag:

Undersöka hur fler elever kan ges möjlighet att driva UF-företag.

Uppföljning:

Läsåret 2023/2024 läser sex elever som inte har det som en obligatorisk kurs UF. Det är en ökning sedan tidigare år, vilket sannolikt beror på att undervisande lärare under året talade med elever i år två om kursen ytterligare en gång, vilket ledde till att ytterligare någon elev valde kursen.

Sedan tidigare är det obligatoriskt för elever på Ekonomiprogrammet och Handels- och administrationsprogrammet att läsa kursen Entreprenörskap och företagande, vilken innebär att eleverna driver ett UF-företag.

Årets resultat och god ekonomisk hushållning

I sammanställd redovisning ges en bild av kommunens åtagande oavsett juridisk form. Koncernens resultat uppgår till 6,4 mnkr, vilket är 30,9 mnkr sämre än föregående år. Det försämrade resultatet beror främst på inflation och högt ränteläge. Framför allt har pensionskostnaderna ökat. Kommunen har också haft en låg intäktsökning när det gäller skatter och generella bidrag, jämfört med de senaste åren. Vårgårda Bostäder redovisar ett positivt resultat på 0,4 mnkr. I koncernens resultat har koncerninterna eliminerings gjorts med 11,1 mnkr.

Vårgårda kommuns resultat för 2023 uppgår till 6,1 mnkr (37 mnkr), vilket innebär en negativ budgetavvikelse på 3,5 mnkr. Det finansiella målet för Vårgårda kommun är att resultatet under en treårsperiod ska uppgå till minst 2 procent av kommunens skatteintäkter och generella bidrag. I förhållande till skatteintäkterna och generella statsbidrag uppgår årets resultat till 0,7 procent, vilket innebär att målsättningen för det enskilda året om 2 procent inte har infriats. Under den senaste treårsperioden är det genomsnittliga resultatet 3,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket innebär att kommunen klarar det finansiella resultatmålet.

Intäkter

Intäkterna för Vårgårda kommunkoncern uppgår till 266,4 (254,8) mnkr, exklusive skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Vårgårda bostäder har ökat sina intäkter med 3,5 mnkr. De ökade intäkterna beror främst på hyreshöjningar.

Vårgårda kommuns intäkter har ökat med 5,1 procent och uppgår till totalt 211,1 (200,8) mnkr. De ökade intäkterna beror främst på höjda taxor och en högre indexering på försäljning av verksamhet än tidigare år. Försäljning av industrimark har genererat en intäkt på 2 mnkr.

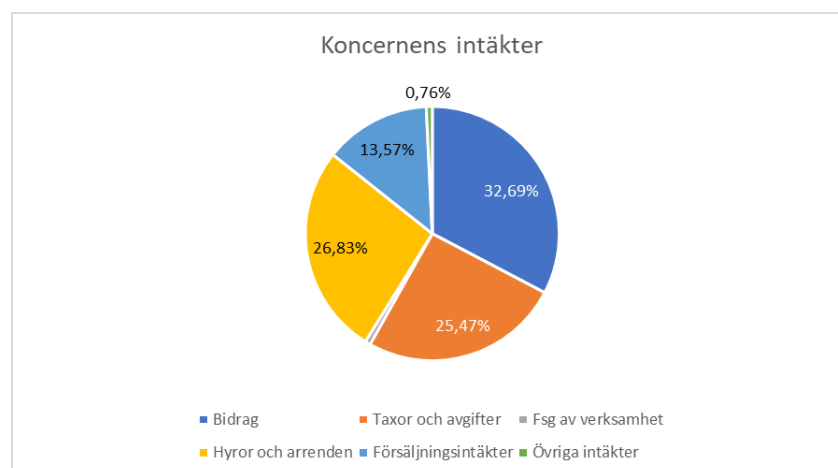

Diagram: Fördelning koncernens intäkter 2023, exkl skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Kostnader

Kostnaderna för Vårgårda kommunkoncern uppgår till 1 049,5 (979,1) mnkr. Det är en ökning med 70,4 mnkr eller 7,2 procent jämfört med föregående år.

Koncernens avskrivningar uppgår till 55,6 mnkr (50,3 mnkr).

De finansiella kostnaderna har ökat från 8,1 till 17,4 mnkr, det beror främst på det förändrade ränteläget och hög basbeloppsuppräknings på pensioner på grund av den höga inflationen under 2022 och 2023.

Vårgårda kommuns kostnader har ökat med 7,5 procent och uppgår till 1018 (947,4) mnkr. Kostnadsökningen beror till stor del på den höga inflationen och ökade pensionskostnader på motsvarande 23,2 mnkr, detta på grund av nytt pensionsavtal och inflations säkrade pensionsförsäkringar.

Kommunen har också ökat avsättningen med 1,6 mnkr för medfinansiering av cykelväg utifrån information från Sjuhäradsbygdens kommunalförbund. Köp av räddningstjänst har ökat med 2 mnkr på grund av nya lokaler och fördyrat avtal.

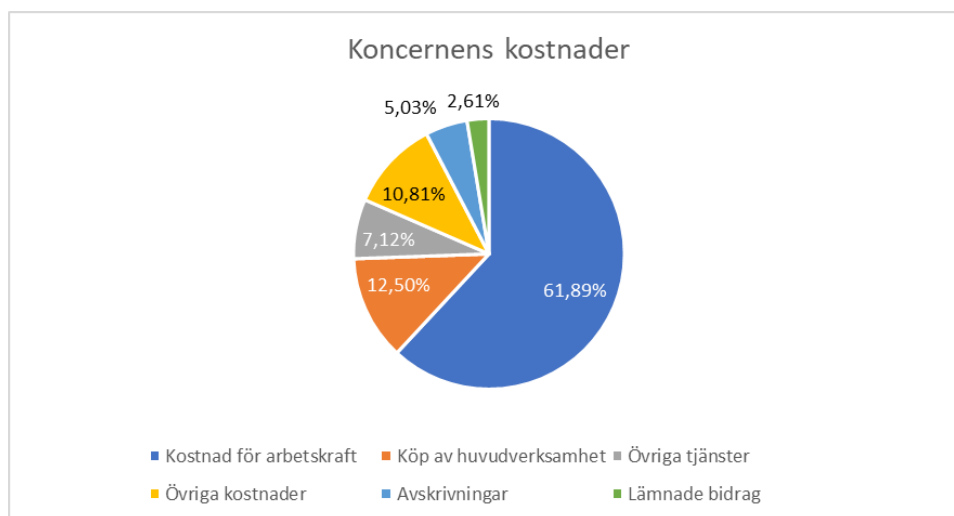

Diagram: Fördelning koncernens kostnader 2023

Skatteintäkter och generella bidrag

Skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 860,6 (818,9) mnkr, vilket är en ökning mot föregående år med 41,8 mnkr eller 5,1 procent. Samma period föregående år ökade skatteintäkter och generella bidrag med 61,5 mnkr eller 7,5 procent. Den svagare intäktsökningen beror främst på den inbromsning på arbetsmarknaden som skett under andra halvåret 2023. Fortfarande ökar antal arbetade timmar men inte lika mycket som tidigare år. Övriga orsaker till den lägre intäktsutvecklingen är minskat regleringsbidrag, främst på grund minskade bidrag från staten i form av Covid-19 ersättning.

Av totala skatteintäkter och statsbidrag uppgår skatteintäkter från Vårgårda kommuns eget skatteunderlag till 624,3 (587,7) mnkr. De generella statsbidragen uppgår till 236,3 (231,2) mnkr och består av generella bidrag för inkomst- och kostnadsutjämning, regleringsbidrag, fastighetsskatt/-avgift, LSS-utjämningsbidrag/avgift och riktade bidrag till verksamheten.

Nettoinvesteringar och självfinansieringsgrad

Årets nettoinvesteringar för Vårgårda kommunkoncern uppgår till 120,5 mnkr vilket är 6,5 mnkr lägre än föregående år. Vårgårda kommun har ökat sina nettoinvesteringar med 13,6 mnkr.

Investeringsutgifterna har egenfinansierats till 49 procent, vilket är en försämring med 20 procentenheter. Det låga resultatet för koncernen och den relativt höga ökningen av investeringsutgifterna bidrar till den lägre självfinansieringsgraden.

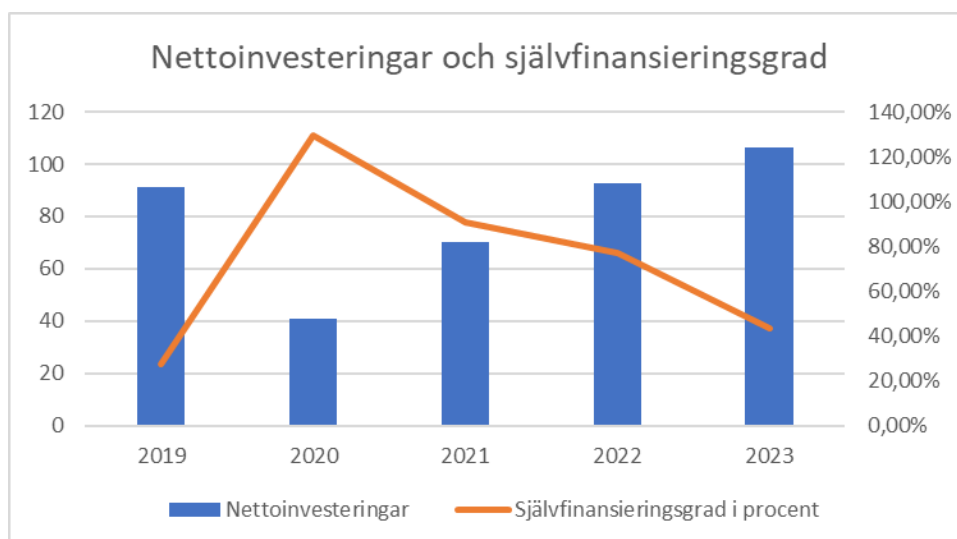

Diagram: Kommunens nettoinvesteringar och självfinansieringsgrad 2023

Vårgårda kommun har ett finansiellt mål att investeringarna ska självfinansieras under budgetperioden. Årets nettoinvesteringar uppgår till 106,4 mnkr. Budgeterade investeringar uppgår till 188,6 mnkr, vilket innebär en budgetavvikelse på 82,2 mnkr. Investeringsutgifterna självfinansiering uppgår till 43,5 procent, vilket är en försämring mot föregående år med 33,4 procentenheter. Orsaken till den lägre självfinansieringsgraden är ett lågt resultat samtidigt som investeringsutgifterna varit höga. Under den senaste treårsperioden uppgår den genomsnittliga självfinansieringsgraden till 67,2 procent vilket innebär att det långsiktiga målet om full självfinansiering inte har infriats.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på den långsiktiga finansiella styrkan inom Vårgårda kommun och dess koncern. Den visar hur stor del av kommunkoncernens tillgångar som själv finansierats, det vill säga det egna kapitalet i förhållande till det bokförda värdet av tillgångarna. Faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen och tillgångarnas och skuldernas förändring. År 2023 har kommunkoncernen en soliditet på 26,2 procent vilket är i paritet med föregående år.

Enligt ägardirektiv ska Vårgårda Bostäder AB ha en soliditet på minst 12 procent. För 2023 uppfyller bolaget inte målet då soliditeten uppgår till 5,7 procent. Den låga soliditeten beror på en ökning av tillgångssidan på grund av nyinvesteringar tillsammans med ett svagt resultat.

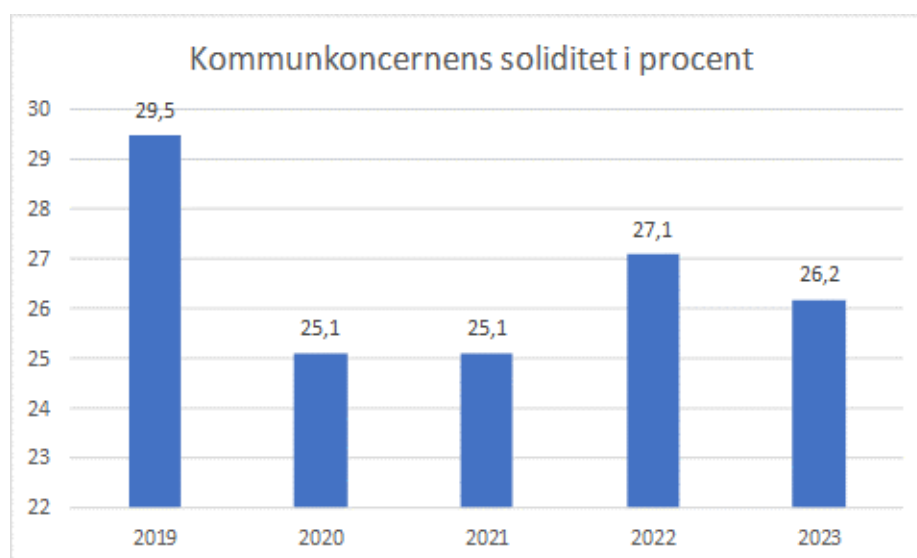

Diagram 4 Vårgårda kommunkoncerns soliditet åren 2022-2023

Ett av Vårgårda kommuns finansiella mål är att soliditeten ska uppgå till minst 40 procent. För år 2023 uppfylls inte målet då soliditet uppgår till 37,2 procent. Jämfört med föregående år är det en minskning med 2,1 procentenheter. Höga investeringsutgifter och en minskad resultatutveckling bidrar till den lägre soliditeten.

Skuldsättningsgrad

Den andra sidan av soliditeten är skuldsättningsgraden som beskriver hur stor del av tillgångarna som finansierats med främmande kapital. År 2023 har Vårgårda kommunkoncern en skuldsättningsgrad på 73,8 procent vilket är en ökning med en procentenhet. Förändringen beror på nyupplåning och lägre resultat 2023.

Vårgårda kommuns totala skuld- och avsättningsgrad har ökat med 2 procentenheter jämfört med föregående år och uppgår till 62,8 procent. Avsättnings- och den kortfristiga skuldsättningsgraden minskar något medan den långfristiga skuldsättningsgraden ökar något.

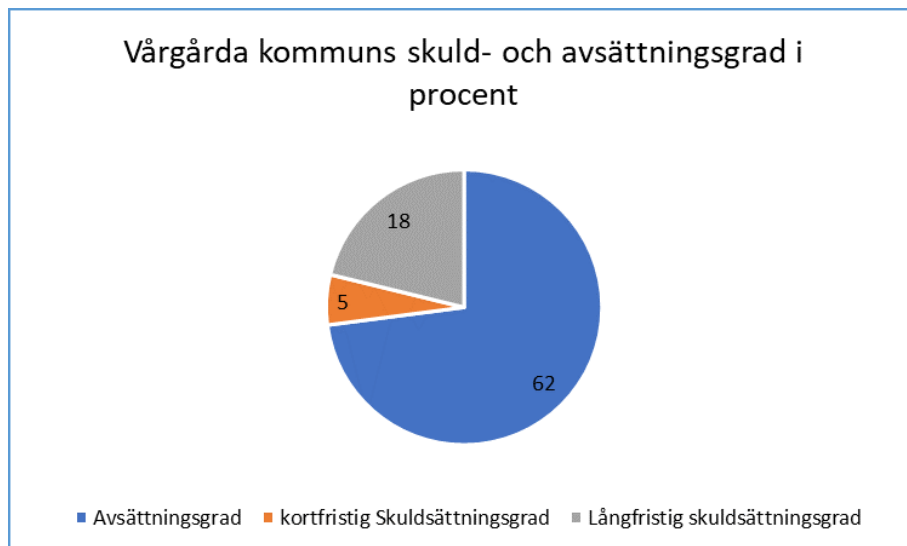

Diagram 9 Fördelning av total skuld- och avsättningsgrad 2023

Balanskravsresultat

Enligt kommunallagen ska en kommun ha en god ekonomisk hushållning och en del i detta är att styra verksamheten så att årets totala intäkter är större än de totala kostnaderna. Om detta inte uppnås och ett underskott uppstår måste en kompensation ske med positiva resultat inom kommande treårsperiod. Detta för att neutralisera det negativa resultatet och återställa balansen i det egna kapitalet.

Vårgårda kommun har sedan tidigare inget negativt balanskrav att återställa. Årets balanskravsresultat är positivt och uppgår till 4,1 (31,6 mnkr) vilket innebär att kommunen uppfyller lagens krav. Höga pensionskostnader och fortsatt hög inflation är några av orsakerna till det relativt låga resultatet.

Balanskravsutredning, mnkr	2021	2022	2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	31,0	37,0	6,1
- Samtliga realisationsvinster	-2,5	-0,4	-2,0
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	28,5	36,6	4,1
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-5,0	-
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
Årets balanskravsresultat	28,5	31,6	4,1

Tabell: Vårgårda kommuns balanskravsutredning 2023

Väsentliga personalförhållanden

Foto: Hållbar sömnad; Viaduct

Siffror för Vårgårda kommunkoncern kommer inte att redovisas då dessa kan härledas till enskilda individer. I detta avsnitt redovisas bara Vårgårda kommuns väsentliga personalförhållanden.

Personalredovisningen syftar till att tydliggöra hur kommunen under året har arbetat med personalfrågorna. Utgångspunkt för arbetet är kommunens styrdokument samt Servicenämndens beskrivna uppdrag och mål för stödfunktionen Personalavdelningen.

2023 har arbetet inriktats mot de personalpolitiska målen – att sänka sjukfrånvaron och att öka andel heltidsanställningar.

De politiska målen 2023 anger:

- Minska personalens sjukfrånvaro
- Öka andel anställda på heltid

Månadsavlönad personal	2022	2023
Antal månadsavlönade	1118	1117
Antal omräknade heltider	1075	1076
Andel kvinnor i procent	81	81
Andel män i procent	19	19

Personalstruktur

Alla anställda i kommunen är samlade inom en förvaltning – Kommunförvaltningen. Förvaltningen är uppdelad i olika verksamheter: Utbildning F-9, Utbildning Gymnasieskola,

Samhällsbyggnad, Vård och Omsorg, Socialtjänst, Kultur och Fritid,

Kommunövergripande (KÖ) Strategisk planering och utveckling (SPU) samt servicenämndens verksamheter (Personal och Ekonomi).

Per 2023-11-30 uppgick det totala antalet månadsavlönade till 1 117. Fördelningen mellan män och kvinnor ligger kvar på en oförändrad nivå som tidigare år.

Sysselsättningsgrad

Ett av kommunens mål är att andelen heltidsanställda ska öka och under 2023 har andelen heltidstjänster ökat med en procentenhet mot föregående år. Efter att majoriteten av alla anställningsavtal för medarbetare med

Heltid/deltid tillsvidareanställda i procent	2022	2023
Andel heltidsanställda	92	93
kvinnor	92	93
män	93	95

deltidsanställning skrevs om till heltid per den 1 december 2020 sågs en större ökning mellan åren 2019 och 2020. Den årliga ökning som skett efter det har varit betydligt mindre och är främst en följd av att alla nyanställningar är på heltid. Medarbetare har fortsatt möjlighet att söka tjänstledighet upp till ett år i taget vilket nyttjats av ett flertal.

Arbetad tid

Nettoarbetstid är den del av överenskommen arbetstid som utförts efter avdrag för olika typer av frånvaro och utgör tillsammans med overtid och fyllnadstid totalt arbetad tid. Den totala arbetstiden redovisas som årsarbeten. 1,0 årsarbete motsvarar 1980 timmar per år.

Total arbetstid, timmar omräknad till årsarbetare	2022	2023
Månadsavlönade nettoarbetstid	718	735
Timavlönade	106	104
Fyllnadstid	4	4
Overtid	9	8
Totalt	837	851

Total arbetad tid omräknat till årsarbetare 2023 uppgår till 851 årsarbetare vilket är en ökning med 14 årsarbetare i förhållande till 2022. Att den totala arbetade tiden ökar jämfört med föregående år beror till stor del på införandet av 11-timmars dygnsvila (tidigare 9-timmar dygnsvila).

Företagshälsovård

Kommunen anlitar sedan april 2022 Skaraborgshälsan som företagshälsovård. Under 2023 köpte kommunen företagshälsovårdstjänster för cirka 483 tkr. Detta är en markant ökning från tidigare år, vilket delvis kan bero på att företagshälsovården nu är mer etablerad och känd och nyttjas mer frekvent än tidigare året. En viktig faktor är också de så kallade Kom-kr medlen, där kommunen framgångsrikt sökt pengar och också fått medel för att göra dyrare insatser inom främst det förebyggande arbetet med sjukfrånvaro.

Nyttjande av företagshälsovård 2022 (tkr)	2022	2023
Frisk	8	65
Risk	176	373
Sjuk	46	57
Totalt	227	495

Personalförmåner

Vårgårda kommun erbjuder sina anställda olika personalförmåner såsom friskvårdserbjudande på 1 000 kr, fem-sex extra semesterdagar genom att växla in semesterersättning samt möjlighet att köpa västtrafikkort via lön. Vad gäller friskvårdsbidraget har 859 tkr nyttjats av 1467tkr i budget, vilket är en ökning från föregående året med 10%. Nyttjandegraden ligger nu på 59%.

Sjukfrånvaro

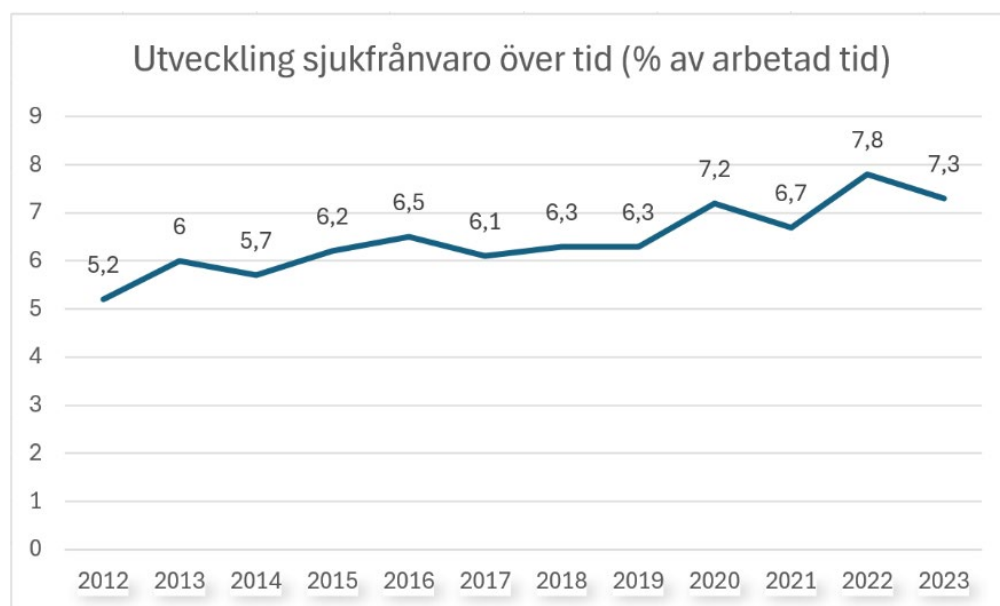
Sjukfrånvaron redovisas i förhållande till ordinarie arbetstid och omfattar även timavlönade.

Redovisning av sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid i procent	2022	2023
Total sjukfrånvaro	7,8	7,3
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)	39,2	42,3
Män långtidssjukfrånvaro		28,8
Kvinnor Långtidssjukfrånvaro		44,0
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	8,5	8,1
för män	5,2	4,1
Total sjukfrånvarotid		
-29 år	6,4	5,9
30-49 år	7,1	6,5
50-69 år	9,3	9,0

Av den totala sjukfrånvaron utgörs 42,3 procent av långtidssjukfrånvaro, vilket är en ökning med 3 procentenheter mot föregående år.

Gällande långtidsfrånvaro är fysiska sjukdomar den främsta bakomliggande orsaken. Den totala sjukfrånvaron uppgår till 7,3 procent vilket är en marginell minskning jämfört med motsvarande period föregående år (7,8).

Utveckling sjukfrånvaro över tid

Lönepolitik

Årets lönerevision har genomförts utifrån de centrala avtalens intentioner. I Vårgårda avsattes 3,2% till löneökning. Dessutom fick man förhålla sig till det centrala avtalet för Kommunals avtalsområde som slutligen blev kopplad till "märket" vilket för 2023 medförde 4,1 %. Detta medförde att totala löneökningen för kommunen hamnade på knappt 3,5 %.

Personalkostnader (mnr)	2022	2023	Procentuell förändring
Löner och Arvode	430,9	452,5	5,0%
PO-pålägg	130,7	140,5	7,5%
Pensioner inkl löneskatt	50,0	79,9	59,8%
Totalt	611,6	672,9	10,0%
Varav sjuklönekostnad	11,5	9,9	-13,9%

Ekonomi

Vårgårda kommuns totala personalkostnader har ökat med 61,3 mnr mellan åren 2022 och 2023, vilket motsvarar en ökning på 10 procent. Lönekostnaderna har ökat med 21,6 mnr och arbetsgivaravgifter med 9,8 mnr.

Kostnadsökningen för löner och arvoden beror främst på lönerevisionen samt höjda arvoden för 2023. Pensionskostnaderna inklusive särskild löneskatt har

ökat med 29,9 mnkr vilket främst kan härledas till inflationsreglering av pensionsavsättningar och ett nytt pensionsavtal. Dessa ändringar motsvarar en procentuell ökning på nästan 60 procent mellan åren. Sjuklönekostnaderna har minskat med 1,6 mnkr jämfört med föregående år. Den totala sjukfrånvaron har minskat något i jämförelse med föregående år.

Förväntad utveckling

Andelen äldre förväntas att öka under kommande år. Ett nytt äldreboende planeras i flera etapper och en entreprenör har upphandlats under året. Byggnationen förväntas påbörjas under 2024. Investeringen kommer att bli den största som Vårgårda kommun har genomfört och projektet kommer att innebära ökad lånefinansiering.

Kompetensförsörjningen i kommunens verksamheter kommer även åren framöver innebära en utmaning. En beredning för kompetensförsörjning har startats upp och fortsätter arbetet med att identifiera utvecklingsområden för att kommunens kompetens-försörjning ska kunna tryggas på längre sikt.

Det pågår ett fortsatt arbete inom kommunen med krisberedskap och civilt försvar i syfte att stärka kommunens förmåga att förebygga och hantera fredstida krissituationer, krigsfara och ytterst krig. Vårgårda kommun samverkar bland annat med Länsstyrelsen Västra Götaland och nätverksgruppen Civil Beredskap Sjuhärad i frågor angående civil beredskap.

I det lokala brottsförebyggande arbetet har kommunerna en särskilt viktig roll. En ny lag-stiftning kring kommunens ansvar för brottsförebyggande arbete trädde i kraft sommaren 2023. Genom kartläggning av brottsligheten inom kommunens geografiska område ska kommunen ta fram en lägesbild för att kunna öka tryggheten på olika platser. Det har genomförts ett arbete med att ta fram en metod för inhämtning av uppgifter till den lägesbild som ska upprättas enligt lagstiftningen. Arbetet tas vidare och systematiseras ytterligare 2024.

Den senaste tidens inflationsökning innebär att kommunen måste hantera såväl ökade prisnivåer som högre räntenivåer under kommande år. Samtidigt förväntas intäkternas positiva utveckling att avta under 2024. Det kommer att bli viktigt att prioritera bland behoven, både i löpande verksamhet och vilka investeringar som kan göras under kommande år.

Vårgårda Bostäder AB påverkas också av ekonomiska förutsättningar i omvärlden, och som påverkar bolagets kostnader. Detta innebär ett utmanande år 2024. Under 2023 har bolaget börjat att förvalta 53 lägenheter på Björnen/Kullingsleden åt Vårgårda kommun. Förhoppningen är att detta förvaltningsområde kan växa framöver.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

(mnkr)	Not	Koncernen		Kommunen		
		Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2023
Verksamhetens intäkter	4	254,8	266,4	200,8	211,1	184,4
Verksamhetens kostnader	5	-979,1	-1 049,5	-947,4	-1 018,3	-974,0
Avskrivningar/Nedskrivningar	6,10 11,12	-50,3	-55,6	-34,3	-40,2	-39,0
Verksamhetens nettokostnader		-774,6	-838,7	-780,9	-847,5	-828,6
Skatteintäkter	7	587,7	624,3	587,7	624,3	611,5
Gen. statsbidrag och utjämn.	7	231,2	236,3	231,2	236,3	229,1
Verksamhetens resultat		44,3	21,9	38,0	13,2	12,0
Finansiella intäkter	8	1,4	1,9	2,9	3,3	2,0
Finansiella kostnader	9	-8,1	-17,4	-3,9	-10,4	-4,4
Resultat efter finansiella poster		37,6	6,4	37,0	6,1	9,6
Extraordinära poster		-0,3		-	-	-
Årets resultat		37,3	6,4	37,0	6,1	9,6

Tabell: Vårgårda kommun och kommunkoncernens resultaträkning

Kassaflödesanalys

(mnkr)	Not	Koncernen		Kommunen		
		Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2023
Löpande verksamhet						
Inbetalningar från kunder	4,16	197,8	176,2	124,2	119,9	130,0
Inbetaln av skatter, gen bid, moms mm	7,15	789,6	859,8	789,6	859,8	835,5
Inbetalningar av bidrag	4,16	84,2	86,4	84,2	86,4	102,0
Övriga inbetalningar	4	0,0	0,1	0,0	0,1	-
Utbetalningar till leverantörer	5	-331,2	-358,1	-276,4	-339,1	-335,5
Utbetalningar till anställda	5	-620,2	-684,6	-610,1	-670,3	-680,4
Utbetalningar av bidrag	5	-23,9	-27,2	-23,9	-27,2	-31,0
Övriga utbetalningar	5	-	-	-	-0,2	-
Ränteinbetalningar	8	1,5	1,9	2,9	3,3	2,0
Ränteutbetalningar	9	-8,1	-17,4	-3,1	-8,4	-4,4
Förändring avsättning	19	-3,8	2,1	-3,3	2,2	-17,0
Summa Löpande verksamhet		86,0	39,3	84,2	26,4	1,2
Investeringsverksamhet						
Invest i materiella anlägg.n.tillg.	11,12	-126,8	-120,5	-97,1	-106,4	-54,5
Försäljn av materiella anlägg.n.tillg.	11,12	0,6	6,1	0,5	2,4	-
Invest i immat. anlägg.n.tillg.	10	-	-	-	-	-
Försäljn av immat. anlägg.n.tillg.	10	-	-	-	-	-
Invest i finansiella anlägg.n.tillg.	13	-1,0	-1,2	-1,0	-1,2	-
Bidrag till statlig infrastruktur		-0,4	-	-0,4	-	-
Summa Investeringsverksamhet		-127,7	-115,6	-98,1	-105,2	-54,5
Finansieringsverksamhet						
Upptagande av lån	19	85,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Amortering av lån	19	-10,0	-	-	-	-
Summa Finansieringsverksamhet		75,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Förändring av likvida medel						
Likvida medel vid årets början	16	43,4	76,8	40,8	76,8	62,0
Likvida medel vid årets slut	16	76,8	50,4	76,8	48,1	58,8
Förändring av likvida medel		33,4	-26,4	36,0	-28,8	-3,2

Tabell: Vårgårda kommun och kommunkoncernens kassaflödesanalys

Balansräkning

(mnkr)	Not	Koncernen		Kommunen		
		Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslu † 2022	Bokslut 2023	Budget 2023
Tillgångar						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	10	1,5	1,5	0,2	0,1	-
Materiella anläggningstillgångar	11,12	1 263,9	1 344,0	828,4	907,5	884,5
varav mark, byggnader och tekniska anläggningar		1 170,6	1 188,8	742,8	761,5	
varav maskiner och inventarier		48,6	58,2	44,1	53,2	
varav övriga materiella anläggningstillgångar		44,7	97,0	41,6	92,5	
Finansiella anläggningstillgångar	13	30,3	31,1	35,0	35,9	35,1
Summa anläggningstillgångar		1 295,7	1 376,6	863,6	943,5	919,6
Bidrag till statlig infrastruktur		-	-	-	-	
Omsättningstillgångar						
Förråd/exploatering	14	2,8	2,4	2,7	2,4	2,5
Fordringar	15	109,9	127,2	107,6	124,6	65,0
Kortfristiga placeringar		-	-	-	-	-
Kassa och bank	16	76,8	50,4	76,8	48,1	58,8
Summa omsättningstillgångar		189,5	180,0	187,2	175,0	126,3
Summa Tillgångar		1 485,2	1 556,6	1 050,8	1 118,5	1 045,9
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital						
Årets resultat		37,0	6,4	36,7	6,1	16,9
Resultatutjämningsreserv		5,0	5,0	5,0	5,0	
Övrigt eget kapital		363,4	397,1	371,6	405,0	390,9
Summa eget kapital	17	405,4	408,5	413,4	416,2	407,8
Avsättningar						
Avsättningar för pension och likn förplikt		9,0	9,0	9,0	9,4	9,3
Andra avsättningar		38,8	40,8	46,0	46,7	31,7
Summa avsättningar	18	47,8	49,8	55,0	56,1	41,0
Skulder						
Långfristiga skulder	19	834,7	896,4	386,9	447,4	380,0
Kortfristiga skulder	20	197,3	201,9	195,6	198,8	217,1
Summa skulder		1 032,0	1 098,3	582,5	646,2	597,1
Summa eget kapital, avsättn och skulder		1 485,2	1 556,6	1 050,8	1 118,5	1 045,9
Panter och ansvarsförbindelse						
Borgensåtagande	21	5,2	4,1	404,2	402,9	
Pensionsförpliktelser inkl särskild löneskatt		202,8	208,6	202,8	208,6	
Förvaltade fonder		0,1	0,1	0,1	0,1	

Tabell: Vårgårda kommun och kommunkoncernens balansräkning

Nyckeltal

(procent där ej annat anges)	Koncernen		Kommunen		Budget 2023
	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	
Resultat – Kapacitet					
Verksamhetens nettokost exkl. avskr/ skatteintäkt och statsbidrag	88,5	91,0	91,2	93,8	93,5
Planenliga avskrivningar / skatteintäkter och statsbidrag	6,1	6,5	4,2	4,7	4,9
Finansnetto / skatteintäkter och statsbidrag	2,9	1,8	0,1	0,8	0,0
Kostnadernas andel av skatteintäkt och statsbidrag	97,5	99,3	95,5	99,3	98,4
Årets resultat / Skatteintäkt och generella statsbidrag	4,6	0,7	4,5	0,7	1,6
Årets resultat/ eget kapital	9,2	1,6	9,0	1,5	3,1
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar	69,0	51,5	76,9	43,6	26,6
Investeringsvolym/nettokostnader mkr	17,5	15,4	12,4	13,2	26,2
Avskrivningar / nettoinvesteringar	39,6	46,1	37,0	37,8	20,1
Soliditet	27,2	26,2	39,3	37,2	41,2
Soliditet inkl. pensionskund och löneskatt	13,6	12,8	20,0	18,6	41,2
Total skuld- och avsättningsgrad	72,8	73,8	60,6	62,8	58,8
varav avsättningsgrad	3,2	3,2	5,2	5,0	6,0
varav kortfristig skuldsättningsgrad	13,3	13,0	18,6	17,8	18,0
varav långfristig skuldsättningsgrad	56,3	57,6	36,8	40,0	34,8
Risk och kontroll					
Kassalikviditet	94,6	88,0	94,0	86,8	65,5

Tabell: Vårgårda kommun och kommunkoncernens nyckeltal

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Vårgårda kommun följer i allt väsentligt den kommunala bokförings- och redovisnings-lagen (Lag 2018:597) men även de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning (RKR). Dessa rekommendationer tillämpas även i möjligaste mån på VA-redovisningen.

Sammanställda räkenskaper

Enligt RKR R16 har kommunen skyldighet att upprätta sammanställda räkenskaper om särskild ekonomisk betydelse föreligger, om den kommunala koncernens omsättning av företagets omsättning eller omslutning överstiger 5 procent av kommunens skat-teintäkter och generella bidrag. I Vårgårda kommuns sammanställda räkenskaper ingår förutom Vårgårda kommun även det helägda bolaget Vårgårda Bostäder AB.

De sammanställda räkenskaperna upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Bokslutet baseras på Vårgårda kommuns värderings- och avskrivnings-principer. Interna transaktioner har eliminerats.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har i balansräkningen tagits upp till anskaffningsvärdet reducerad med avskrivningar. För att aktiveras som investering måste den materiella anläggningstillgången vara avsedd för stadigvarande bruk, ha en livslängd på minst tre år och anskaffningsvärde över 1 prisbasbelopp. Avskrivningar och internränta bokförs den månad investeringen aktiveras. Anläggningstillgångarna skrivs av linjärt över nyttjandeperioden med avskrivningstid enligt tabell.

Avskrivningstider	
Datorer och servrar	3–5 år
Övriga maskiner och inventarier	5–20 år
Fordon	5–10 år
Verksamhetsfastigheter	10–33 år
Fastigheter för affärsverksamhet	20–33 år
Markanläggningar	20–50 år
Mark	Ingen avskr.
Immateriella tillgångar	5 år

Tabell: Avskrivningstider för olika materiella tillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

RKR R3 har tillämpats vid klassificering, redovisning, värdering, avskrivning samt upp-lysning av immateriella tillgångar. Kommunen har endast förvärvade anläggningstillgångar. Anläggningstillgången ska ha ett anskaffningsvärde av

minst ett prisbasbelopp (48 300 kr) och en varaktighet av minst tre år för att aktiveras. Avskrivningstiden är 5 år.

Komponentuppdelning tillämpas från 2014 och samtliga gamla anläggningar har gjorts om till komponenter. Detta innebär att RKR R4 följs.

Redovisning av intäkter

Skatteintäkter, statsbidrag och generella bidrag redovisas i enlighet med RKR R2. Periodisering av statsbidrag och generella bidrag har gjorts enligt anvisningar i RKR R2.

Verksamhet gällande flyktingar finansieras av statliga medel från Migrationsverket. Intäkter och kostnader skiljer sig av olika orsaker mellan åren. Varje enskilt års över- respektive underskott balanseras för att inte påverka kommunens egna medel. Tre år efter det ankomstår som målgruppen kommit till Vårgårda kommun redovisas ett resultat. Finns det ett överskott för avräknad ankomstgrupp, och gruppen finns kvar, kan överskottet balanseras i ytterligare två år. Därefter ska överskottet redovisas till årets resultat. På motsvarande sätt redovisas ett underskott för avräknad grupp i årets resultat senast tre år efter ankomståret. Redovisningen av statliga medel från Migrationsverket avviker mot RKR R2.

Någon avräkning har inte gjorts 2023 och har därmed inte påverkat resultatet.

Upplysning om investeringsredovisningens uppbyggnad samt ekonomistyrningsprinciper

Investeringsredovisningen visar årets utgifter för avslutade samt pågående investeringsprojekt. Varje år fattar kommunfullmäktige beslut om investeringsbudget och flerårsplan.

Kommunfullmäktige beslutar om en investeringsbudget per projekt när det gäller de större investeringsprojekten (>3 mnkr). Lokalförsörjnings- och underhållsplaner ligger till grund för den beslutade investeringsbudgeten. För mindre löpande lokalförsörjning- och underhåll finns medel avsatta i investeringsbudgeten årligen.

För investeringsobjekt understigande 3 miljoner kronor beslutar kommunfullmäktige om årlig investeringsram för kommunstyrelsen/servicenämnden. Inom erhållen investeringsram disponerar kommunstyrelsen/servicenämnden anslagen.

Kommunfullmäktiges beslutade investeringsbudget år 2023:

- Skattefinansierade investeringsobjekt >3 mnkr
- Skattefinansierade investeringsobjekt <3 mnkr
- Avgiftsfinansierade investeringar
- Exploateringsinvesteringar

Ombudgetering mellan år prövas av fullmäktige i samband med prövning av årsredovisningen. Kommunen har 2023 omklassificerat leasingavtal som avser lös egendom och har en nyttjandeperiod som sträcker sig längre än tre år.

Internredovisning

Eget arbete som är kopplat till investeringar redovisas som en investeringsutgift övriga interna kostnader redovisas som en driftkostnad.

Leasing

Leasingavtal ska enligt RKR R5 klassificeras och redovisas som operationellt och finansiellt avtal, varav finansiell leasing redovisas som en tillgång i balansräkningen. Vårgårda kommun redovisar den del av lös egendom som klassificeras som finansiell leasing från och med januari 2023. Räkenskaperna för år 2022 har justerats.

Vårgårda kommun gör avsteg från RKR R5 när det gäller hyra av lokal som klassificeras som finansiell leasing. De fastigheter som Vårgårda hyr och eventuellt skulle kunna klassas som finansiell leasing är ett LSS boende och två korttidsvistelse/boende, dessa hyr kommunen av Vårgårda bostäder AB. Det bokförda värdet uppgår till 18,1 mnkr. Vårgårda kommun planerar att köpa fastigheterna från Vårgårda bostäder inom de närmaste åren och väljer därför att inte genomföra en omklassificering.

Kassa & bank i kommunens balansräkning

Som toppkontohavare i cash-pool redovisar Vårgårda kommun hela bankengagemanget per 2023-12-31 i kommunens balansräkning. Underkonton tillhörande dotterbolag redovisas som en koncernskuld i kommunens balansräkning. 2022 års räkenskaper är justerade.

Redovisning av lånekostnader

Lånekostnader redovisas i enlighet med huvudmetoden och belastar därmed resultatet för den period de gäller.

Bidrag statlig infrastruktur

Kommunen har genom avtal förbundit sig att bidra med 16,8 mnkr till utbyggnaden av E20. Enligt Kommunfullmäktiges beslut i mars år 2015 togs summan upp som en tillgång som årligen upplöses med 1/11. Enligt beslut i KF 2020-12-09 §149 ändras redovisningsprincipen genom att i bokslut år 2020 lösa upp det återstående bidraget till E20 med 4,8 mnkr. Detta innebär att Vårgårda kommun gör avsteg från RKR R9.

Öppet för externa transaktioner

Kommunens redovisning har varit öppen för externa transaktioner till den 15 januari 2023. Därefter har kostnader och intäkter överstigande 50 tkr hänförs till redovisningsåret.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Inga väsentliga händelser har skett efter räkenskapsperiodens utgång

Not 2 - Uppskattningar och bedömningar

Upprättande av års- och koncernredovisning enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt enligt BFN 2012:1 (K3) för bolagskoncernen kräver att fullmäktige, nämnd, styrelse och företagsledning gör antaganden om framtiden och andra viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar på balansdagen som innebär en betydande risk för en väsentlig justering av de redovisade värdena för tillgångar och skulder i framtiden.

Det görs också bedömningar som har betydande effekt på de redovisade beloppen i denna års- och koncernredovisning. Uppskattningar och bedömningar baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer som under rådande förhållanden anses vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och bedömningar används sedan för att fast-ställa redovisade värden på tillgångar och skulder som inte framgår tydligt från andra källor.

Genomgående för kommunkoncernen är att uppskattningar och bedömningar utgår från försiktighetsprincipen. Exempel på försiktighetsprincipen, samt ovanstående ställningstagande, är främst hänförligt till poster som till exempel osäkra fordringar, tvister, avsättningar i övrigt med mera.

Not 3 - Inköp och försäljningar mellan koncernföretag

Koncernintern fakturering har skett med 11,2 mnkr (8,0 mnkr), vilket har eliminerats i koncernens resultaträkning. Belopp i mnkr (om inget annat anges)

Not 4 – Verksamhetens intäkter

<i>Not 4 Verksamhetens intäkter</i>	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
<i>Bidrag och kostnadsersättning</i>	86,4	86,5	86,4	86,5
<i>Varav bidrag från statliga myndigheter</i>	60,0	74,2	60,0	74,2
<i>Exploateringsintäkter</i>	2,7	1,8	2,7	1,8
<i>Försäljning av verksamhet</i>	27,7	29,3	27,7	29,3
<i>Försäljningsintäkter</i>	5,1	6,6	5,1	6,6
<i>Hyror och arrenden</i>	69,3	70,8	16,5	17,5
<i>Realisationsvinster</i>	0,4	2,0	0,4	2,0
<i>Taxor och avgifter</i>	62,0	67,4	62,0	67,4
<i>Övriga intäkter</i>	1,2	2,0	-	-
Summa verksamhetens intäkter	254,8	266,4	200,8	211,1
Bidrag till statliga myndigheter				

Skolverket	19,8	21,9	19,8	21,9
Socialstyrelsen	11,1	15,1	11,1	15,1
Migrationsverket	12,3	8,7	12,3	8,7
Arbetsförmedlingen	7,6	6,8	7,6	6,8
Försäkringskassan	11,2	9,5	11,2	9,5
Övriga statliga myndigheter	13,7	12,2	13,7	12,2

Not 5 – Verksamhetens kostnader

Not 5 Verksamhetens kostnader	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Inköp av anl.tillg o underhåll	-0,9	-5,9	-5,0	-3,6
Köp av huvudvsh	-143,4	-138,1	-143,4	-138,1
Lokal- o markhyror	-5,2	-20,2	-11,7	-10,6
Lämnade bidrag	-24,4	-28,8	-24,4	-28,8
Lön o soc avg	-578,7	-618,0	-570,8	-608,4
Pensionskostn	-41,5	-66,6	-40,8	-64,5
Realisationsförluster	-3,3	-	-3,3	-
Skattkostnad	-0,2	-1,0	-	-
Övriga kostnader	-115,0	-92,2	-81,5	-85,6
Övriga tjänster	-66,5	-78,7	-66,5	-78,7
Summa verksamhetens kostnader	-979,1	-1 049,5	-947,4	-1 018,3

Not 6 – Av- och nedskrivningar

Not 6 Av- och nedskrivningar	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Avskrivning immateriella tillgångar	-0,4	-0,4	-0,1	-0,1
Avskrivning byggnader och anläggningar	-43,1	-47,9	-28,5	-32,1
Avskrivning maskiner och inventarier	-6,8	-9,2	-5,7	-8,0
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	-	1,9	-	-
Summa av- och nedskrivningar	-50,3	-55,6	-34,3	-40,2

Not 7 - Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Not 7 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Preliminär skatteintäkt	569,7	611,5	569,7	611,5
Preliminär slutavräkning innevarande år	14,3	9,7	14,3	9,7
Slutavräkningsdifferens föregående år	3,8	3,2	3,8	3,2
Summa kommunalskatteintäkter	587,7	624,3	587,7	624,3

Generella statsbidrag & utjämning	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Inkomstutjämningsbidrag	157,4	165,4	157,4	165,4
Kommunal fastighetsavgift	28,1	30,0	28,1	30,0
Kostnadsutjämning	11,9	11,3	11,9	11,3
LSS-utjämning	-6,0	-5,1	-6,0	-5,1
Regleringsbidrag	33,6	28,7	33,6	28,7
Strukturbidrag	-	-	-	-

Övriga generella bidrag från staten*	6,1	6,0	6,1	6,0
Summa generella statsbidrag och utjämning	231,2	236,3	231,2	236,3
Generella Statsbidrag				
Skolmiljarden	1,7	-	1,7	-
Minskad andel timanställda inom vård och omsorg om äldre	2,8	4,7	2,8	4,7
Ökad specialistundersköterskekompetens inom vård och omsorg om äldre	0,6	0,7	0,6	0,7
Tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina	0,3	0,6	0,3	0,6
Statsbidraget för att säkerställa en god vård o omsorg av äldre personer	-	-	-	-
Tillfälligt stöd för ökade kostnader för finansiering	0,2	-	0,2	-
Statsbidrag 2022 års val	0,4	-	0,4	-
Summa generella statsbidrag	6,1	6,0	6,1	6,0

Not 8 – Finansiella intäkter

Not 8 Finansiella intäkter	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Utdelning på aktier och andelar	0,4	0,0	0,4	0,0
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	-	-	-	-
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	-	-	-	-
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	-	-	-	-
Ränteintäkter	1,1	1,8	0,9	1,6
Borgensavgift VBAB	-	-	1,6	1,6
Övriga finansiella intäkter	0,1	0,1	0,1	0,1
Summa Finansiella intäkter	1,5	1,9	3,0	3,3

Not 9 – Finansiella kostnader

Not 9 Finansiella kostnader	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommu n 2022	Kommun 2023
Räntekostn. långfristiga lån	-7,7	-13,7	-3,5	-6,7
Övriga finansiella kostnader	-0,4	-3,7	-0,4	-3,7
Summa Finansiella kostnader	-8,1	-17,4	-3,9	-10,4

Not 10 - Immateriella anläggningstillgångar

Not 10 Materiella anläggningstillgångar	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Mark, byggnader och anläggningar				
Ingående anskaffningsvärden	1 699,5	1 868,3	1 137,8	1 237,8
Förvärv av dotterföretag	-	-	-	-
Nyanskaffningar	173,9	62,7	103,8	50,9
Investeringsbidrag	-	-	-	-
Försäljningar	-1,7	-2,8	-0,4	-0,2
Omklassificering annan typ	-	-	-	-
Korrigeringar	-0,4	-	-0,4	-
Flyttningar	-	-	-	-

Utrangeringar	-3,0	-	-3,0	-
Utgående anskaffningsvärde	1 868,3	1 928,3	1 237,8	1 288,5
Ingående av- och nedskrivningar	-655,6	-697,8	-466,5	-495,0
Årets avskrivningar	-46,5	-48,0	-31,9	-32,2
Upplösning investeringsbidrag	-	-	-	-
Försäljningar	1,3	2,3	0,4	0,2
Omklassificering annan typ	-	-	-	-
Korrigeringar	-	4,0	-	-
Utrangeringar	3,0	-	3,0	-
Utgående av- och nedskrivningar	-697,8	-739,5	-495,0	-527,0
Summa utgående bokfört värde	1 170,6	1 188,8	742,8	761,5
- varav markreserv	18,4	18,2	18,4	18,2
- varav verksamhetsfastigheter	462,6	473,3	462,6	473,3
- varav affärsfastigheter	76,8	84,2	76,8	84,2
- varav publik fastighet	70,1	73,4	70,1	73,4
- varav övriga fastigheter	114,9	112,0	114,9	112,0
- varav förvaltningsfastigheter	427,8	423,7	-	-

Not 11 Materiella anläggningstillgångar

Not 11 Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och anläggningar				
	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Ingående anskaffningsvärden	1 699,5	1 868,3	1 137,8	1 237,8
Förvärv av dotterföretag	-	-	-	-
Nyanskaffningar	173,9	62,7	103,8	50,9
Investeringsbidrag	-	-	-	-
Försäljningar	-1,7	-2,8	-0,4	-0,2
Omklassificering annan typ	-	-	-	-
Korrigeringar	-0,4	-	-0,4	-
Flyttningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-3,0	-	-3,0	-
Utgående anskaffningsvärde	1 868,3	1 928,3	1 237,8	1 288,5
Ingående av- och nedskrivningar	-655,6	-697,8	-466,5	-495,0
Årets avskrivningar	-46,5	-48,0	-31,9	-32,2
Upplösning investeringsbidrag	-	-	-	-
Försäljningar	1,3	2,3	0,4	0,2
Omklassificering annan typ	-	-	-	-
Korrigeringar	-	4,0	-	-
Utrangeringar	3,0	-	3,0	-
Utgående av- och nedskrivningar	-697,8	-739,5	-495,0	-527,0
Summa utgående bokfört värde	1 170,6	1 188,8	742,8	761,5
- varav markreserv	18,4	18,2	18,4	18,2
- varav verksamhetsfastigheter	462,6	473,3	462,6	473,3
- varav affärsfastigheter	76,8	84,2	76,8	84,2

- varav publik fastighet	70,1	73,4	70,1	73,4
- varav övriga fastigheter	114,9	112,0	114,9	112,0
- varav förvaltningsfastigheter	427,8	423,7	-	-

Not 12 Materiella anläggningstillgångar, forts.

Not 12 Materiella anläggningstillgångar, fortsättning

Pågående investeringar

	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Ingående anskaffningsvärde	95,0	44,7	52,2	41,4
Nyanskaffningar	125,5	117,3	92,8	102,0
Aktiveringar	-175,8	-65,0	-103,6	-50,9
Summa utgående bokfört värde	44,7	97,0	41,4	92,5

Not 12 Materiella anläggningstillgångar, fortsättning

Maskiner, fordon och inventarier

	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Ingående anskaffningsvärden	58,6	84,4	45,4	71,1
Nyanskaffningar	4,7	17,5	3,7	15,6
Investeringsbidrag	-	-	-	-
Försäljningar	-	-	-	-
Omklassificering annan typ	22,0	-	22,0	-
Utrangeringar	-0,9	-	-	-
Utgående anskaffningsvärde	84,4	101,9	71,1	86,7
Ingående av- och nedskrivningar	-23,7	-35,8	-15,2	-27,0
Årets avskrivningar	-6,8	-7,8	-5,7	-6,5
Upplösning investeringsbidrag	-	-	-	-
Försäljningar	-	-	-	-
Omklassificering annan typ	-6,1	-	-6,1	-
Utrangeringar	0,8	-	-	-
Utgående av- och nedskrivningar	-35,8	-43,6	-27,0	-33,5
Summa utgående bokfört värde	48,6	58,2	44,1	53,2
- varav maskiner	5,9	7,6	5,9	7,6
- IT-utrustning	8,4	6,0	8,4	6,0
- varav inventarier	11,9	34,8	11,9	34,8
- varav fordon	2,0	4,8	2,0	4,8
- varav anläggningar dotterbolag	4,4	4,9	-	-
Summa bokfört värde materiella anläggningstillgångar	1 263,9	1 344,1	828,4	907,3

Genomsnittlig nyttjandeperiod

	Kommun 2022	Kommun 2023
Fastighet affärsverksamhet	36 år	47 år
Fastighet annan verksamhet	26 år	32 år

Publika fastigheter	28 år	43 år
Verksamhetsfastighet	27 år	37 år
Bilar/Transportmedel	6 år	7 år
Maskiner	8 år	14 år
Inventarier	6 år	6 år
IT-utrustning	5 år	5 år

Not 13 – Finansiella anläggningstillgångar

Not 13 Finansiella anläggningstillgångar	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Aktier och andelar				
Kommunförbundet Sjuhärad	0,5	0,5	0,5	0,5
Kommuninvest	12,2	13,3	12,2	13,3
Vårgårda bostäder AB	-	-	4,1	4,1
Övriga	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa aktier och andelar	12,9	14,0	17,0	18,1
Långfristiga fordringar				
Herrljunga Kommun	16,3	15,8	16,3	15,8
Vårgårda Bostäder AB	-	-	0,7	0,7
Södra Skogsägarna	1,0	1,3	1,0	1,3
Summa långfristiga fordringar	17,3	17,1	18,0	17,7
Summa finansiella anläggningstillgångar	30,2	31,1	35,0	35,9

Not 14 – Förråd/exploateringar

Not 14 Förråd/exploateringar	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Exploatering Algutstorp	0,0	0,0	0,0	0,0
Exploatering mark Västra Degrabo	1,2	0,9	1,2	0,9
Exploatering Fagrabo	1,4	1,4	1,4	1,4
Exploatering övrigt	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa exploatering	2,7	2,3	2,7	2,3
Lager, övrigt	-	-	-	-
Summa förråd/exploateringar	2,7	2,3	2,7	2,3

Not 15 – Fordringar

Not 15 Fordringar	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Kundfordringar	9,1	10,1	8,8	10,0
Div kortfristiga fordringar	43,6	45,1	43,4	44,9
Förutb kostn o upplup intäkter	57,2	72,0	55,5	69,7
Summa fordringar	109,9	127,2	107,6	124,6

Not 16 – Kassa och bank

Not 16 Kassa och bank	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Kassa	-	2,3	-	-
Bank	76,8	48,1	76,8	48,1
Summa kassa och bank	76,8	50,4	76,8	48,1

Not 17 - Eget kapital

Not 17 Eget kapital	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Ingående eget kapital	368,4	405,4	376,6	413,4
- varav justering av eget kapital	-0,3	-3,3	-0,3	-3,3
Årets resultat	37,3	6,4	37,0	6,1
Utgående eget kapital	405,4	408,5	413,4	416,2
Varav				
Resultatutjämningsreserv	5,0	5,0	5,0	5,0
Övrigt eget kapital	436,8	403,5	445,7	411,2
Utgående eget kapital	441,8	408,5	450,7	416,2

Not 18 – Avsättningar

Not 18 Avsättningar	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Ingående avsättning till pensioner inkl löneskatt	9,0	8,9	9,0	8,9
Nyintjänad pension varav:	-	-	-	-
Förmånsbestämd ålderspension	-	-	-	-
Särskild avtalspension	0,0	-	0,0	-
Efterlevandepension	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-
Årets utbetalningar	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,2	0,7	0,2	0,7
Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-	-	-
Övrig post	0,3	0,2	0,3	0,2
Byte av tryggande	-	-	-	-
Förändring av löneskatt	-0,0	0,1	-0,0	0,1
Utgående balans pensioner och löneskatt	8,9	9,4	8,9	9,4
Övriga avsättningar				
Avsättning Tumberg, sluttäckning	32,6	31,7	32,6	31,7
Avsättning E20	9,1	10,6	9,1	10,6
Avsättning övrigt*	4,2	4,5	4,2	4,5
Uppskjutna skatter	-7,2	-6,3	-	-
Summa övriga avsättningar	38,7	40,4	45,9	46,7
Summa avsättningar	47,7	49,8	54,9	56,1

Not 19 – Långfristiga skulder

Not 19 Långfristiga skulder				
Låneskuld	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Ingående låneskuld	724,0	799,0	300,0	350,0
Nyupplåning under året	85,0	50,0	60,0	50,0
Omklassificering till långfristig skuld	-	-	-	-
Årets amorteringar/omklassificerat till kortfr skuld	-10,0	-	-10,0	-
Delsumma	799,0	849,0	350,0	400,0
Långfristig leasingsskuld	16,2	23,1	16,2	23,1
Anslutningsavgifter	17,3	21,0	17,3	21,0
Investeringsbidrag	3,4	3,3	3,4	3,3
Summa långfristiga skulder	819,7	873,3	386,9	447,4

Kreditgivare	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Kommuninvest	749,0	799,0	350,0	400,0
Sparbanken Alingsås	-	-	-	-
SEB	50,0	50,0	-	-
Handelsbanken	-	-	-	-
Leasingföretag	-	-	-	-
Summa Långgivare	799,0	849,0	350,0	400,0

Räntebindingstider (inkl. derivat)	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
0–1 år	0,13	0,19	0,11	0,29
1–2 år	1,58	1,49	1,58	1,49
2–3 år	2,51	2,90	2,51	2,84
3–4 år	3,87	3,73	3,87	3,73
4–5 år	4,18	4,64	4,45	-
5–6 år	5,66	5,63	-	-
6–7 år	6,66	-	-	-
7–8 år	-	-	-	-
8–9 år	-	-	-	-
Summa räntebindingstider	2,17	1,75	2,21	1,76

Kapitalbindingstid (inkl derivat)	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
0–1 år	0,32	0,47	0,11	0,29
1–2 år	1,51	1,42	1,58	1,49
2–3 år	2,44	2,59	2,51	2,84
3–4 år	3,61	3,73	3,87	3,73
4–5 år	4,45	-	4,45	-
Summa Kapitalbindingstid (inkl derivat)	2,26	2,26	2,56	1,76

Per bokslutsdagen finns ränteswapar som totalt uppgår till 333 mkr (333). Den genomsnittliga räntebindingstiden för den totala skuldportföljen uppgår till 3,43 år (4,17) och den genom-snittliga effektiva räntan uppgår till 1,74 % (1,38). Marknadsvärdet på ränteswaparna uppgår till 26,8 mkr (44,4).

Not 20 - Kortfristiga skulder

Not 20 Kortfristiga skulder	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	3,5	8,2	2,1	8,2
Leverantörsskulder	57,3	55,5	53,5	61,4
Moms och punktskatter	-	0,4	-	-
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	20,8	26,6	20,2	26,6
Övriga Kortfristiga skulder		0,6	10,0	0,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	115,6	110,7	109,7	102,5
Summa kortfristiga skulder	197,3	201,9	195,6	198,8

Not 21 – Ansvarsförbindelse

Not 21 Ansvarsförbindelse				
Borgensförbindelser	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Vårgårda Bostäder AB	-	-	399,0	399,0
Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund	1,9	1,9	1,9	1,9
Föreningar	1,3	-	1,3	-
Övriga borgensåtaganden	2,1	2,1	2,0	2,0
Summa borgensförbindelser	5,4	4,1	404,2	402,9
Pensionsförpliktelser	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Ingående ansvarsförbindelse inkl löneskatt	209,9	202,8	209,9	202,8
Ränte- och basbeloppsuppräknings	4,9	13,1	4,9	13,1
Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-	-	-
Nyintjänad pension	-0,2	1,0	-0,2	1,0
Årets utbetalningar	-9,0	-10,3	-9,0	-10,3
Övrig post	-1,4	0,7	-1,4	0,7
Byte av tryggande	-	-	-	-
Förändring av löneskatten	-1,4	1,2	-1,4	1,2
Summa pensionsförpliktelser	202,8	208,5	202,8	208,6
Förvaltade fonder	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Makarna Hulténs Musikfond	0,1	0,1	0,1	0,1
Summa förvaltade fonder	0,1	0,1	0,1	0,1

Not 22 – Uppgifter om koncernbolag

Not 22 Uppgifter om koncernbolag	Orgnr	Ägd Andel
Vårgårda Bostäder	556518-0378	100%
Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund	222000-2535	22%

Not 23 - Räkenskapsrevision (tkr)

Not 23 Räkenskapsrevision och andra granskningar	Kommun 2022	Kommun 2023
Sakkunnigt biträde, räkenskapsrevision	337,6	558
Förtroendevalda revisorer	29,1	31,6
Summa räkenskapsrevision och andra granskningar	366,7	589,6

Not 24 – Operationell leasing

Not 24 Operationell leasing	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Leasingavgifter förfaller nästa år	6,7	6,2	6,2	5,7
om 2-5 år	5,6	5,2	5,2	4,7
senare än 5 år	-	-	-	-
Summa	12,3	11,5	11,3	10,4

Not 24 Finansiell leasing leasing	Koncern 2022	Koncern 2023	Kommun 2022	Kommun 2023
Ej uppsägningsbara leasingavtal med avtalstid längre än 3 år				
Maskiner och inventarier	2,5	23,1	2,5	23,1
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Leasingavgifter förfaller nästa år	0,4	2,0	0,4	2,0
om 2-5 år	1,6	8,7	1,6	8,7
senare än 5 år	0,5	12,4	0,5	12,4
Summa	2,5	23,1	2,5	23,1

Vårgårda kommun har i februari 1995 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Vårgårda kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 380 712 kronor och totala tillgångar till 562 022 704 021 kronor. Vårgårda kommuns andel av de

totala förpliktelserna uppgick till 846 777 649 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 863 117 772 kronor.

Not 25 - Avtalssamverkan Vårgårda kommun

- Överförmyndare i Samverkan - avtalssamverkan (tolv samverkanskommuner, Bollebygd, Falköping, Gullspång, Herrljunga, Hjo, Svenljunga, Skövde, Tibro, Tidaholm, Tranemo, Ulricehamn)
- Barnhus Södra Älvsborg - gemensam drift
- Utväg Södra Älvsborg - gemensam drift med flera kommuner och regionen
- Sociala Jouren - samverkan mellan kommuner
- FOU Sjuhärad - gemensam verksamhet med kommuner och högskolan
- Närvårdssamverkan - Samverkan med regionen, ett närvårdskontor tillsammans
- Samordningsförbundet- samverkan mellan kommuner, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan
- Vård- och omsorgscollege - samverkan mellan arbetsgivare (kommuner och region), fackliga företrädare, och utbildningssamordnare
- Mini-Maria - samverkan mellan kommuner och region
- Vuxenutbildning- Vårgårda kommun är huvudman och har avtalssamverkan med Herrljunga
- Ungdomsmottagning- Vårgårda kommun har ett avtal med regionen där kommunen står för 25% av kostnaderna
- Familjerätt - Avtalssamverkan, Vårgårda kommun köper denna tjänst av Alingsås kommun
- Familjerådgivning- Upphandlad tjänst där Sankt Lukas just nu utför tjänsten
- TiS- Avtalssamverkan där Lidköping är huvudman. (TiS = Tillståndsenheten i Samverkan)

Utöver detta har kommunen en del avtal med andra kommuner utifrån individärenden, till exempel köper kommunen en korttidstillsyn av Alingsås kommun men säljer även korttidsplatser till Essunga och Herrljunga kommuner.

- Samverkan kring införande av e-arkiv- Vårgårda kommun tillsammans med flera kommuner i Boråsregionen (Bollebygd, Tranemo, Ulricehamn, Herrljunga, Svenljunga, Mark)
- Avtal med Herrljunga kommun kring gemensam chef för musikskola/kulturskola

Samverkansavtal kring gymnasieutbildning:

- Med Boråsregionen
- Med Västra Götalandsregionen
- Med Essunga kommun
- Med Alingsås kring anpassad gymnasieskola
- Avtal med Alingsås kommun om fastighetsdrift
- Avtal med samtliga Sjuhäradskommuner (Borås, Bollebygd, Tranemo, Ulricehamn, Herrljunga, Svenljunga, Mark) om myndighetsutövning inom bygg och miljö

Driftredovisning

Belopp i mnkr	Utfall 2022			Utfall 2023		
	Intäkt	Kostna	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Politisk verksamhet	-	9	9	0	9	9
Summa Politisk verksamhet	-	9	9	0	9	9
Kommunövergripande	-2	37	35	-3	42	39
Summa Kommunövergripande	-2	37	35	-3	42	39
Personal/Ekonomi	-10	25	15	-10	25	16
Strategisk planering o utveckl	-3	16	13	-3	18	14
Summa Stödfunktioner	-13	41	28	-13	43	30
Förskola/Grundskola	-47	347	300	-51	375	324
Gymnasie/Musikskola	-15	76	62	-15	83	68
Kultur och Fritid	-4	25	21	-5	27	22
Samhällsbyggnad	-183	215	32	-212	242	29
Socialtjänst	-49	172	122	-40	172	132
Vård och omsorg	-76	235	159	-86	251	165
Summa Kärnverksamhet	-374	1 070	697	-409	1 150	741
Kapitalkostnadspott			-		-	-
Summa	-389	1 157	769	-427	1 245	818
Finansverksamhet		17	17	-6	37	31
Summa Finansverksamhet	-	17	17	-6	37	31
Återföring kapitalkostnad		-45	-45		-48	-48
Återföring generella bidrag bokförda på verksamheten	6		6	6		6
Resultat före avskrivningar	6	-45	-39	6	-48	-42
Interna poster	-221	221	-	-193	193	-
Avskrivningar	-	34	34	-	40	40
Verksamhetens nettokostnader	-383	1 164	781	-427	1 274	848

Belopp i mnkr	Budget 2023			Budgetavvikelse 2023		
	Intäkt	Kostna	Netto	Intäkt	Kostna	Netto
Politisk verksamhet	-	9	9	0	-0	1
Summa Politisk verksamhet	-	9	9	1	-0	1
Kommunövergripande	2	38	40	5	-4	1
Summa Kommunövergripande	2	38	40	5	-4	1
Personal/Ekonomi	-12	27	16	-2	2	0
Strategisk planering o utveckl	-3	17	14	0	-0	0
Summa Stödfunktioner	-15	45	30	-1	2	0
Förskola/Grundskola	-38	356	318	13	-19	-6
Gymnasie/Musikskola	-13	81	68	1	-2	-1
Kultur och Fritid	-4	26	22	1	-1	-0
Samhällsbyggnad	-208	237	29	4	-5	-0
Socialtjänst	-36	174	139	4	2	7
Vård och omsorg	-66	219	152	20	-33	-13

Summa Kärnverksamhet	-365	1 093	728	44	-58	-13
Kapitalkostnadspott	-	3	3	-	3	3
Summa	-378	1 188	810	49	-57	-9
Finansverksamhet		23	23	6	-14	-8
Summa Finansverksamhet	-	23	23	6	-14	-8
Återföring kapitalkostnad	-	-49	-49	-	-0	-0
Återföring generella bidrag bokförda på vsh	-	5	5	-6	5	-1
Resultat före avskrivningar	-	-44	-44	-6	5	-1
Interna poster	-221	221	-	-193	193	-
Avskrivningar		39	39	-	-1	-1
Verksamhetens nettokostnader	-378	1 206	828	49	-68	-19

Tilläggsbudget 2023

- Ändringsbudget 2023, 6,7 mnkr, KF 23-05-10, §69
- Pågående detaljplaner, 0,55 mnkr, KF 23-06-14, § 84

Kommunens verksamheter redovisar en negativ budgetavvikelse på 19 mnkr.

Politisk verksamhet

Politisk verksamhet redovisar ett underskott om 0,5 mnkr vilket beror på högre kostnader för arvoden än budgeterat. Ej nyttjade utvecklingsmedel räddar delvis upp de högre kostnaderna för arvoden. För budgetåret 2023 har 1,5 mnkr avsatts till politikens utvecklingsmedel och finns under Kommunstyrelsen. Nedan redovisning visar de beslut som tagits under budgetåret.

Utvecklingsmedel 2023 (tkr)

Beslut		Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Socialt företag 2023	Dnr 2021-000318	600	-	600
Stöd till cykeltävlingar 2023	Dnr 2021-000380	200	-	200
3 F i Vårgårda, Förnybart, Flex och Företag	Dnr 2021-000518	260	260	0
Feriejobb 2023	Dnr 2022-000145	300	300	0
Vårgårda Hembygdsförening	Dnr 2022-000235	55	55	0
Summa		1 415	615	800
Budget		1 536	1 536	-
Kvar att förfroga över		121	921	800

Tabell: Utfördelade utvecklingsmedel 2023

Kommunövergripande

Kommunövergripande redovisar ett överskott mot budget om 0,9 mnkr vilket beror på ej nyttjade utvecklingsmedel under kommundirektören.

IT-avdelningen redovisar ett underskott om 1,1 mnkr. Underskottet beror delvis på högre personalkostnader än budgeterat samt att Vårgårda har vuxit mer än vad Herrljunga har gjort vilket innebär att Vårgårda behöver betala en större andel av servicenämndens utfallet än budgeterat.

Personal/Ekonomi

Ekonomi och Personal redovisar ett överskott mot budget om 0,2 mnkr. Ekonomiavdelningen redovisar ett överskott om 0,1 mnkr för budgetåret 2023. Det positiva resultatet beror på lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster under delar av året. Ett visst underskott redovisas på övriga kostnader vilket beror på högre konsultkostnader till följd av de vakanta tjänsterna. Personalavdelningen redovisar även de ett överskott om 0,1 mnkr. Överskottet beror på lägre personalkostnader på grund av tjänstledigheter.

Servicenämndens totala resultat redovisas även i en separat årsrapport.

Strategisk planering och utveckling (SPU)

SPU redovisar ett överskott mot budget om 0,1 mnkr. Överskottet beror på lägre kostnader för e-arkiv än budgeterat, dock ses ökade kostnader mot budget avseende överförmyndarverksamheten och systemkostnader.

Kultur och Fritid

Kultur och fritid har sammanlagt för alla sina verksamheter ett negativt avvikelse mot budget på 0,1 mkr.

Biblioteket har en positiv avvikelse på 0,3 mnkr vilket främst beror på 0,2 mkr lägre personalkostnader eftersom det varit svårt att rekrytera vikarier. Bidraget stärkta bibliotek blev 0,1 mkr högre än budgeterat.

Simhallen redovisar en positiv avvikelse mot budget på 0,1 mnkr vilket beror på högre intäkter från uthyrning av badet, främst under december. Intäkterna har även ökat gällande badavgifter eftersom många kommunanställda utnyttjat friskvårdsbadet.

Folkhälsa redovisar en positiv avvikelse mot budget på 0,2 mnkr vilket beror på lägre inköpskostnader till kafé än budgeterat samtidigt som intäkterna från kafés försäljning blev betydligt högre under sista kvartalet.

Kultur och fritid redovisar en negativ avvikelse mot budget på 0,7 mkr. Kostnadsökningen avser flertalet oförutsedda utgifter som inte rymdes inom ram. Exempelvis utbildningsinsatser för nyanställd personal samt uppdatering av administrativa system.

I sporthallen uppstod ett behov av installation av nätverk och inköp av inventarier. Beslut togs om att kommunen skulle vara delaktig i Finansieringslots

Boråsregionen, och ett nytt avtal med Leader tecknades vilket innebar en högre kostnad. Kostnaden för städ i tennishallen tillkom.

2022 startade projektet Rörelse i Fokus upp, av olika anledningar kunde projektet inte genomföras vilket innebär att ett bidrag på 0,1 mnkr ska återbetalas till bidragsgivaren vilket blir en kostnad för verksamheten.

Det finns även några projekt där kultur och fritid varit delaktiga som bidragit till året underskott, det avser tex bildernas stad, gratisbad till kommunens ungdomar, annonsering mm.

Utbildning – förskola och grundskola

Utbildning, förskola och grundskola, redovisar ett negativt resultat på 5,9 mnkr vid årets slut, vilket motsvarar 1,8 procent av budgeten. Utfallet är något sämre än tidigare prognostiserat.

Verksamhet förskolor

Totalt visar verksamhet förskolor ett negativt resultat om 3,4 mnkr. Resultatet beror främst på kostnader för köp av verksamhet, högre lokalpeng till annan huvudman än vad som var beräknat i budget. Fler helårsbarn i verksamheten i egen regi samt högre tillsynstid har också bidragit till resultatet.

Verksamheter inom grundskola

Totalt visar verksamheterna inom skola en negativ avvikelse på 2,7 mnkr, det beror till stor del på obalans i ekonomin i skolor egen regi. Högre bemanning än vad som var plan i budget har bidragit till resultatet. Extra resurser, som var svåra att förutse, behövdes till elever med mycket stora behov i den egna regin.

Förskolor i egen regi, visar en positiv budgetavvikelse på 1,6 mnkr, vilket motsvarar den prognos som lämnades per oktober. Orsaken till resultatet beror bland annat på högre intäkter till förskolorna för volymförändringar som kompenseras från central skolledning.

Antalet förskolebarn på helåret har varit fler än i budget samt även den genomsnittliga tillsynstiden har varit högre än i budget. Förskolorna får kompensation om antalet barn eller tillsynstiden blir högre än beräknat i budget. Månatlig reglering sker till förskolor som har fler/färre barn eller har högre/lägre tillsynstid än vad som är beräknat i budget. Syftet med regleringen är att förskolorna ska ha möjlighet att hålla bemanning på rätt nivå i verksamheten, även vid volymförändring. När regleringen innebär kompensation för fler barn eller ökad tillsynstid ökar intäkterna till förskolorna, effekten blir då ökad kostnad i central skolledning.

Grundskolor visar tillsammans ett underskott om 7,4 mnkr. Skolorna i egen regi visar ett större underskott, det beror främst på för hög bemanning i

relation till budget. Rektorererna har arbetat med förändringar i organsatinen för att nå en ekonomi i balans med budget. Det negativa resultatet i skolan dämpas av överskott hos elevhälsa och central skolledning. Av central skollednings verksamheter utgör ca 70 procent av budget verksamhet inom skola. Elevhälsans verksamhet ingår också i grundskola, men är en egen enhet.

Inom central skolledning finns budget och kostnader för skolskjutsar, köp av verksamhet (förskoleplatser, skolplatser i annan kommun eller fristående huvudman), personalkostnader rektorer samt övriga gemensamma kostnader.

Gymnasieskola/Musikskola

Verksamheterna redovisar tillsammans ett underskott på 0,6 mnkr. Underskottet avser gymnasiet då musikskolan redovisar ett noll resultat.

Underskottet beror på att fler elever under höstterminen har valt annan huvudman, vissa program som är dyrare än genomsnittet. Samtidigt har fler elever från annan kommun valt Sundlergymnasiet vilket har medfört större intäkter än budgeterat, nettoresultatet för köp och sälj ger ett underskott på 0,7 mnkr.

Hade köp och sälj verksamhet avseende skolplatser följt budget hade gymnasiets ekonomi varit inom ram.

Samhällsbyggnad

Samhällsbyggnad redovisar ett negativt utfall om 0,3 mnkr. Inom verksamhetsområdet finns dock stora avvikelser, både positiva och negativa.

Plan och bygg redovisar ett överskott på 0,8 mnkr. Överskottet beror på lägre personalkostnader än budgeterat på grund av vakant tjänst inom planområdet. Högre bygglovsintäkter samt lägre kostnader för översiktsplaner bidrar även det till ett överskott.

Kostenheten redovisar ett underskott på 0,7 mnkr. Underskottet beror huvudsakligen på högre kostnader för livsmedel. Livsmedelspriserna har under 2023 ökat med 11,3 procent jämfört med 2022. Priserna på livsmedel blir allt högre samtidigt som tillgången på vissa livsmedel är begränsad. På helår redovisas ett underskott om 1,9 mnkr på livsmedel.

Gata park redovisar ett underskott på 0,4 mnkr vilket kan härledas till högre kostnader för snöröjning på grund av stora mängder snö under 2023. Ett visst underskott beror även på högre kostnader för vägbidrag till statsbidragsberättigade vägar än budgeterat.

Vatten- och avlopp

VA-verksamheten redovisar ett överskott på 0,9 mnkr för budgetåret 2023. Överskottet beror på lägre personalkostnader än budgeterat på grund av

vakanta tjänster under delar av året. Enheten har även haft lägre kostnader för reparationer och underhåll då mycket av det löpande arbetet på reningsverket och vattenverket har genomförts i egen regi i stället för att köpa in externa tjänster. Ett nytt avtal för slam bidrar även till det positiva resultatet då det nya avtalet genererat lägre entreprenadkostnader under hösten 2023.

Renhållning

Renhållningen redovisar ett underskott 0,9 mnkr för budgetåret 2023. Högre entreprenadkostnader samt engångskostnader för inköp av kärl och containrar vid återvinningsstationer för insamling av hushållsförpackningar bidrar till ett underskott.

Vård och omsorg

Vård och omsorg redovisar ett negativt utfall om 13,0 mnkr 2023, vilket är en förbättring med 0,9 mnkr jämfört med föregående år.

De nya arbetstidsreglerna som trädde i kraft 1 oktober 2023 har påverkat verksamheternas möjligheter till att kunna nyttja sin personal på ett flexibelt sätt. Ett gemensamt problem för verksamheterna har varit vikarierekryteringen där det inte alltid varit tydligt om vikarier är tillsatta eller inte. I vissa fall har verksamheten stått utan en vikarie som behövs och i andra fall har det kommit två vikarier. I flera fall har det efter introduktion och upplärning stått klart att vissa individer inte är tillräckligt kompetenta för att utföra uppdraget och därför avslutats.

Hemtjänstens egna utförare visar på ett underskott om 4,1 mnkr för 2023, vilket är en förbättring med 4,5 mnkr jämfört med 2022. Hög korttidsfrånvaro har varit ett stort problem under året där stora resurser går åt till att rekrytera in vikarier för att säkerställa att verksamheten fungerar och att brukarna får de insatser som de har rätt till. Arbetade timmar har under 2023 minskat, dock inte tillräckligt mycket för att få en budget i balans. Under 2024 kommer fokus ligga på att få till en mer optimerad planering och minska korttidsfrånvaron.

Budgeterat antal timmar inom hemtjänsten var drygt 95 tusen timmar och utfallet för 2023 blev drygt 117 tusen timmar. Detta innebär att hemtjänsttimmarna har varit kraftigt underbudgeterade och därmed lämnar ett stort underskott för 2023 på 7,1 miljoner. Inför 2024 har budgeterat antal timmar justerats till att bättre möta verkligheten.

Särskilt boende redovisar ett underskott om 3,2 mnkr för 2023. Det är främst höga personalkostnader som är orsaken till underskottet där antalet årsarbetare har varit högre än budget tillåter. En bidragande anledning till underskottet är att verksamheten under delar av året haft ett ärende som varit väldigt resurskrävande. Ärendet har kostat verksamheten 3,6 mnkr under

2023. Ärendet har numera beviljade insatser enligt Socialförsäkringsbalken vilket innebär att kostnaden försvinner helt från Vård och omsorg. Även stora prisökningar för inköp av förbrukningsmaterial och övriga inköp har påverkat resultatet negativt.

Hälsa- och sjukvården redovisar ett underskott om 1,9 mnkr för 2023. Den stora delen av underskottet består av överanställningar av legitimerad personal, men en liten del står även kostnader för inhyrd personal från början av året, något som avslutats helt underårets första månader.

Övriga delar av verksamheten såsom kansli och övrig administrativ personal har en budget i balans.

Socialtjänsten

Socialtjänsten redovisar ett överskott om 6,6 mnkr 2023 jämfört med 8,4 mnkr föregående år. Inom verksamheten redovisas både negativa och positiva avvikelser mot budget.

Placeringar inom Individ- och familjeomsorgen (IFO) redovisas en budget i balans vid årets slut. Inför 2023 fick IFO förstärkning för att täcka det tidigare underskottet för placeringar vilket resulterat i en budget i balans. Under året har verksamheten jobbat aktivt för att hitta hemmaplanslösningar för att kunna avsluta de placeringar som varit möjliga att avsluta. IFO har under året haft vakanta tjänster då det varit stora svårigheter att besätta socialsekreterartjänster vilket lett till ett överskott på personalbudgeten. För att klara av arbetsbelastningen har en extern konsult tagits in under årets sista månad.

Funktionsstöd redovisar ett överskott på 4,9 mnkr totalt. Här finns det variationer inom de olika verksamheterna där vissa verksamheter lämnar ett underskott, främst våra egna boenden, samtidigt som andra verksamheter lämnar överskott. Under året har ett omfattande ärende blivit beviljad insats enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) vilket har inneburit minskade kostnader för kommunen då Försäkringskassan övertagit ärendet. Överskottet inkluderar även obudgeterade intäkter från Migrationsverket för brukare utan svenskt medborgarskap. Dessa intäkter kommer minska succesivt och har redan minskat väsentligt under 2023 då ett av ärendena som kommunen tidigare kunde återsöka pengar för numera är svensk medborgare.

Arbetsmarknadsenheten redovisar ett underskott på totalt 0,8 mnkr. Underskottet kan härledas till högre kostnader för sysselsättningen än vad som är budgeterat. Flera av dessa anställningar hade annars varit individer som hade uppburit ekonomiskt bistånd. Budgeten för ekonomiskt bistånd har överskridits med 0,9 mnkr. Detta trots att antal ärenden minskat jämfört med föregående år. Inför 2023 räknades normen upp betydligt mer än av

uppskrivningen av budgeten. Detta resulterar i ökade kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd trots att antalet ärenden har minskat.

Komvux redovisar ett litet överskott om 0,2 mnkr som till stor del kan härledas till stadsbidrag som blivit beviljade och utbetalda väldigt sent under året och därmed har bidraget inte kunna nyttjats fullt ut vilket därmed leder till ett överskott.

Finansverksamheten

Under finansverksamheten finns intäkter och kostnader som berör hela kommunen. Här finns budgeterat kostnader för semesterlöneskulden, upplupna löner och personalomkostnader. Finansverksamheten har en negativ avvikelse mot budget på 7,8 mnkr. Den främsta orsaken till det negativa resultatet är högre pensionskostnader på grund av fortsatt hög inflation. Pensionskostnader och personalomkostnader avviker negativt med 7,8 mnkr. Aviserade ökade kostnader för medfinansiering av gång- och cykelväg under väg 181 har medfört en ytterligare avsättning på 1,6 mnkr. De kommunövergripande intäkterna har en positiv avvikelse på 6,4 mnkr. Kommunen har fått 3,3 mnkr i bidrag från Sparbanksstiftelsen avseende medfinansiering E20, eftersökt moms på motsvarande 1,5 mnkr och försäljning av exploateringsfastigheter fastigheter har genererat en intäkt på 1,6 mnkr. Övriga avvikelser består av ej hanterade fakturor, 3,1 mnkr.

Investeringsredovisning

(mnkr)	Urspr budget 2023	Om- budget År	Budget 2023	Utfall 2023	Av- vikelse 2023	Prognos okt 2023
Skattefinansierade investeringsutgifter						
Investeringsobjekt <3 mnkr						
Inventarier	4,3	4,2	8,5	4,0	4,5	5,9
Reinvestering	4,0	1,0	5,0	0,0	5,0	5,0
Underhåll	14,9	1,9	16,8	15,2	1,6	16,6
Lokalanpassningar	2,7	0,8	3,5	6,1	-2,7	3,5
Utredning GC-bro Kyllingsån	0,0	0,3	0,3	0,1	0,2	0,1
Tekniska Installationer	3,0	0,0	3,0	0,4	2,6	3,5
Skattefinansierade inv obj <3 mnkr	28,8	8,2	37,0	25,7	11,2	34,5
Investeringsobjekt >3 mnkr						
Inventarier nytt äldreboende	0,0	0,0	0,0	0,5	-0,5	0,0
Nytt äldreboende	2,5	2,4	4,9	3,4	1,6	2,9
Om- & Tillbyggn Fridhem	0,0	0,5	0,5	2,9	-2,4	2,9
Utökning platser Vårgården	0,0	7,9	7,9	6,7	1,2	6,7
Musikskola Kulturen	0,0	13,3	13,3	12,3	1,0	10,0
Förskola Centrum	0,0	76,7	76,7	41,9	34,9	45,0
Ventilation Sundler	0,0	6,0	6,0	0,5	5,4	0,5
Förskola Hol	0,5	-0,5	0,0	0,5	-0,5	0,5
Ombyggn Fridhem mottagnök	1,0	0,2	1,2	0,4	0,8	0,7
Ny idrottshall tätorten	0,5	0,0	0,5	0,0	0,5	0,3
Ombyggn Asklanda mottagnök	0,0	0,0	0,0	0,3	-0,3	0,0
Sporthall återinvestering	0,0	2,2	2,2	1,6	0,7	1,5

Investering >3 mkr	4,5	108,7	113,2	71,0	42,2	70,9
Avgiftsfinansierade investeringsutgifter						
Investeringsobjekt VA						
Vattenverk, utökning	0,0	8,3	8,3	0,2	8,1	0,6
Blåsmaskiner, reningsverk	0,0	0,0	0,0	0,5	-0,5	0,0
Polymer storsäck, reningsverk	0,5	0,0	0,5	0,0	0,5	1,0
Hjultorps ARV reningsv. utökn.	2,0	0,0	2,0	0,9	1,1	0,8
Ny återvinningscentral	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0
Invent och maskiner VA	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grävmaskin VA	0,0	0,0	0,0	1,2	-1,2	0,0
Hjullastare VA	0,0	0,0	0,0	0,3	-0,3	0,0
Carport VA gata park	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VA renov, anl o ledn nät	0,0	0,0	0,0	0,3	-0,3	0,0
Vattenkiosk	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,2	0,0
Fågelvägen enl underhållsplan	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ventiler, utbyte trasiga VAV	1,1	0,0	1,1	1,7	-0,6	2,0
Kempeg, renov VSD enl u-pl	7,4	0,0	7,4	2,6	4,8	4,6
Dagvatten, öka kapacitet i Vga	1,0	0,0	1,0	0,2	0,8	0,6
E20 Dagvatten Vänersborgsv	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0
Flödesmätarbrunn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Slamavvattnare	1,5	0,0	1,5	0,3	1,2	0,5
Ringgatan Dagvatten	0,0	0,0	0,0	0,3	-0,3	0,0
Renovering spill skogsgatan	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0
Brandposter VA	0,0	0,0	0,0	0,4	-0,4	0,0
VA-verk o pumpstationer	1,2	0,0	1,2	0,5	0,7	0,8
Borrrn +renov brunn Algutstorp	0,0	0,0	0,0	0,5	-0,5	0,0
Vattendom brunn B7 Algutstorp	1,0	0,0	1,0	0,2	0,8	0,6
V-ledning till vattentorn	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,2	0,0
Fiber pumpstationer	0,0	0,0	0,0	0,3	-0,3	0,0
Avgiftsfinansierade inv obj >3 mkr	15,7	9,3	24,9	10,9	14,0	11,5
Kommunalt VA Horla	0,0	9,9	9,9	0,3	9,6	0,3
Anslutningsavgifter VA	0,0	0,0	0,0	-3,5	3,5	-3,0
VA till Rasta	5,5	-2,0	3,5	1,7	1,9	1,6
Anslutningsavg VA	5,5	8,0	13,5	-1,5	14,9	-1,0
Exploateringsinvesteringar						
Exploatering Flygaren	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Exploatering Fagrabo	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,2	0,0
Exploateringar	0,0	0,0	0,0	0,3	-0,3	0,0
Summa investeringar	54,5	134,2	188,6	106,4	82,1	115,9

Ombudgetering och tilläggsanslag 2022--2023

- Tilläggsanslag ny förskola i tätorten, 14 mnkr, KF 23-03-08, § 35
- Ombudgetering 2023, 120,160 mnkr, KF 23-04-05, §47

Investeringsprojekt <3 mnkr

Investeringsanslag för mindre poster (<3 mnkr) som utförts år 2023 innehåller projekt inom lärande, omsorg, samhällsbyggnad och kommunövergripande. Av total budget på 37 mnkr har 25,7 mnkr nyttjats och en del av överskottet kommer att behöva föras över till år 2024 eftersom projekten inte slutförts på grund av långa leveranstider. 2023 har Vårgårda kommun bland annat genomfört investeringar på Fridhemskolan och i kylrummet på Gullhögskolan.

Investeringar >3 mnkr

För de större investeringarna (> 3 mnkr) nyttjades 71 mnkr av de totalt 113,2 mnkr som fanns budgeterade. De flesta projekt är pågående och behöver ombudgeteras till näst-kommande år. Arbetet med om- och tillbyggnad Fridhem är klart och har totalt kostat 8,9 mnkr vilket är 2,4 mnkr mer än budgeterat.

Avgiftsfinansierade investeringar

Investeringar inom VA och renhållning finansieras via avgifter. VA-verksamheten hade 23,9 mnkr i budget och ett utfall på 10,9 mnkr. En del av överskottet kommer att behöva ombudgeteras då arbetet med renovering av Kempegatan och utökning av vattenverket pågår. Under 2023 har anslutningsavgifter VA ett utfall på 3,5 mnkr. An-slutningsavgifterna består till största delen av industrianslutningar från Flygaren men även några småhustomter.

Renhållningens budget för projektet ny återvinningscentral har under året inte nyttjats på grund av långa leveranstider och en del av budgeten kommer att behöva ombudgeteras till 2024 då arbetet är pågående.

Avslutade projekt

2023 har två större projekt avslutats och aktiverats, om- och tillbyggnad Fridhem och utökning platser Vårgården. Om- och tillbyggnad Fridhem har totalt kostat 8,9 mnkr vilket är 2,4 mnkr mer än budgeterat. De ökade kostnaderna beror på tillkommande markarbeten för dränering av vatten, tjäle i marken samt att lera i marken fick ersättas med annat material. Utökning av platser på Vårgården har kostat 9,6 mnkr vilket är 1,4 mnkr lägre än budgeterat. Den främsta anledningen till att arbetet blev billigare beror på att fem nya lägenheter byggdes och den sjätte lägenheten tillskapades genom att renovera och bygga om i de befintliga lokalerna.

Underhåll och Investeringar Vårgårda Bostäder AB

Kostnaden för löpande underhåll 2023 uppgår till 2,3 mkr (4,0) vilket motsvarar 42 kr/kvm. Bolagets befintliga byggnader och lägenheter har ett kontinuerligt behov av underhåll och underhållsbehovets omfattning ökar i samband med att fastigheterna blir äldre.

Med fasadprojektet på Trädgårdsgatan 1--5, Linnéan, slutförde vi vår översyn av fastigheter med träfasader.

I takt med att energieffektivisering blir allt viktigare, självklart för vårt klimat, men också för ekonomin, har vi ett stort fokus på de åtgärderna. Målmedveten kontroll-åtgärd-uppföljning är ett måste.

Avgiftsfinansierad verksamhet

I Vårgårda kommun finns det två avgiftsfinansierade verksamheter som särredovisas. Det är Renhållningsverksamheten och Vatten- och avloppsverksamheten.

Renhållningsverksamhet

Renhållningsverksamheten ansvarar för insamling och behandling av hushållsavfall samt driften av avfallshandläggningen Tumberg, vilken drivs tillsammans med Herrljunga kommun.

Renhållningen redovisar ett underskott 0,9 mnkr för budgetåret 2023. Högre entreprenadkostnader samt engångskostnader för inköp av kärl och containrar vid återvinningsstationer för insamling av hushållsförpackningar bidrar till ett underskott.

Renhållningen har under året budgeterat för ett underskott på 0,6 mnkr för att minska kommunens skuld till renhållningskollektivet. Sammantaget redovisar avgiftskollektivet ett underskott för 2023 på 0,9 mnkr som resultatreglerats mot särskilt balanskonto för renhållningskollektivet.

År, tkr	Ingående balans	Årets resultat	Utgående balans
2018	2 518	911	3 429
2019	3 429	-1 528	1 901
2020	1 901	-2 440	-539
2021	-539	1 540	1 001
2022	1 001	-44	957
2023	957	-925	32

Tabell: Renhållningsverksamhetens ekonomi, åren 2018–2023

Vatten- och avloppsverksamhet

VA-verksamheten redovisar ett överskott på 0,9 mnkr för budgetåret 2023. Överskottet beror på lägre personalkostnader än budgeterat på grund av vakanta tjänster under delar av året. Enheten har även haft lägre kostnader för reparationer och underhåll då mycket av det löpande arbetet på reningsverket och vattenverket har genomförts i egen regi i stället för att köpa in externa tjänster. Ett nytt avtal för slam bidrar även till det positiva resultatet då det nya avtalet genererat lägre entreprenadkostnader under hösten 2023.

Resultaträkning

(mnkr)	Not	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023
Verksamhetens intäkter	4	20,1	22,5	20,9
Verksamhetens kostnader	5	-16,9	-17,8	-17,0
Avskrivningar/Nedskrivningar	6	-2,7	-3,1	-3,0
Verksamhetens nettokostnader		0,4	1,6	0,9
Finansiella intäkter		-	-	-
Finansiella kostnader	9	-0,6	-0,7	-0,9
Resultat före avsättning		-0,2	0,9	0,0
Till resultatfond		0,2	-0,9	-
Justerat årets resultat		0,0	0,0	0,0

Balansräkning

	Utfall 2022	Utfall 2023
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	55,2	60,9
Summa anläggningstillgångar	55,2	60,9
Omsättningstillgångar	0,0	0,0
Summa omsättningstillgångar	0,0	-
Summa tillgångar	55,2	60,9
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Ingående eget kapital	0,0	0
Årets resultat	0,0	0
Summa eget kapital	0,0	-
Långfristiga skulder	52,0	58,5
Kortfristiga skulder	3,2	2,4
Summa skulder	55,2	60,9
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	55,2	60,9

Tabell: Vatten- och avloppsverksamhetens balansräkning

Sammantaget redovisar avgiftskollektivet ett överskott för 2023 på 0,9 mnkr som resultatreglerats mot särskilt balanskonto för VA-kollektivet. I tabellen nedan visas VA-kollektivets ekonomi mellan åren 2018–2023 i tkr.

År	Ingående balans	Årets resultat	Utgående balans
2018	857	145	1 048
2019	1 048	-2 328	-1 280
2020	-1 280	-1 117	-2 397
2021	-2 397	-626	-3 022
2022	-3 022	-221	-3 243
2023	-3 243	854	-2 389

Övrigt

Begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav

Ansvarsförbindelse

Förpliktelser i form av borgensåtaganden, ställda panter och liknande. Om förpliktelsen måste infrias så belastar den resultatet.

Avskrivningar

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångarnas värde som ska spegla värdeminskningen.

Avsättningar

Förpliktelse som är säker eller högst sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp och infriandetidpunkt.

Balanskrav

Lagstadgat krav om att kommunens intäkter ska överstiga kostnaderna.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen. Här framgår vilka tillgångar och skulder kommunen hade vid bokslutstillfället.

Driftredovisning

Redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året ställt mot budget.

Eget kapital

Kommunens samlade överskott och underskott

Exploateringsverksamhet

Åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bo-städer eller industrier.

Kapitalkostnader

Periodiserad investeringsutgift. Består dels av avskrivning och dels av ränta på bundet kapital. Röntan är en intern post.

Kassaflödesanalys

Visar hur medel har tillförts och använts för löpande verksamhet, investeringar samt finansiering och därmed likviditetsförändringen.

Kassalikviditet

Är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Vid 100 procent täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel, kortfristiga fordringar och kortfristiga placeringar.

Kommunbidrag

Tilldelade budgetanslag i form av skatteintäkter och statsbidrag.

Komponentavskrivning

Avskrivningsmetod som används när skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande delar är väsentlig. Respektive komponent skrivs av separat.

Likviditet

Kassa- och bankmedel som utgör kommunens betalningsredskap på kort sikt.

Långfristiga fordringar och skulder

Skulder och fordringar som har förfallodag senare än ett år efter balansdagen.

MSB – Myndighet för samhällsskydd och beredskap

MSB är en statlig myndighet och har ansvar för att stödja samhällets beredskap för olyckor, kriser och civilt försvar.

Omsättningstillgång

Tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

RKR – Rådet för Kommunal Redovisning

RKR är ett oberoende ideellt organ som bildades 1997 av staten, Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet. Utgångspunkten för RKR:s arbete är lag (2018:597) om kommunal bokföring redovisning.

Självfinansieringsgrad

Visar hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansierats med egna medel.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto starkare finansiellt handlingsutrymme.

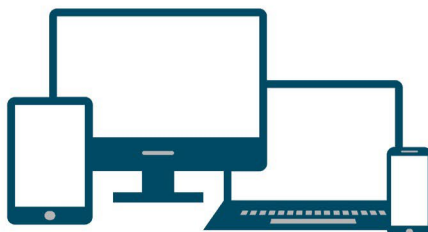
Revisionsberättelse

Följ oss på...

...

www.vargarda.se

Vargårda kommun